Podpisnik: Srečko Šestan
Izdajatelj: SIGOV-CA
Številka certifikata: 00E6BBBCD5000000
Potek veljavnosti: 07. 08. 2028
Čas podpisa: 10. 11. 2026 14:43
Št. dokumenta: 8420-9/2024-17
DOKUMENT JE ELEKTRONSKO PODPI

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO
UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE

Vojkova cesta 61, 1000 Ljubljana

T: 01 471 33 22
F: 01 431 81 17
E: gp.dgzr@urszr.si
www.sos112.si

Številka: 8420-9/2024-17 - DGZR
Datum: 10. 11. 2026

OCENA OGROŽENOSTI REPUBLIKE SLOVENIJE ZARADI POJAVA POSEBNO NEVARNIH BOLEZNI ŽIVALI

Verzija 4.1

Srečko Šestan
sekretar
v. d. generalnega direktorja

KAZALO

1 Uvod 4

2 Vrsta, oblika in značilnosti ogroženosti 6

3 Viri okužbe oziroma vzroki nastanka in širjenja bolezni živali 8

4 Dejavniki, ki povečujejo verjetnost nastanka in širjenja bolezni živali 9

5 Posebno nevarne bolezni živali 10

5.1 Kratek opis posebno nevarnih bolezni živali 11

5.1.1 Slinavka in parkljevka 11
5.1.2 Goveja kuga 12
5.1.3 Kuga drobnice 13
5.1.4 Pljučna kuga govedi 13
5.1.5 Nalezljiva plevropnevmonija koz 13
5.1.6 Vozličasti dermatitis 14
5.1.7 Mrzlica doline Rift 15
5.1.8 Osepnice ovc in koz 15
5.1.9 Konjska kuga 16
5.1.10 Okužba z Burkholderia mallei (smrkavost) 16
5.1.11 Afriška prašičja kuga 17
5.1.12 Klasična prašičja kuga 19
5.1.13 Visoko patogena aviarna influenca 19
5.1.14 Atipična kokošja kuga 22

5.2 Bolezni živali in podnebne spremembe 23

6 Pogostost pojavljanja posebno nevarnih bolezni živali 29

7 Mogoč potek in pričakovano širjenje posebno nevarnih bolezni živali 36

8 Verjetnost nastanka verižnih nesreč 37

9 Veterinarski ukrepi za preprečevanje, zatiranje in izkoreninjenje posebno nevarnih bolezni živali 38

9.1 Veterinarski ukrepi 38

9.1.1 Zgodnje odkrivanje virov okužbe 38
9.1.2 Obveščanje o posebno nevarnih boleznih živali 39
9.1.3 Epizootiološka poizvedba 39
9.1.4 Cepljenje 39
9.1.5 Čiščenje in razkuževanje, dezinsekcija ter deratizacija 39
9.1.6 Odstranitev in usmrtitev okuženih živali 40

10 Razvrščanje gospodarstev, občin in izpostav URSZR (regij) v razrede ogroženosti zaradi pojava posebno nevarnih bolezni živali 41

10.1 Razvrščanje gospodarstev 45

10.2 Razvrščanje občin 48

10.3 Razvrščanje regij 58

11 Predlogi ukrepov za preprečitev, ublažitev in zmanjšanje posledic posebno nevarnih bolezni živali 62

12 Zaključek ocene ogroženosti 64

13 Razlaga okrajšav _____ 68

14 Viri podatkov in vsebin za pripravo ocene ogroženosti _____ 69

15 Priloge _____ 70

1 Uvod

Oceno ogroženosti Republike Slovenije zaradi pojava posebno nevarnih bolezni živali, verzija 4.1, je pripravila Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje (URSZR) na podlagi Navodila o pripravi ocen ogroženosti (Uradni list RS, št. 39/95), Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, št. 24/12, 78/16 in 26/19), Zakona o veterinarskih merilih skladnosti (Uradni list RS, št. 93/05, 90/12– ZdZPVHVVR, 23/13– ZZZiv-C, 40/14– ZIN-B in 22/18) in Pravilnika o boleznih živali (Uradni list RS, št. 81/07, 24/10 in 100/25 -ZŽdrŽiv) v sodelovanju z Upravo za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (v nadaljnjem besedilu: UVHVVR) Ministrstva za kmetijstvo.

Ocena ogroženosti Republike Slovenije zaradi pojava posebno nevarnih bolezni živali je narejena zaradi mogočega izbruha posebno nevarnih bolezni pri živalih, pojava epizootij oziroma panzootij.

Verzija ocene 3.1 iz leta 2024, je glede na verzijo ocene 3.0 iz leta 2020 prinesla spremembe pri klasifikaciji posebno nevarnih bolezni živali, opisih posebno nevarnih bolezni živali ter opisih ukrepov kot odziv na te bolezni. Večja pozornost je namenjena afriški prašičji kugi in pojavom nekaterih drugih posebno nevarnih bolezni živali v Republiki Sloveniji (v nadaljnjem besedilu: RS) po letu 2019, zlasti pojavu aviarne influence. V oceni omenjeni pravni akti so bili ažurirani. Ocena je bila usklajena z vsebino nove verzije Ocene tveganja za posebno nevarne bolezni živali, ki jo je leta 2024 pripravilo takratno Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljnjem besedilu: MKGP) oziroma UVHVVR. Delno je bilo spremenjeno podpoglavje o povezavi med posebno nevarnimi boleznimi živali in podnebnimi spremembami. Nekateri deli besedila so bili optimizirani, spremenjen je bil zaključek ocene ogroženosti in nekoliko sta bili dopolnjena razlaga okrajšav ter seznam virov.

Verzija ocene 4.0 v primerjavi z verzijo 3.1 je pridodala dodatne informacije predvsem o aviarni influenci, ažurirane informacije o pojavu afriške prašičje kuge, ki se pojavlja tudi v sosednjih državah, o pojavu atipične kokošje kuge, ki se je v Sloveniji pojavila v začetku leta 2025, o ponovnem pojavu slinavke in parkljevke v Evropi prav tako v tem letu ter posamične manjše spremembe besedila. Dodani so tudi najnovejši splošni podatki o staležu rejnih živali v obdobju od leta 2020 do 2024. Podrobnejši podatki o

staležu rejnih živali v letu 2024 na vseh ravneh so v prilogi ocene, z njimi smo nadomestili podatke, ki so se nanašali na leto 2019. Ob upoštevanju staleža rejnih živali v letu 2024 in ob osveženih merilih ogroženosti je bila na novo ugotavljana ogroženost na ravni gospodarstev, občin in regij. Glede na dobljene rezultate oziroma izsledke novega ugotavljanja ogroženosti na vseh ravneh je bila ustrezno spremenjena vsebina desetega poglavja ocene in zaključek ocene. Verzija ocene 4.0 je bila usklajevana samo z UVHVVR, ki je tudi pripravila strokovne podlage za večino navedenih dopolnitev, z drugimi ministrstvi in drugimi deležniki pa ne.

Aktualna verzija ocene 4.1 se od verzije ocene 4.0 razlikuje v tem, da je v besedilo na več mestih dodan opis aktualnih pojavov posebno nevarne bolezni živali, predvsem v naši državi, po sprejetju verzija ocene 4.0. Te podatke je posredoval UVHVVR. Nazivi regij so korelirali z nazivi Izpostav URSZR, poleg tega pa je bil pri eni regiji spremenjen tudi njen naziv. Prav tako so upoštevane spremembe v organiziranosti in pristojnosti ministrstev iz leta 2026. Pomembna sprememba je tudi v posodobljenem seznamu posebno nevarnih bolezni živali, na katerem je sedaj 14 bolezni, kar je za dve več kot doslej. Dve novi bolezni sta v oceni tudi opisani. V oceno je dodanih še nekaj novejših podatkov o staležu rejnih živali. Glede na razmeroma majhen obseg sprememb oziroma dopolnitev glede na verzijo ocene 4.0 verzijo ocene 4.1 ni bila zunanje usklajevana.

Z dnem podpisa te ocene preneha veljati Državna ocena ogroženosti ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali, verzija 4.0, št. 8420-9/2024-10-DGZR z dne 21. julija 2025.

2 Vrsta, oblika in značilnosti ogroženosti

Bolezni živali so bolezni, ki jih povzročajo biološki agensi in se neposredno oziroma posredno prenašajo z okužene oziroma bolne živali na zdravo, lahko pa tudi na ljudi (zoonoze). Med te bolezni spadajo številne bolezni z zelo različnimi simptomi, velikokrat specifičnimi glede na virulentnost povzročitelja (sposobnost povzročitelja, da povzroči bolezen). Znaki bolezni se lahko pojavijo kmalu po okužbi, v nekaj dneh (na primer influenca), ali pa se bolezen razvija počasi, lahko tudi več mesecev ali let (na primer tuberkuloza). Med njimi so bolezni, ki so lokalizirane in zajamejo le določen organ ali pa so generalizirane in je prizadeto vse telo.

Bolezni živali se glede na število obolelih pojavljajo:

1. **sporadično** – zboli ena oziroma zbolijo posamezne živali;
2. **v obliki izbruha** – omejen pojav bolezni, ki po času in kraju nastanka ter številu prizadetih živali presega navadno stanje na določenem omejenem območju ali pri skupini posameznikov;
3. **enzootsko (enzootija)** – bolezen se v različni jakosti stalno pojavlja na določenem ožjem območju in se ne širi;
4. **epizootsko (epizootija)** – bolezen izbruhne pri večjem številu živali oziroma velikost prizadetega območja presega navadno stanje in pomeni tveganje za večji del populacije živali ter je zato treba takoj ukrepati;
5. **panzootsko (panzootija)** – bolezen živali se hitro širi med živalmi na velikem območju in zajame več celin.

Glede na izid bolezni je bolezni živali mogoče deliti na:

- bolezni, ki se jih lahko popolnoma ozdravi;
- bolezni, ki preidejo v kronično obliko;
- bolezni, pri katerih je izid pogin.

Pri nekaterih boleznih živali ostanejo doživljenjski klicenosci.

Neprisotnost bolezni pri živalih je pomembna za zagotavljanje zdravja ljudi in živali ter varne hrane. Pomembno je, da imamo učinkovit sistem za zgodnje odkrivanje bolezni in hitro ukrepanje tako na nacionalni ravni kot tudi v širšem evropskem prostoru. Posledice pojava bolezni živali se kažejo kot izguba dohodka na ravni posameznika oziroma gospodarstva (pogini in usmrtitve živali) ter na ravni občine in države (omejitve pri trgovanju oziroma izvozu, pomanjkanje surovin za industrijo idr.) (UVHVVR, 2016, UVHVVR, 2024).

3 Viri okužbe oziroma vzroki nastanka in širjenja bolezni živali

Povzročitelji bolezni živali so: virusi, bakterije, paraziti, glivice, plesni in prioni.

Ločujemo med okužbo in boleznijo. Okužba je posledica stika dovzetne živali s povzročiteljem bolezni. Vir za večino okužb živali je druga žival, krma, gnoj, oprema, vektorji itn. Bolezen je le eden od možnih izidov okužbe, njen razvoj pa je odvisen tako od virulence povzročitelja kot od dovzetnosti živali.

Nevarnost bolezni je, da se lahko pojavljajo množično in se širijo v obliki izbruhov, epizootij oziroma panzootij.

4 Dejavniki, ki povečujejo verjetnost nastanka in širjenja bolezni živali

Pomembna dejavnika, ki poleg značilnosti povzročitelja vplivata na širjenje bolezni, sta okolje in vedenje živali. Na nastanek bolezni in njihovo širjenje vplivajo:

- prilagajanje in spremembe povzročiteljev,
- dovzetnost živali za okužbo,
- trgovanje z živalmi,
- podnebje, vreme in okoljske spremembe, kot so globalno segrevanje in posegi v naravo oziroma v okolje, ki vplivajo na širjenje nalezljivih bolezni na nova območja (na primer afriška prašičja kuga, kuga drobnice),
- mednarodna potovanja,
- turizem,
- nove tehnologije in industrija,
- naravne in druge nesreče,
- namerno širjenje bolezni živali (biološko orožje).

5 Posebno nevarne bolezni živali

Posebno nevarne bolezni živali so bolezni kategorije A s seznama Izvedbene uredbe 2018/1882/EU z dne 3. decembra 2018 o uporabi nekaterih pravil za preprečevanje in obvladovanje bolezni za kategorije bolezni s seznama ter o oblikovanju seznama vrst in skupin vrst, ki pomenijo precejšnje tveganje za širjenje navedenih bolezni (UL L 308, 4. 12. 2018, str. 21–29), ki se navadno ne pojavljajo v Evropski uniji in za katere je treba ob njihovi potrditvi sprejeti takojšnje ukrepe za izkoreninjenje v skladu z Delegirano uredbo 2020/687/EU z dne 17. decembra 2019 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta glede pravil za preprečevanje in obvladovanje nekaterih bolezni s seznama (UL L 174, 3. 6. 2020, str. 64–139) (UVHVVR, 2024).

Preglednica 1: Posebno nevarne bolezni živali. Vir: UVHVVR, 2026

Bolezen
Slinavka in parkljevka (SIP)
Goveja kuga
Kuga drobnice
Pljučna kuga govedi
Nalezljiva plevropnevmonija koz
Vozličasti dermatitis (VD)
Mrzlica doline Rift (RVF)
Osepnice ovc in koz
Konjska kuga
Okužba z Burkholderia mallei (smrkavost)
Afriška prašičja kuga (APK)
Klasična prašičja kuga (KPK)
Visoko patogena aviarna influenca (HPAI)
Atipična kokošja kuga (AKK)

Skladno z Zakonom o veterinarskih merilih skladnosti mora imetnik živali vsak sum bolezni sporočiti veterinarski organizaciji. Za posebno nevarne bolezni mora UVHVVR

pripraviti načrte ukrepov ob pojavu bolezni. Načrt ukrepov določa postopke in ukrepe ob pojavu bolezni, shemo delovanja služb, opremo, sredstva, osebje, ki sodeluje ob izvajanju ukrepov, in drugo. Na spletni podstrani GOV.SI so dostopni načrti ukrepov za posebno nevarne bolezni živali, kot so slinavka in parkljevka (SIP), klasična prašičja kuga (KPK), aviarna influenca (AI oziroma HPAI), atipična kokošja kuga (AKK), afriška prašičja kuga (APK), konjska kuga in vozličasti dermatitis (VD) (UVHVVR, 2019).

5.1 Kratek opis posebno nevarnih bolezni živali

5.1.1 Slinavka in parkljevka

Slinavka in parkljevka (SIP) je zelo nalezljiva virusna bolezen parkljarjev, predvsem goveda, ovc, koz, prašičev in tudi nekaterih vrst parkljaste divjadi (jelenjadi, srnjadi in divjih prašičev). Za bolezen so najbolj dovzetni govedo, prašiči, ovce in koze. Z mlekom se lahko okužijo tudi psi in mačke, vendar ne kažejo nobenih kliničnih znakov in bolezen zlahka preživijo. Konji so povsem nedovzetni, perutnina pa se okuži le v izjemnih okoliščinah. Za človeka virus slinavke in parkljevke (SIP) ni nevaren. Če pa do okužbe le pride, se kaže v obliki vročine in mehurjev na ustnicah, jeziku in rokah.

Bolezen povzroča virus iz skupine Picorna virusov, ki ima sedem podtipov. Najpomembnejši podtipi so O, A in C. Osnovni vir infekcije so bolne živali v akutni fazi bolezni, ki izločajo virus z vsemi sekreti in ekskreti. Živali izločajo virus do ozdravitve, kar je povprečno 10 dni, nekatere živali pa ostanejo klicenoske in virus še dolgo izločajo.

Visok pogin se lahko pojavi pri mladih živalih, predvsem jagnjetih in pujskih. Pri odraslih živalih redko pride do pogina. Bolezen povzroča ogromno gospodarsko škodo, pri čemer ne gre toliko za neposredne izgube zaradi poginov (od dva do pet odstotkov), kot za posredne, med katere štejemo dolgotrajno in bistveno zmanjšano proizvodnjo mleka, zvrgavanje, rojevanje nevitalnih živali, hujšanje itn. Bolezen predstavlja zelo pomembno oviro pri mednarodnem trgovanju z živalmi in njihovimi proizvodi.

Pri govedu je prvi znak bolezni visoka telesna temperatura, ki jo spremljajo potrtost, neješčnost in nenaden padec mlečnosti. Sledi pojav mehurčkov po jeziku, ustnicah,

dlesnih, dentalni plošči, nosnicah, koži nad parklji in med njimi, po seskih itn. Mehurčki v 24 urah popokajo in pustijo boleče razjede. Pri hudih okužbah lahko pride do luščenja sluznice jezika. Razjede po ustih privedejo do povečanega izločanja sline, cmokanja in oteženega hranjenja. Zaradi poškodb na parkljih pride do akutne šepavosti in zavračanja gibanja, sekundarne infekcije pa lahko povzročijo resne poškodbe globinskih tkiv parkljev. Zelo hitro pride tudi do izgube telesne mase. Poškodbe na seskih lahko povzročijo vnetje vimena.

Pri prašičih se pojavijo vročica, neješčnost in upiranje gibanju. Najbolj izražene so spremembe na parkljih, ki povzročijo akutno šepanje in pogosto ležanje, zlasti če so prašiči nastanjeni na trdih tleh. Mehurčki po jeziku so pri prašičih zelo redek pojav in se tudi zelo hitro pozdravijo. Slinavka in parkljevka (SIP) se pri drobnici pojavi v najblažji obliki in velikokrat tudi ni dovolj hitro ugotovljena. Mehurčki se pojavijo po navadi na zobni plošči in zgornji strani jezika. Gre za drobne poškodbe, ki se zelo hitro pozdravijo. Poškodbe nog je zelo težko prepoznati, se pa spremembe najpogosteje pojavijo v reži med parklji. Največkrat je v čredi drobnice opaziti šepanje, ki ga je treba ločiti od drugih oblik šepanja. Tako kot pri drugih vrstah živali lahko tudi pri drobnici pride do nenadnih, visokih poginov mladičev, predvsem zaradi poškodb srčne mišice.

Slinavka in parkljevka (SIP) se je po 40 letih v Evropi ponovno pojavila leta 2025, najprej so jo januarja odkrili v Nemčiji, v začetku marca pa je prišlo do izbruha bolezni na Madžarskem, od koder se je verjetno razširila še na Slovaško (UHVVR, spletna stran).

5.1.2 Goveja kuga

Goveja kuga je zelo nalezljiva akutna virusna bolezen prežvekovalcev in prašičev. Povzročitelj spada med viruse iz družine *Paramyxoviridae*. Bolezen se prenaša z neposrednim stikom med živalmi, virusi pa so v izdihanem zraku, solzah, nosnem izcedku, slini, fecesu in urinu. Bolezen se začne z visoko temperaturo. Živali so potrte in nemirne, izgubijo apetit, pojavi se izcedek iz oči in nosu, dihanje je hitro in plitvo. Na sluznicah ust, nosu in urogenitalnega trakta se pojavijo majhne nekrotične spremembe, ki se hitro večajo. Lahko se povečajo tudi površinske bezgavke. Po nastanku nekrotičnih sprememb na sluznicah se pojavi močna driska, ki ji sledijo hitra dehidracija, kolaps in smrt. Večina živali pogine v 6 do 12 dneh po pojavu kliničnih znakov. Bolezen lahko poteka tudi subakutno, in sicer v endemičnih območjih ali ob

okužbi z manj virulentnimi sevi virusa. Ob pojavu bolezni v visoko dovzetni populaciji je obolevnost do 100-odstotna, smrtnost pa okoli 50-odstotna (od 25- do 90-odstotna).

5.1.3 Kuga drobnice

Kuga drobnice je bolezen ovc in koz ter je podobna goveji kugi. Virus, ki jo povzroča, je soroden virusu goveje kuge in spada v družino *Paramyxoviridae*. Okužene živali izločajo virus z izdihanim zrakom in vsemi izločki. Bolezen se prenaša z neposrednim stikom med živalmi in se širi na nova območja s premiki okuženih živali.

Bolezen se kaže s povišano temperaturo, potrtostjo in neješčostjo. Pojavi se tudi izcedek iz nosu in oči. Dva do tri dni po pojavu povišane temperature se pojavijo spremembe na ustni sluznici, ki nekrotizirajo. Večina živali dobi močno drisko, ki vodi v hitro dehidracijo in hujšanje. Smrtnost je lahko tudi do 90-odstotna.

5.1.4 Pljučna kuga govedi

Pljučna kuga govedi je akutna, subakutna ali kronična bolezen govedi, ki jo povzroča *Mycoplasma mycoides* subsp. *mycoides* SC (bovini podtip). Govedo se okuži z vdihavanjem okuženih kapljic, nujen pa je tesen stik med živalmi. Pri akutni obliki se pojavijo povišana temperatura, neješčost, potrtost in hitro dihanje. Temu sledita suh kašelj, ki postane sčasoma močnejši, in bolečina v prsnem delu, zaradi česar živali zavzamejo netipično držo telesa. Smrtnost je lahko do 50-odstotna. Pri subakutnih in kroničnih primerih so klinični znaki blagi in se lahko tudi prezrejo. Lahko pride do rahlega zvišanja telesne temperature, izgube kondicije in respiratornih znakov, ki se lahko izrazijo le ob povečani aktivnosti. Pri teletih do šestega meseca starosti se lahko bolezen izrazi kot artritis, s šepanjem in oteklinami prizadetih sklepov.

5.1.5 Nalezljiva plevropnevmonija koz

Nalezljiva plevropnevmonija koz (Contagious caprine pleuropneumonia-CCPP) je zelo nalezljiva bakterijska bolezen koz, ki jo povzroča Mycoplasma capricolu. Zanjo so značilni predvsem hudo vnetje pljuč in poprsnice, oteženo dihanje, kašelj, povišana telesna temperatura, neješčnost in oslabelost. Prizadene samo koze. Pri akutnem poteku lahko povzroči visoko obolevnost in pogine živali (60-90 %), zato predstavlja

pomembno tveganje za zdravje živali. Kronična oblika se pojavlja predvsem v endemičnih področjih.

Bolezen se širi predvsem z neposrednim stikom med kozami ter z izdihanim zrakom. Inkubacijska doba je 6-14 dni, lahko do štiri tedne. Bolezen se ne prenaša na ljudi (UVHVVR, 2026).

5.1.6 Vozličasti dermatitis

Vozličasti dermatitis (VD) je virusna bolezen goveda in vodnih bivolov, ki jo povzroča virus iz družine *Poxviridae* in je soroden virusu osepnic ovc in koz. Gre za akutno infekcijsko bolezen, ki lahko prizadene govedo vseh starosti. Bolezen se hitro širi, predvsem s premiki živih živali. V preteklosti je bila bolezen omejena na države podsaharske Afrike, nato se je pojavljala v vseh afriških državah. Leta 2015 se je bolezen prvič pojavila v Evropski uniji (v nadaljnjem besedilu: EU) (Grčija), leta 2019 pa se je bolezen razširila še v Bolgarijo ter države Zahodnega Balkana (Makedonija, Srbija, Albanija, Kosovo in Črna gora) (UVHVVR, 2019).

Bolezen se kaže s nihajočo oziroma povišano temperaturo, z vnetjem nosne sluznice, očesnih veznic, čezmernim slinjenjem in izcedki iz nosu in oči. Pri obolelih živalih se mlečnost precej zniža. Pojavijo se boleči vozliči, veliki od dva do pet centimetrov, ki se nenadno razvijejo po celem telesu, predvsem po glavi, vratu, vimenu in presredku. Vozliči prizadenejo kožo in podkožje, iz njih se lahko izloča serozna tekočina. Po dveh tednih lahko vozliči nekrotizirajo in se ločijo od okolice. Lahko pride tudi do sekundarne bakterijske okužbe vozličkov in do nastanka gnojnih ran in abscesov. Po sluznicah ustne votline, prebavil, sapnika in pljuč se pojavijo lezije. Bezgavke so povečane, pojavijo se otekline po okončinah. Pojavi se odpor do gibanja, živali težko dihajo, so depresivne, neješče, hujšajo in so izčrpane (UVHVVR, 2019).

Glavni način prenosa bolezni je mehanski prenos z vektorji iz debla členonožcev (*Arthropoda*). Čeprav do zdaj ni bila ugotovljena specifična vrsta vektorja, imajo komarji (npr. *Culex mirificens in Aedes natrionus*) in muhe (npr. *Stomoxys calcitrans in Biomyia fasciata*) veliko vlogo pri prenosu bolezni. Vir okužbe lahko pomeni tudi neposreden stik z okuženimi živalmi. Do prenosa bolezni lahko pride tudi z zaužitjem vode in krme, onesnažene s slino okuženih živali. Poskusno pa so izzvali okužbo pri živalih tudi z

inokulacijo materiala iz vozličev po koži in s krvjo. Bolezen se ne prenaša na ljudi (UVHVVR, 2019).

Pojav bolezni ima velik ekonomski vpliv predvsem zaradi velikih posrednih škod in izgub, ki nastanejo v proizvodnji (upad mlečnosti, zmanjšana kakovost kož), in zaradi prepovedi premikov živali in proizvodov na območja z omejitvami in z njih. Smrtnost živali ni velika. Bolezen se ne zdravi. V RS te bolezni ni, vendar UVHVVR med drugim izvaja tudi monitoring z aktivnim nadzorom s kliničnimi pregledi nekaterih kmetijskih gospodarstev na območjih s povečanim tveganjem (UVHVVR, 2019).

5.1.7 Mrzlica doline Rift

Mrzlica doline Rift je akutna virusna bolezen, ki jo prenašajo komarji in večinoma prizadene prežvekovalce ter ljudi. Virus spada v družino *Bunyaviridae*. Pri živalih prenos bolezni brez vektorjev (komarjev) ni pomemben, pri ljudeh pa je pomembna pot okužbe tudi pri ravnanju s tkivi, krvjo oziroma izločki okuženih živali ali v laboratoriju.

Pri ovcah je obolevnost skoraj 100-odstotna, smrtnost pa je največja pri zelo mladih jagnjetih (95- do 100-odstotna) in teličkih (okoli 70-odstotna). Bolezen lahko poteka perakutno, kar pomeni, da ovce poginejo čez noč oziroma nenadoma oslabijo in se zgrudijo. Pri akutnem poteku se povišata telesna temperatura in pulz, ovce oslabijo, negotovo hodijo, bruhajo in imajo izcedek iz oči in nosu. Lahko se pojavijo tudi krvava driska in krvavitve po vidnih sluznicah. Pri odraslih ovcah je verjetnejša subakutna oblika, ki se kaže s povišano temperaturo, neješčostjo in oslabelostjo. Pogosto je prepoznaven znak zlatenica. Pri brejih ovcah pride do zvrgavanja. Klinični znaki pri kozah so podobni, vendar manj intenzivni. Tudi pri govedu so klinični znaki podobni. Bolezen se prav tako močneje izrazi pri mladih živalih. Pri brejih živalih sta pogosta zvrgavanje in padec mlečnosti.

5.1.8 Osepnice ovc in koz

Osepnice ovc in osepnice koz sta zelo sorodni bolezni, ki ju povzroča virus iz družine *Poxviridae*. Verjetno gre za isti virus, pri katerem je prišlo do prilagoditve na vrsto živali. Bolezen se širi po dihalni poti z neposrednim prenosom med živalmi. Ker je virus

precej stabilen, je pomemben vir okužbe tudi kontaminirano okolje. Okužene živali izločajo virus z vsemi izločki in krastami.

Pri mladih živalih poteka bolezen v precej hujši obliki kot pri starejših. Poleg visoke temperature se pojavita slinjenje in izcedek iz oči ter nosu. Prizadete živali se nočejo gibati, na koži pa se pojavijo spremembe, ki so vidnejše na mestih s kratko dlako, pojavijo pa se tudi na sluznicah. Celjenje mehurčkov lahko traja od pet do šest tednov. Smrtnost lahko doseže 50 odstotkov, pri mladih živalih pa tudi do 100 odstotkov.

5.1.9 Konjska kuga

Konjska kuga je akutna ali subakutna virusna bolezen enoprstih kopitarjev, ki jo prenašajo insekti. Bolezen povzroča virus RNK, ki spada v družino *Reoviridae*. Najbolj dovzetni so konji in mule. Smrtnost pri konjih je lahko do 95-odstotna, pri mulah pa od 50- do 70-odstotna. Osli so manj dovzetni za bolezen.

Pri konjih se bolezen pojavlja v štirih oblikah. Pljučna oblika poteka perakutno s povišano temperaturo in močno oteženim dihanjem. Pojavita se pljučni edem in penast izcedek iz nosnic. Konji stojijo z razširjenimi prednjimi nogami, iztegnjeno glavo, spuščenimi ušesi in imajo razširjene nosnice. Pri srčni obliki se poleg povišane temperature pojavijo edemi na glavi, in sicer na vekah, ustnicah, licih, jeziku in grlu, ki se pri hudi obliki širijo tudi na vrat, prsi in trebuh. Mešana oblika se lahko začne kot srčna oblika, ki ji sledijo znaki pljučne oblike s kašljem, izločanjem penaste tekočine in kolapsom ali z blagimi znaki pljučne oblike, po katerih se pojavijo edemi. Najblažja oblika poteka kot vročica, najpogosteje subklinično. Poleg povišane temperature se pojavijo vnetje očesnih veznic, oteženo dihanje in povišan utrip.

5.1.10 Okužba z Burkholderia mallei (smrkavost)

Okužba z bakterijo Burkholderia mallei je zelo nalezljiva bakterijska bolezen, ki prizadene predvsem kopitarje, zlasti konje, osle in mule. Okužijo se lahko trudi kamele, koze ter nekatere vrste mesojedih živali, vendar imajo majhno epidemiološko vlogo. Bolezen se prenaša predvsem z zaužitjem okužene krme ali vode, preko izdihanega zraka, s stikom med okuženimi živalmi, njihovimi izločki in opremo. Klinični znaki so: povišana telesna temperatura, izcedek iz nosu, nastanek vozličev in razjed na nosni

sluznici ter v dihalih. Pojavi se lahko trudi kožna oblika z vnetjem limfnih žil in nastankom gnojnih vozličev. Potek bolezni je lahko akuten ali kroničen, možna je tudi okužba brez značilnih kliničnih znakov. Učinkovitega cepiva in zdravila ni. Bolezen je zoonoza in lahko pri ljudeh povzroča hudo obliko okužbe (UVHVVR, 2026).

5.1.11 Afriška prašičja kuga

Afriška prašičja kuga (APK) je bolezen domačih in divjih prašičev. Povzročitelj je virus, ki spada v družino *Asfarviridae.* Za akutno obliko bolezni so značilni visoka telesna temperatura, krvavitve po koži in sluznicah ter visok pogin živali. Mehki klopi iz rodu *Ornithodorus*, posebno *O. moubata* in *O. erraticus*, so rezervoar virusa v naravi. V klopih se lahko virus uspešno razmnožuje in prenaša z okuženega na neokuženega prašiča. Za virus APK so v naravi dovzetni samo prašiči, domači in divji. Evropski divji prašič je na virus prav tako občutljiv kot domači prašič. Divji prašiči zbolijo s klinično sliko bolezni, ki je podobna tisti, ki se pojavlja pri domačih prašičih. Virus se najpogosteje prenaša ob stiku okužene živali z neokuženo. Tudi vsi proizvodi in stranski proizvodi iz okuženih prašičev so mogoč vir infekcije, zlasti kot krma za prašiče (pomije). Mehaničen prenos je mogoč z obleko, obutvijo in instrumenti ter s prevoznimi sredstvi (letalski, ladijski promet). Bolezen je zelo podobna klasični prašičji kugi.

Bolezen lahko poteka perakutno – živali nenadoma poginejo (brez kliničnih znakov), najpogostejša oblika bolezni pa je akutna oblika, kronično obliko pa povzročajo manj virulentni sevi virusa. Prizadeti prašiči so potrti, ne jedo, če jih prisilimo h gibanju, se neradi gibljejo, zanaša jih v zadnjem delu, ležijo in se tiščijo skupaj, kot da jih zebe. Najprej se pojavi povišana temperatura. V začetku okužbe se pojavljajo pomodrelost sluznic, nekoordinirano gibanje, driska in bruhanje. Pozneje se pojavita difuzna hiperemija in rožnato obarvanje kože po rilcu, ušesih, repu in spodnjih delih nog. Živčna znamenja so pogosta tudi v začetnih stadijih bolezni, kažejo pa se s gibanjem živali v krogu, tresenjem mišic in krči. Pri domačih prašičih je smrtnost pogosto 100-odstotna. Pri nizko virulentnih sevih pride do manj izrazitih kliničnih znakov bolezni. Pri kronični obliki je inkubacija daljša, pojavljajo se kožne spremembe v obliki alopecij, dermatitisa in rožnatih sprememb po koži trebuha. Pri brejih svinjah lahko pride do dviga telesne temperature, povečanega števila abortusov, majhnih gnezd in mrtvorojencev.

V preteklosti je bila bolezen, kot že ime pove, omejena na države Afrike, v zadnjih letih pa se je po vnosu v Gruzijo in Rusijo razširila v Baltske države, na Poljsko, Češko in v Romunijo (UVHVVR, 2019). Na območju EU je APK prisotna od leta 2014 (UVHVVR, 2024). Leta 2019 se je bolezen razširila tudi na Madžarsko in Srbijo. Bolezen je že precej let prisotna tudi na Sardiniji, kjer je endemična (UVHVVR, 2019). Trenutno je prisotna v sedmih državah članicah EU in v sosednjih državah pri domačih prašičih in v 16 državah pri divjih prašičih. Najbližje so nam Italija, Madžarska, Hrvaška ter Bosna in Hercegovina. (UVHVVR, 2025).

Bolezen v RS še ni bila ugotovljena, vendar njeno širjenje z vzhoda (Hrvaška, Madžarska, Bosna in Hercegovina, Srbija) in zahoda (Italija) pomeni vse večje tveganje tudi za populacije domačih in divjih prašičev v RS (UVHVVR, 2024).

Evropska unija in pristojni organi v okuženih državah članicah izvajajo številne ukrepe za nadzor in izkoreninjenje bolezni, vendar je pri tem ključnega pomena dobro sodelovanje z lovci in njihovimi združenji ter s kmeti in njihovimi združenji. Lovci spremljajo zdravstveno stanje v populacijah divjih živali in imajo ključno vlogo pri varovanju zdravja živali, vključno z domačimi živalmi. Prav tako imajo pomembno vlogo pri preprečevanju vnosa in širjenja te bolezni gozdni delavci in obiskovalci gozda (UVHVVR, 2019).

Vse od prvih pojavov APK na območju EU je UVHVVR dejavna predvsem na področju preprečevanja vnosa bolezni v državo in širjenja bolezni. Glavni poudarek je na preprečevanju prenosa s populacije divjih prašičev na domače, kar bi pomenilo veliko gospodarsko škodo za prašičerejski sektor. Največ prizadevanj je zato usmerjenih v ozaveščanje vseh deležnikov o nevarnosti APK, načinih vnosa ter o ukrepih, ki jih je treba izvajati za preprečevanje vnosa in morebitno širjenje bolezni, vključno z biovarnostnimi ukrepi (UVHVVR, 2024).

Za učinkovito ukrepanje še pred pojavom bolezni v RS je bil konec leta 2020 sprejet Zakon o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Uradni list RS, št. 200/20), ki določa tri stopnje ukrepov: nujne ukrepe za preprečevanje in zgodnje odkrivanje APK pri divjih prašičih (preventivni ukrepi), nujne ukrepe za območje visokega tveganja ter nujne ukrepe za obvladovanje in izkoreninjenje APK pri divjih prašičih. Trenutno ima RS zaradi pojava APK pri divjih in tudi domačih prašičih na Hrvaškem, skladno z omenjenim zakonom, določena območja visokega tveganja.

UVHVVR ima pripravljen Načrt ukrepov ob pojavu APK, ki določa ukrepe ob pojavu APK. Prav tako sta pomembna zagotavljanje ukrepov biovarnosti na gospodarstvih in upoštevanje predpisov za uvoz in trgovanje (UVHVVR, 2024).

5.1.12 Klasična prašičja kuga

Klasično prašičjo kugo (KPK) povzroča virus, ki spada med pestiviruse iz družine *Flaviviridae*. Prašiči izločajo virus z vsemi izločki, zlasti s slino, urinom in fecesom. Različni sevi virusa se širijo različno hitro. Praviloma se bolj virulentni sevi širijo hitreje in povzročajo višjo obolevnost. Smrtnost lahko doseže 90 odstotkov. Virus se med rejami širi na različne načine. Med najpogostejše sodi nakup prašičev v inkubaciji ali trajno okuženih. Pomemben je tudi prenos s prašičjim mesom in izdelki ter pomijami. Bolezen lahko prenašajo tudi ljudje, predvsem kmetje in veterinarji, z obutvijo, obleko in opremo. Mogoč je prenos s krvosesnimi insekti in vetrom, vendar je ta način prenosa virusa manj pogost. Tudi divji prašiči so mogoč vir infekcije za domače prašiče.

Pujski lahko poginejo v perakutni fazi brez kliničnih znamenj, vendar je najpogostejša akutna oblika. Prizadeti prašiči so potrti, ne jedo, se neradi gibljejo, če jih prisilimo h gibanju, jih zanaša v zadnjem delu, ležijo in tiščijo se skupaj, kot da jih zebe. Najprej se pojavi povišana telesna temperatura. V začetku se pojavlja zaprtje, ki mu sledita driska in bruhanje. Pozneje se pojavita difuzna hiperemija in rožnato obarvanje kože po trebuhu. Pojavlja se konjunktivitis. Veke so včasih zlepljene zaradi posušenega gnojnega izcedka. Živčna znamenja so pogosta tudi v začetnih stadijih bolezni. Gibanje v krogu, tresenje mišic in krči so najpogostejši. Smrt nastopi navadno sedem do 15 dni po začetku bolezni. Pri nizko virulentnih sevih so znaki manj izraženi. Pri kronični obliki je inkubacija daljša, pojavljajo se kožne spremembe v obliki alopecije, dermatitisa, rožnatih sprememb po koži trebuha. Pri brejih svinjah lahko pride do dviga temperature, zvrgavanja, majhnih gnezd, mrtvorojencev in nenormalnosti pri pujskih.

5.1.13 Visoko patogena aviarna influenca

Aviarno influenco povzročajo virusi influence tipa A, ki spadajo v družino *Ortomyxoviridae*. Znotraj te družine poznamo tri tipe virusov: A, B in C, vendar le virusi tipa A okužijo ptice. Glede na njihovo virulentnost jih razvrščamo v dve skupini:

- zelo virulentni virusi, ki povzročajo visoko patogeno aviarno influenco (HPAI),
- nizko virulentni virusi, ki povzročajo nizko patogeno aviarno influenco (LPAI).

Okužene živali izločajo virus prek nosnic, ustne oziroma kljunske votline, konjuktiv in kloake. Inficirane živali lahko izločajo virus še pred pojavom kliničnih znakov, oziroma ob okužbi vodne perutnine, tudi kadar so le klicenosci. Virus se prenaša z direktnim stikom med dovzetnimi vrstami ali pa prek kontaminiranih površin oziroma hrane. Ker se virus HPAI nahaja tudi v drugih organih oziroma tkivih, so lahko trupla poginulih ptic ob kanibalizmu in predatorstvu pomemben vir okužbe. Vertikalni prenos je mogoč le ob kontaminaciji jajčne lupine in jajčne vsebine. Čeprav veljajo prostoživeče ptice za rezervoar virusov AI, imajo te manjšo vlogo pri prenosu HPAI na domačo perutnino. Veljavna teorija je, da prostoživeče ptice prenesejo na domačo perutnino nizko patogene seve, ki lahko postanejo bolj ali zelo patogeni in tako povzročijo HPAI. Pomemben faktor pri prenosu HPAI virusov je človek, saj pri nepazljivosti oziroma nevednosti lahko razširi virus že s svojo obleko, čevlji, opremo, krmo ali vozili. Navadno se virus širi med osebki istih ali sorodnih vrst, prenos virusa pa je mogoč tudi s ptic na sesalce in ljudi ali obratno.

Klinični znaki AI so različni: prizadeti so lahko dihalni, prebavni, reprodukcijski ali živčni sistem. Najbolj očiten znak je velik pogin, tudi do 100-odstotni. Pri akutni obliki imajo lahko živali živčne znake, kot so ataksija, tresenje glave in vratu, tortikolis, težko stojijo, so neaktivne in se manj oglašajo. Pojavi se potrtost, zmanjšata se ješčnost in poraba vode. Pri nesnicah pade nesnost, ki se v nekaj dneh popolnoma ustavi. Pojavijo se lahko tudi edem podkožja glave, cianoza kože v področju glave in na nogah, kihanje, kašljanje, izcedek iz nosnic, konjuktivitis, sinusitis. Pri nojih poročajo tudi o krvavih driskah in briljantno zelenemu urinu. Prostoživeče ptice in ptice v kletkah navadno ne kažejo znakov obolenja. Visok pogin s kliničnimi znaki neješčnosti, slabe koordinacije v gibanju in splošne depresije je bil opisan pri goseh, racah, labodih, velikih flamingih, golobih, vrabcih in papigi pri okužbi s HPAI H5N1.

Monitoring na AI se v RS izvaja od leta 2004. Vsako leto se za naslednje leto pripravi program monitoringa (od leta 2012 v skladu z določbami Odločbe Komisije 2010/367/EU). Program monitoringa, ki ga vsako leto pripravi UVHVVR, sofinancira Evropska komisija. Program se izvaja v rejah perutnine in pri prostoživečih pticah na območju celotne države. Vzorčenje in preiskave se izvajajo v okviru vsakoletne

Odredbe o izvajanju sistematičnega spremljanja zdravstvenega stanja živali, programov izkoreninjenja bolezni živali ter cepljenj živali (UVHVVR, 2019).

Aviarna influenca se je v RS prvič pojavila leta 2006 pri prostoživečih pticah v severovzhodnem delu RS (Koblerjev zaliv, Maribor, Dogoše, Spodnji Duplek, Starše in Ptujsko jezero). Po 11 letih je bila v RS 5. januarja 2017 znova potrjena visoko patogena aviarna influenca (HPAI) pri prostoživečih pticah, in sicer podtip H5N8, ki se je pozimi 2016/17 širil po Evropi tako pri prostoživečih pticah (predvsem vodnih) kot pri perutnini. Poleg tega podtipa se v Evropi pojavlja tudi HPAI podtipa H5N5, ki je bil v RS ugotovljen 27. januarja 2017 pri labodih (UVHVVR, 2019). Od leta 2020 je v manjšem obsegu ves čas prisotna. Prvi primeri HPAI pri perutnini in pticah v ujetništvu (v živalskem vrtu) so bili potrjeni v letih 2021 in 2023 (slednjega leta v ljubljanskem živalskem vrtu). Leta 2021 je bila AI potrjena v manjši dvoriščni reji perutnine (100 živali) v občini Slovenska Bistrica. Izvedeni so bili vsi predpisani ukrepi (usmrtitev vse perutnine na okuženem gospodarstvu, neškodljiva odstranitev trupel, čiščenje in razkuževanje, določitev zaščitnega in ogroženega območja, omejitve premikov itn.). Leta 2023 je bila prisotnost virusa AI ugotovljena v prosti reji kokoši nesnic (približno 1000 živali) v občini Cerklje na Gorenjskem. Odrejeni so bili ukrepi v skladu z Uredbo 2016/429/EU in DA 2020/687/EU, in sicer usmrtitev vse perutnine na okuženem gospodarstvu, neškodljiva odstranitev trupel, čiščenje in razkuževanje, določitev zaščitnega in ogroženega območja, omejitve premikov itn. (UVHVVR, 2024). Leta 2024 so bili ugotovljeni primeri pri divjih pticah (npr. labodih grbcih) na območju občin Markovci, Hajdina in Ptuj (februarja) ter v Prekmurju (aprila), jeseni pa poleg pri divjih pticah tudi v dvoriščni reji v občini Ptuj (UVHVVR, 2024, UVHVVR, spletna stran). Oktobra in v začetku novembra 2025 so HPAI tipa A, podtip H5N1 najprej odkrili pri treh labodih grbcih v občini Velenje, nato pri poginjenem rumenonogem galebu v Ljubljani ter pri labodu grbcu v Kopru. Decembra 2025 so HPAI tipa A, podtip H5N1, najprej odkrili pri enem labodu grbcu v občini Lenart, kasneje še pri treh labodih grbcih v in sivi čaplji na jezeru Komarnik, prav tako v občini Lenart, pri enem labodu grbcu v ribniku v Pragerskem v občini Slovenska Bistrica, pri enem labodu v medvoški občini, pri treh labodih grbcih v občini Radeče ter pri dveh poginjenih labodih grbcih v Novem mestu (UVHVVR, 2025, UVHVVR, spletna stran). V začetku leta 2026 je bila bolezen ponovno odkrita v novomeški občini, pri dveh labodih grbcih in eni raci, ter pri labodih grbcih v občini Slovenska Bistrica, marca 2026 pa še pri prostoživeči kanji v občini Straža (UVHVVR, 2026, UVHVVR, spletna stran).

5.1.14 Atipična kokošja kuga

Atipična kokošja kuga (AKK) je zelo nalezljiva virusna bolezen perutnine in ptic. Povzročitelji so aviarni paramiksovirusi serotipa1 (APMV-1), ki jih uvrščamo v rod *Rubulavirus*. Bolezen se najpogosteje širi s premiki živih ptic (prostoživeče ptice, ptice v kletkah, tekmovalni golobi, nakup perutnine), z ljudmi in opremo, s perutninskimi proizvodi, s kontaminirano krmo in vodo, prek drugih živalskih vrst, ki ne zbolijo, z vetrom in ob cepljenju (kontaminacija cepiv, instrumentov za cepljenje, nepopolna inaktivacija vakcin). Možnost horizontalnega prenosa okužbe je zelo visoka. Vertikalni prenos je mogoč le ob kontaminaciji jajčne lupine in jajčne vsebine. Okužene živali lahko širijo virus, preden kažejo klinične znake bolezni. Okužijo se lahko tudi cepljene živali, ki klinično ne zbolijo, vendar virus izločajo. Med boleznijo izločajo živali virus z vsemi izločki, zlasti kapljično in s fecesom. Bolezen lahko prenašajo tudi ljudje, predvsem kmetje in veterinarji, z obutvijo, obleko in instrumenti.

Klinični znaki so različni. Pri okužbi z velogenimi sevi virusa se bolezen pojavi nenadoma in se hitro razširi na vse živali v jati. Kadar gre za perakutni potek, živali poginjajo tudi brez predhodnih kliničnih znakov. Okužbe z velogenimi sevi navadno povzročajo oteženo dihanje, apatičnost, depresijo in vodeno zeleno drisko s primesmi krvi. Roža in podbradek sta cianotična, opazna je tudi oteklina glave. Živali imajo zaprte oči, očesne veznice so otečene, vrat pa stegnjen naprej. Ker ne jedo in ne pijejo, dehidrirajo in obnemorejo. Pogin je zelo visok in lahko v nekaj dneh doseže 90 odstotkov. Živali, ki preživijo akutno fazo bolezni, kažejo prizadetost centralnega živčnega sistema. Pojavijo se ataksija, tortikolis in pareza. Opaziti je tudi rahlo drhtenje celotnega telesa ali krče. Nevrotropni velogeni sevi povzročajo najprej akutne dihalne motnje, ki jim v enem do dveh dneh sledijo živčni znaki. Driske navadno ni opaziti. Prizadeta je celotna jata. Pogin je višji pri mlajših živalih – lahko doseže tudi 90 odstotkov, pri starejših pa je nižji, pogine jih do 50 odstotkov. Mezogeni sevi povzročajo blažje klinične znake. Živali so neješče, kihajo, pojavi se tudi rumenozelena driska, nesnost pa se zniža. Živčni znaki se lahko pojavijo šele po dveh tednih, večinoma pri mladih živalih. Za lentogeno obliko okužbe so značilni blage respiratorne motnje in padec nesnosti, živali so neješče. Po preboleli bolezni se nesnost povrne na prejšnjo raven. Pri golobih je klinična slika podobna tisti pri kokoših. Živali so potrte, perje je nasršeno, opazna je neješčost. V sedmih dneh po okužbi se pojavijo živčni znaki: ohromelost nog in kril, tortikolis in tresenje ter poliurija. Oboli lahko 70 odstotkov

živali v jati, smrtnost pa lahko doseže 20 odstotkov. Za okužbo so bolj občutljive mlade živali, še posebno v starosti, ko nimajo več maternalnih protiteles. V RS je bila ta bolezen potrjena trikrat, nazadnje leta 2025.

5.2 Bolezni živali in podnebne spremembe

Ko govorimo o posebno nevarnih boleznih živali, ne moremo več mimo njihove povezanosti s podnebjem in podnebnimi spremembami. Zato je v to podpoglavje ocene delno prevzeto tudi besedilo, ki ga je za pripravo Ocene tveganja za posebno nevarne bolezni živali, verziji 2.0 in 3.0, pripravila UVHVVR.

Živinorejski sistemi, podnebne spremembe in zdravje živali so povezani v zapletene mehanizme. Tako na primer živinoreja vpliva na obseg izpustov toplogrednih plinov, kot sta metan in dušikov oksid, kmetijska dejavnost, skupaj s proizvodnjo živali, pa predstavlja kar od 10 do 12 odstotkov svetovnih emisij toplogrednih plinov. Poleg ogljikovega dioksida je treba omeniti še emisije metana in dušikovega oksida, ki nastajata predvsem pri živinorejski proizvodnji, na riževih poljih in pri uporabi dušikovih gnojil. Čeprav imata tudi metan in dušikov oksid močan vpliv pri nastajanju učinka tople grede, se ne sproščata v ozračje v takih količinah kot ogljikov dioksid, ki ima tudi daljšo razpolovno dobo v primerjavi z omenjenima plinoma (UVHVVR, 2016, UVHVVR, 2024).

Spremembe podnebja se kažejo v kakovosti vode, zraka in hrane, pa tudi s spremembami v ekosistemih, kmetijstvu, industriji in naseljih. Zdravje živali je lahko posledično prizadeto zaradi ekstremnih dogodkov in s pojavom novih oziroma ponovnim pojavom starih nalezljivih bolezni, pri čemer se nekatere med njimi prenašajo z vektorji (npr. insekti in drugimi prenašalci bolezni), ki so močno odvisni od vremenskih razmer (UVHVVR, 2016, UVHVVR, 2024).

Pomemben vpliv na podnebne spremembe ima proizvodnja živali, predvsem prežvekovalcev, ki s sproščanjem metana in dušikovega oksida prispevajo k večjim količinam toplogrednih plinov v ozračju. Po drugi strani pa tudi podnebne spremembe vplivajo na proizvodnjo in zdravje rejnih živali ter proizvodnjo krme za živali. Kmetijski sektor prispeva od 10 do 12 odstotkov globalne emisije toplogrednih plinov v obliki

ogljikovega dioksida. Prispeva tudi 40 odstotkov skupne emisije metana (iz črevesne fermentacije, razkrajanja gnoja in poplave riževih polj) in 65 odstotkov skupne količine dušikovega oksida (iz kmetijskih zemljišč, zaradi uporabe dušikovih gnojil, gnojenja in sežiganja biomase). Prav tako ima živinoreja pomemben vpliv na uporabo zemljišč, pri čemer se največ s krčenjem gozdov za ustvarjanje pašnikov in njiv večajo površine, namenjene živinoreji (UVHVVR, 2016, UVHVVR, 2024).

Vpliv podnebnih sprememb na živinorejo in zdravje živali se kaže v različnih oblikah. Predvsem je treba omeniti spremembe v temperaturi in razpoložljivosti pitne vode ter spremembe v produktivnosti ekosistemov. Ti dejavniki so močno odvisni od geografskega območja in imajo lahko negativne posledice na biotsko raznovrstnost ter blago in storitve, kot so proizvodnja hrane in potrebe po vodi (UVHVVR, 2016, UVHVVR, 2024).

Primarni dejavniki, ki povezujejo podnebne spremembe in produktivnost živali (rodnost, zdravje in bolezni živali) ter živinoreje kot kmetijske panoge (proizvodnje mesa, mleka, jajc, volne ipd.) so:

- spremembe v vzorcih, intenziteti in razporeditvi padavin čez leto (spremenjeni padavinski režimi);
- višje povprečne in najvišje temperature ter vročinski valovi, ki vplivajo na živino s toplotnim stresom, na rastline v občutljivih fazah njihovega življenjskega cikla pa s povečevanjem evapotranspiracije iz pridelkov in z izhlapevanjem vode iz tal in vodnih zadrževalnikov;
- pogostejši oziroma intenzivnejši ekstremni vremenski dogodki (poplave, nevihte, močan veter, suše ipd.), ki povzročajo povečano smrtnost živali, večjo verjetnost za poškodbe bivalnih prostorov živali, povečano obremenitev higienskih služb za odvoz poginulih živali in večje potrebe po zavetiščih za živali (UVHVVR, 2016, UVHVVR, 2024).

Sekundarni dejavniki podnebnih sprememb, ki se kažejo kot posledice primarnih dogodkov, so:

- več bolezni in parazitskih obolenj;
- slabši apetit in prebavljivost krme pri živalih;

- novi insekti in bolezni, ki se širijo iz toplejših krajev, ter drugi členonožci (*Arthropoda*);
- slabše priraščanje in splošno počutje živali (npr. zmanjšana proizvodnja mleka);
- večja smrtnost in obolelost starejših živali in mladičev;
- povečano število nekaterih bolezni, ki se prenašajo z vodo;
- pomanjkanje hrane in pitne vode za živali;
- vpliv na kakovost in velikost življenjskega prostora živali zaradi pogostejših poplav ter gozdnih požarov in drugih požarov v naravnem okolju;
- povečano število škodljivcev, manj pogost stres mraza na živino, povečano število zajedavcev, intenzivnejši napadi zajedavcev oziroma komarjev zaradi milejših zim (UVHVVR, 2016, UVHVVR, 2024).

Spremembe podnebja vplivajo na zdravje živali na več načinov. Vedno, ko pride do večjih nihanj vremenskih spremenljivk, lahko pride tudi do večjih bioloških sprememb, tako v zdravju oziroma pojavu bolezni živali kot v populacijski dinamiki živali, distribuciji in razpoložljivosti patogenov v okolju. V procesu spremembe zdravja oziroma pojava bolezni prihaja do stalnega nihanja, ki se kaže v spremembi ravnotežja med tremi elementi ekološke triade: posrednikom, gostiteljem in okoljem. Tako se lahko patogeni v okolju pojavljajo v večji gostoti, so bolj agresivni in vplivajo na nihanje imunosti gostiteljskih vrst. Okolje vpliva na sistem zdravja živali in se nenehno spreminja, sistem pa ni imun na take spremembe (UVHVVR, 2016, UVHVVR, 2024).

Spremembe v vremenskih vzorcih spremenijo prostorsko razporeditev prenašalcev bolezni oziroma vektorjev, kot so insekti, ektoparaziti in endoparaziti (npr. komarji in klopi ter drugi členonožci). Ker so členonožci zelo občutljivi na spremembe okolja (predvsem na spremembe temperature), to vpliva tudi na širjenje in prenos bolezni, ki so odvisne od vektorjev. Tako bodo bolezni, kot so mrzlica zahodnega Nila, afriška prašičja kuga (APK), venezuelski encefalomielitis kopitarjev, lymska borelioza, rumena mrzlica in visceralna leishmanioza, ostale omejene na distribucijo vektorjev in so precej odvisne od prisotnosti vektorja. Pojav vedno novih bolezni na določenem območju in pojav starih, ki se širijo z vektorji, kaže na jasen primer povezave med podnebnimi spremembami in vplivi na zdravje živali ter posredno tudi ljudi. S pogostejšim pojavom ekstremnih dogodkov bo prišlo tudi do povečanja števila smrtnih žrtev, ki so povezane s podnebnimi spremembami in širjenjem bolezni ljudi in živali (UVHVVR, 2016, UVHVVR, 2024).

Predvidevamo lahko, da bo v časovnem okviru do 10 let marsikje, tudi pri nas, zaradi podnebnih sprememb prišlo do novih oziroma ponovnih pojavov bolezni živali, ki so neposredno povezane s podnebnimi spremembami v regiji. Obremenitev okolja s patogeni je še najbolj očitna ob fekalno-oralni poti prenosa, ki se navezuje na prenos prek vode. Te bolezni vključujejo aviarno influenco (AI) in atipično kokošjo kugo pri divjih pticah, ki se selijo glede na letni čas. Naravni cikel virusa aviarne influence pri raci mlakarici, ki je najpogostejši naravni gostitelje virusa, vključuje zaužitje vode, okužene z virusom AI. Replikacija virusa poteka predvsem v končnem delu črevesnega trakta race. Virusi, ki ga nato ptice selivke poleti deponirajo v višjih zemljepisnih širinah, se lahko shranijo v permafrostu v subarktičnih razmerah in tukaj preživijo stoletja. Za divje ptice je znano, da so zbiralniki oziroma katalizatorji različnih patogenov, vključno z virusom zahodnega Nila, kjer ptice delujejo kot naravni gostitelji, v katerih se virus lahko razmnožuje. Prav tako lahko anaerobne bakterije vraničnega prisada v obliki spor preživijo v zemlji več desetletij (UVHVVR, 2016, UVHVVR, 2024).

Bolezni, ki se prenašajo s členonožci, tvorijo sorodno, vendar drugo kategorijo. Posredni prenos povzročiteljev bolezni poteka z različnimi vrstami klopov. Vrsta mehkih klopov se npr. hrani na svinji bradavičarki, ki ima pomembno vlogo pri prenosu afriške prašičje kuge (APK). Povzročitelj virusa APK lahko v klopu preživi do osem let. Obstajajo tudi številne mušice in komarji, ki lahko prenašajo bolezni, ki vključujejo tako imenovano »spečo stopnjo« patogenov. Tako lahko virus mrzlice doline Rift (RVF) preživi v jajčecih komarjev več let, dokler daljša obdobja padavin ne omogočijo nadaljnjega razvoja komarja iz rodu *Aedes*, ki se nato hrani na prežvekovalcih in tako oživi cikel RVF, kar posledično vodi do izbruha bolezni pri prežvekovalcih. Okuženi prežvekovalci, ki so v gostih naseljih v stiku z ljudmi, lahko prenesejo bolezen prek komarjev tudi na ljudi ter tako prispevajo k širjenju RVF med ljudmi. Širjenje insektov na daljše razdalje in širša geografska območja je mogoče tudi z vetrom. Primer takega širjenja se je zgodil poleti 2006 v Veliki Britaniji, kjer se je virus bolezni modrikastega jezika (bolezen sicer ne spada več med posebno nevarne bolezni živali), ki ga prenašajo mušice, razširil iz Belgije. Zelo verjetno je, da je bil tudi izbruh virusa Schmallenberg v Veliki Britaniji v začetku leta 2012 posledica okuženih mušic, ki jih je veter prinesel s celinske Evrope (UVHVVR, 2016, UVHVVR, 2024).

Iz navedenih primerov je razvidno, da so posledice podnebnih sprememb zelo kompleksne in se lahko kažejo v različnih oblikah tudi na zdravju živali. Lahko se

spremeni tudi način prenosa bolezni. Virus APK kroži v silvatični obliki (gozdna oblika) v vsaj 22 različnih genotipih pri svinji bradavičarki v gozdovih južne Afrike. Leta 2007 se je genotip 2 iz pristanišča ob Črnem morju iz Gruzije prenesel v srednjo Evropo. Predvideva se, da so bili izvor kontaminirani mesni izdelki iz Mozambika ali Madagaskarja, ki so vsebovali virus APK, v Gruziji pa so jih zaplenili in z njimi krmili domače prašiče. Trenutno se APK postopno širi na območje vzhodne Evrope predvsem s prevozom kontaminiranih izdelkov iz prašičjega mesa, pa tudi s premiki prašičev. Pomemben vir širjenja bolezni je tudi evrazijski divji prašič, ki je prenašalec bolezni (UVHVVR, 2016, UVHVVR, 2024). Bolezen v RS še ni bila ugotovljena, vendar predstavlja njeno širjenje z vzhoda (Hrvaška, Bosna in Hercegovina, Srbija) in tudi zahoda Italije vse večje tveganje tudi za populacije domačih in divjih prašičev v RS.

Spopadanje oziroma prilagajanje na negativne posledice podnebnih sprememb mora temeljiti na strategiji prilagajanja živinoreje, medsebojnega sodelovanja različnih institucij oziroma služb in izobraževanja ter usposabljanja ljudi, kar pomeni:

a) uvesti spremembe v upravljanju, tehnologiji in infrastrukturi, kot so:
   - varovanje pašnikov in njihove biotske raznovrstnosti pred propadanjem;
   - priprava sistema hitrega odziva na nevarnosti za zdravje živali in rastlin;
   - uporaba dobre prakse rabe zemljišč, da se zmanjša nevarnost erozije;
   - povečanje dostopnosti v smislu količine in kakovosti vode za živino;
   - uporaba genotipov z večjo odpornostjo na sušo in na vedno večje pritiske vektorjev bolezni;
   - ustvarjanje krmnih rezerv za krizna obdobja;
b) okrepiti raziskave, razvoj in prenos novih tehnologij;
c) razviti informacijske in podporne sisteme za pomoč pri odločanju v javnem in zasebnem sektorju (z uporabo kakovostnih meteoroloških podatkov, vključno s sistemi zgodnjega opozarjanja in uporabo matematičnih modelov za predvidevanje dogodkov in njihovih posledic);
d) razviti in razširiti uporabo kmetijskega zavarovanja, primernega za podnebna tveganja (UVHVVR, 2024);
e) izboljšati prostorsko načrtovanje, zaščititi ekosisteme, delovanje povodij in biotsko raznovrstnost (UVHVVR, 2016, UVHVVR, 2024, MOP, 2020);
f) razviti ustrezne institucionalne zmogljivosti za prilagajanje in usklajevanje na nacionalni in lokalni ravni; kar pomeni prilagajanje organizacij in standardov ter

ustvarjanje novih zmogljivosti za boljšo učinkovitost pri reševanju posledic podnebnih sprememb (UVHVVR, 2016, UVHVVR, 2024).

Krepitev institucij in usposabljanje sta velik korak v tej smeri. Slogan »One Health – Eno zdravje« pomeni združitev skupnih dejavnikov tveganja, ki delujejo na stopnji naravne in kmetijske krajine, na kmetijah, v klavnicah in predelavi ter distribucijskih kanalih. »One health – Eno zdravje« povezuje zdravstvene strokovnjake, veterinarje in inšpektorje za hrano ter delavce, ki delajo v ribištvu, gozdarstvu, na področjih varstva rastlin, upravljanja naravnih virov, v prehranski industriji in javnem zdravju. Proaktiven pristop je ključnega pomena za upravljanje podnebnih tveganj. Podnebne spremembe in socialno-ekonomski vplivi teh sprememb zahtevajo posodobljene strategije nadzora za veterinarsko službo pri ugotavljanju in predvidevanju nastanka bolezni, povezanih s podnebnimi spremembami. Ključne so raziskave ter predlogi preventivnih ukrepov (rešitev oziroma ustreznega odzivanja) na lokalnih in regionalnih ravneh, ki pa zahtevajo podporo različnih mednarodnih organizacij za raziskave in izobraževanje. Ti ukrepi imajo jasne gospodarske, okoljske in družbene koristi, saj z njimi dosežemo potencialne učinke in zmanjšujemo nevarnosti za ekosisteme in zdravje ljudi ter živali, povezanimi s podnebnimi spremembami (UVHVVR, 2016, UVHVVR, 2024).

Zaradi obsežnega prometa z živalmi in njihovimi proizvodi, sprememb v okolju, velikih koncentracij živali na nekaterih območjih ter drugih dejavnikov pomenijo posebno nevarne bolezni grožnjo za zdravje živali v RS, kar zahteva pripravo in načrtovanje ukrepov ob pojavu posameznih posebno nevarnih bolezni živali. Poleg bolezni, ki so znane že desetletja in stoletja, se pojavljajo nove oziroma se stare pojavljajo v novi, spremenjeni obliki. Prav tako se zaradi spremenjenih podnebnih razmer in prilagoditve povzročiteljev stare bolezni širijo na območja, na katerih jih v preteklosti ni bilo (UVHVVR, 2016, UVHVVR, 2024).

Zaščita živali pred posebno nevarnimi boleznimi obsega sistem družbenih, skupinskih in posameznih aktivnosti ter ukrepov za njihovo preprečevanje, obvladovanje in zatiranje ter odstranjevanje njihovih posledic. Uspešno preprečevanje in obvladovanje posebno nevarnih bolezni živali temelji na učinkovitem sistemu spremljanja in usklajenega delovanja veterinarskih ter drugih služb. Najpomembnejše je hitro in učinkovito ukrepanje ob pojavu bolezni, še posebno tistih, ki se pojavljajo kot epizootije (UVHVVR, 2016, UVHVVR, 2024).

6 Pogostost pojavljanja posebno nevarnih bolezni živali

Preglednica 2: Posebno nevarne bolezni živali in njihovo pojavljanje na območju RS
Vir: UVHVVR, spletna stran, UVHVVR, 2024, UVHVVR, 2026

Bolezen	**Leto izbruha**
Slinavka in parkljevka (SIP)	1968
Goveja kuga	1883
Kuga drobnice	nikoli ugotovljeno
Pljučna kuga govedi	nikoli ugotovljeno
Nalezljiva plevropnevmonija koz	nikoli ugotovljeno
Vozličasti dermatitis (VD)	nikoli ugotovljeno
Mrzlica doline Rift (RVF)	nikoli ugotovljeno
Osepnice ovc in koz	nikoli ugotovljeno
Konjska kuga	nikoli ugotovljeno
Okužba z Burkholderia mallei (smrkavost)	nikoli ugotovljeno
Afriška prašičja kuga (APK)	nikoli ugotovljeno
Klasična prašičja kuga (KPK)	1992,1996
Visoko patogena aviarna influenca (HPAI)	2006 (prostoživeče ptice), 2017 (prostoživeče ptice), 2021 (perutnina), 2023 (ptice v ujetništvu), 2024 (prostoživeče ptice in perutnina), 2025 (prostoživeče ptice), 2026 (prostoživeče ptice)
Atipična kokošja kuga (AKK)	1966, 1991, 2025

V RS so se po podatkih UVHVVR v preteklosti pojavile te epizootije nevarnih bolezni živali:

- atipična kokošja kuga (AKK) leta 1966 na območju takratne občine Ptuj,
- slinavka in parkljevka (SIP) leta 1968 na območju takratnih občin Sežana, Postojna, Koper, Nova Gorica, Ajdovščina, Ilirska Bistrica, Logatec, Cerknica in Ljubljana,
- manjši izbruhi atipične kokošje kuge (AKK) leta 1991,
- manjši pojav klasične prašičje kuge (KPK) leta 1992 ter nazadnje leta 1996,

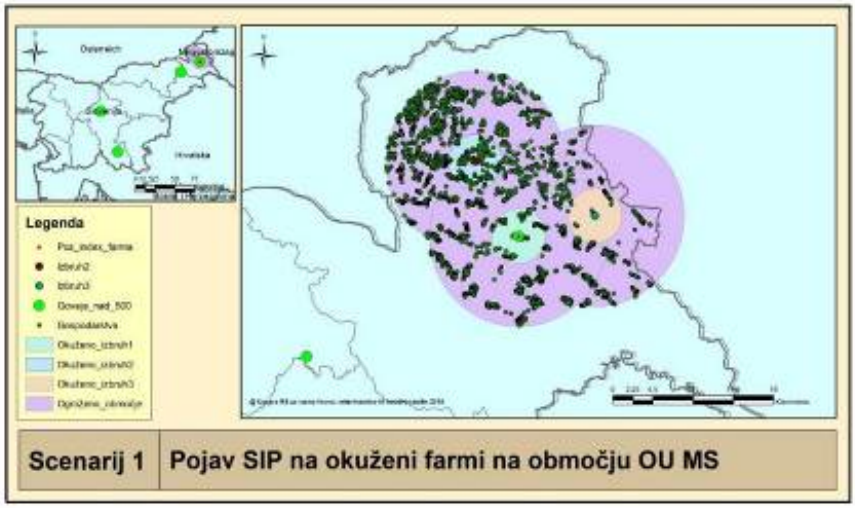
- visoko patogena aviarna influenca (ptičja gripa, HPAI) pri prostoživečih pticah leta 2006 v severovzhodnem delu RS (Koblerjev zaliv, Maribor, Dogoše, Spodnji Duplek, Starše in Ptujsko jezero). Aviarna influenca se je znova pojavila leta 2017. 5. januarja tistega leta je bila namreč potrjena visoko patogena aviarna influenca pri prostoživečih pticah. Ugotovljen takratni podtip bolezni H5N8 prizadene tako prostoživeče ptice (predvsem vodne) kot domačo perutnino. Prvi primer bolezni je bil potrjen pri treh poginjenih labodih grbcih (Cygnus olor), najdenih v ribniku v Pragerskem (občina Slovenska Bistrica). Od leta 2020 je aviarna influenca v manjšem obsegu ves čas prisotna. Prvi primeri HPAI pri perutnini in pticah v ujetništvu (v živalskem vrtu) so bili potrjeni v letih 2021 in 2023 (slednjega leta v ljubljanskem živalskem vrtu). Leta 2021 je bila AI potrjena v manjši dvoriščni reji perutnine (100 živali) v občini Slovenska Bistrica. Izvedeni so bili vsi predpisani ukrepi (usmrtitev vse perutnine na okuženem gospodarstvu, neškodljiva odstranitev trupel, čiščenje in razkuževanje, določitev zaščitnega in ogroženega območja, omejitve premikov itn.). Leta 2023 je bila prisotnost virusa AI ugotovljena v prosti reji kokoši nesnic (približno 1000 živali) v občini Cerklje na Gorenjskem. Odrejeni so bili ukrepi v skladu z Uredbo 2016/429/EU in DA 2020/687/EU: usmrtitev vse perutnine na okuženem gospodarstvu, neškodljiva odstranitev trupel, čiščenje in razkuževanje, določitev zaščitnega in ogroženega območja, omejitve premikov itn. (UVHVVR, 2024). Leta 2024 so do maja še dvakrat odkrili pojav te bolezni pri prostoživečih pticah (labodih grbcih), in sicer v začetku februarja na območju občin Markovci, Hajdina in Ptuj ter aprila v Prekmurju (UHVVR, spletna stran), jeseni pa poleg pri prostoživečih pticah še v dvoriščni reji v občini Ptuj. Oktobra in v začetku novembra 2025 so HPAI tipa A, podtip H5N1 najprej odkrili pri treh labodih grbcih v občini Velenje, nato pri poginjenem rumenonogem galebu v Ljubljani ter pri labodu grbcu v Kopru. Decembra 2025 so HPAI tipa A, podtip H5N1, najprej odkrili pri enem labodu grbcu v občini Lenart, kasneje še pri treh labodih grbcih v in sivi čaplji na jezeru Komarnik, prav tako v občini Lenart, pri enem labodu grbcu v ribniku v Pragerskem v občini Slovenska Bistrica, pri enem labodu v medvoški občini, pri treh labodih grbcih v občini Radeče ter pri dveh poginjenih labodih grbcih v Novem mestu (UVHVVR, 2025, UVHVVR, spletna stran). V začetku leta 2026 je bila bolezen ponovno odkrita v novomeški občini, pri dveh labodih grbcih in eni raci, ter pri labodih grbcih v občini Slovenska Bistrica, marca 2026 pa še pri prostoživeči kanji v občini Straža (UVHVVR, 2026, UVHVVR, spletna stran),
- atipična kokošja kuga (AKK) februarja leta 2025. Bolezen se je pojavila v občini Pesnica na eni manjših rej kokoši nesnic, v kateri je bilo okoli 160 kokoši. Od teh sta poginili približno dve tretjini živali. Na gospodarstvu so bili izvedeni vsi nujni ukrepi za

preprečevanje širjenja bolezni, poleg občine žarišča je okoliške občine (Šentilj, Kungota, Lenart, Maribor, Sveta Ana, Sveti Jurij v Slovenskih goricah) je UVHVVR določilo kot območja z omejitvami, kjer so se izvajali ukrepi za preprečevanje, odkrivanje in zatiranje bolezni (UVHVVR, spletna stran).

V RS so bile z ukrepi zdravstvenega varstva živali v preteklosti zatrte oziroma uspešno nadzorovane bolezni živali, ki bi lahko povzročile večjo gospodarsko škodo in bile nevarne tudi za zdravje ljudi (na primer izbruha slinavke in parkljevke (SIP) ni bilo vse od leta 1968), saj je bil izveden uspešen sistem nadzora ter izvajanja predpisanih ukrepov.

UVHVVR je na podlagi Uredbe o izvajanju Sklepa o mehanizmu Unije na področju civilne zaščite (Uradni list RS, št. 62/14 in 13/17) leta 2015 pripravila, leta 2016 in 2024 pa dopolnila Oceno tveganja za posebno nevarne bolezni živali. Za pripravo te ocene so bili narejeni trije scenariji tveganja pojava posebno nevarnih bolezni živali, in sicer pojav slinavke in parkljevke (SIP), aviarne influence (AI) in klasične prašičje kuge (KPK). Vsi trije scenariji tveganja so izmišljeni, vendar realni. V en scenarij je vključen tudi čezmejni vidik pojavljanja in širjenja bolezni. V oceni ogroženosti so prikazani v strnjeni vsebini.

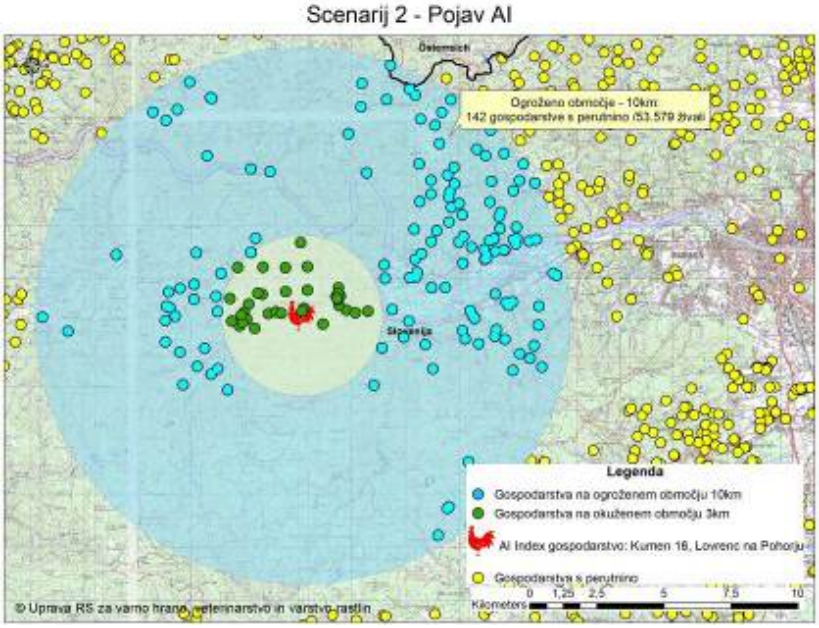
Scenarij izbruha slinavke in parkljevke (SIP) obravnava izbruh te bolezni na območju severovzhodnega dela države, kjer je gostota parkljarjev večja. Scenarij tveganja opisuje izbruh na gospodarstvu z intenzivno rejo goveda. Lastnik gospodarstva, ki redi 655 glav govedi, šest prašičev in sedem glav drobnice, je kupil 45 telet iz Bolgarije. Dva dni po vhlevitvi so se pri živalih pojavili značilni klinični znaki bolezni. Ukrepi lokalnega veterinarja, ki je posumil na SIP, med drugim vključujejo prepoved premikov živali in proizvodov s sumljivega gospodarstva ali nanj, omejitve gibanja ljudi oziroma živali in prepoved odvoza trupel živali. Do prihoda strokovne skupine, ki jo je aktiviralo Državno središče za nadzor bolezni (DSNB), je veterinar ostal na gospodarstvu. Epizootiološka poizvedba je pokazala, da nekaj telet izvira iz Turčije, kjer je ta bolezen endemična. Z ilegalno ladijsko pošiljko iz Turčije so bila v Burgas (Bolgarija) pripeljana tri teleta, ki še niso kazala znakov bolezni. Vhlevljena so bila z drugimi živalmi iz Bolgarije, ki so se zbirale za nadaljnji transport po EU. Glede na podatke je tovornjak iz Bolgarije pripeljal v RS skupno 50 živali, 45 jih je dostavil na omenjeno gospodarstvo, dve pošiljki sta odšli na dve drugi gospodarstvi (kontaktni gospodarstvi) (UVHVVR, 2016, UVHVVR, 2024).

Slika 1: Pojav SIP na območju Pomurja in Madžarske. Vir: UVHVVR, 2016, UVHVVR, 2024

V RS so bila ugotovljena tri žarišča (izbruhi) bolezni. Prvi izbruh je bil označen kot Izbruh 1, sočasno sta sledila še dva (Izbruh 2 in Izbruh 3) na drugih dveh gospodarstvih. Na vseh treh gospodarstvih so bili odvzeti vzorci in poslani v laboratorij Nacionalnega veterinarskega inštituta v Ljubljani. Bolezen je bila potrjena, zato so bili uvedeni ustrezni ukrepi. Okrog omenjenih gospodarstev sta bili določeni še okuženo (polmer najmanj tri kilometre) in ogroženo območje (polmer najmanj 10 kilometrov). Na okuženem območju je 406 gospodarstev, na ogroženem pa 3081. Na skupno 3487 gospodarstvih redijo 11.006 govedi, 44.173 prašičev in 1805 glav drobnice. Poleg drugih ukrepov določa Pravilnik o ukrepih za ugotavljanje, preprečevanje in zatiranje slinavke in parkljevke tudi neškodljivo odstranjevanje trupel poginjenih in usmrčenih živali. Od potrditve posebno nevarne bolezni živali (SIP) se ukrepi za preprečevanje širjenja in izkoreninjenje izvajajo še vsaj 30 dni od pojava bolezni. Na treh okuženih gospodarstvih je skupno 690 živali, ki jih je treba usmrtiti in neškodljivo odstraniti v predelovalnem obratu. Po pojavu bolezni in vseh ukrepih (čiščenje, razkuževanje, vzpostavitev dezbarier, nadzor) je treba ponovno pridobiti status države proste bolezni, kar traja najmanj 12 mesecev po zadnjem pojavu bolezni. Po izračunih stroškov bi bilo za zajezitev in sanacijo izbruha SIP glede na vsebino scenarija tveganja za približno tri milijone evrov stroškov in škode (UVHVVR, 2016, UVHVVR, 2024), ob upoštevanju obdobja pred zadnjim desetletjem.

Drug scenarij tveganja opisuje izbruh aviarne influence (AI), predpostavka je bila, da je prišlo do pojava bolezni pri perutnini na Pohorju. Pri sistematičnem nadzoru bolezni pri prostoživečih pticah je bila bolezen ugotovljena v severovzhodnem delu države, na območju, ki ga pokrivata OU UVHVVR Ptuj in Maribor. Na tem območju je večja gostota gojene perutnine (UVHVVR, 2016), UVHVVR, 2024.

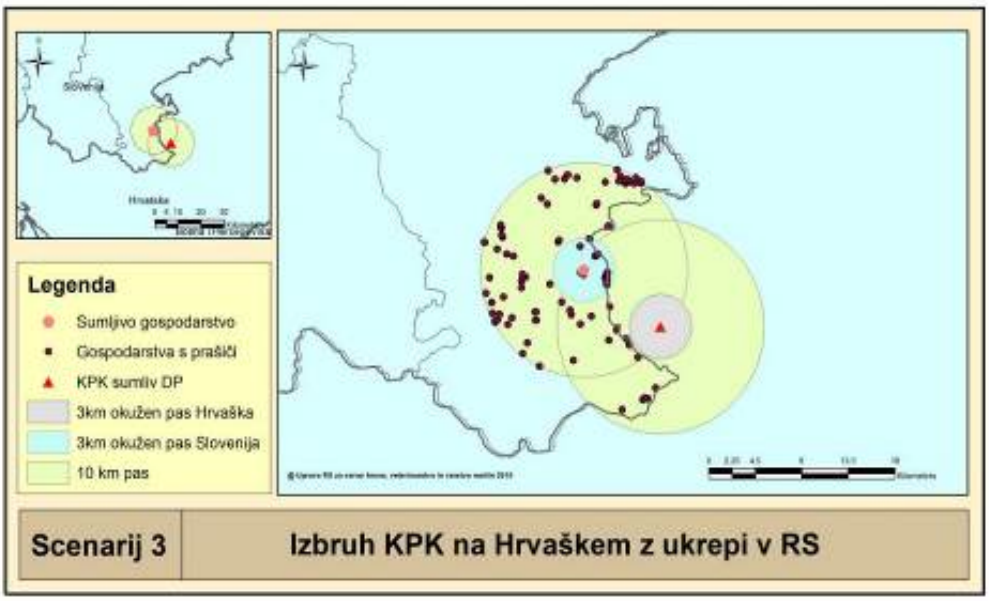

Slika 2: Pojav AI v severovzhodnem delu države. Vir: UVHVVR, 2016, UVHVVR, 2024

Do prvega pojava bolezni je prišlo pozimi pri poginjenih labodih na porečju reke Drave. UVHVVR je skladno s stanjem na terenu in glede na visoko tendenco širjenja bolezni izdala rejcem na območju visokega tveganja navodila za preprečevanje vnosa okužbe v rejo. Tako so morali rejci zagotoviti zdravstveno neoporečno pitno vodo in krmo, zagotoviti so morali higieno ter omejiti nepotrebne stike z živalmi in ljudmi. Kljub temu pojava bolezni ni mogoče izključiti na drugih območjih, kot v drugem scenariju tveganja, po katerem je prišlo do pojava bolezni pri perutnini na Pohorju (Lovrenc na Pohorju). Na gospodarstvu, na katerem je bil potrjen pojav, je bila perutnina v stiku s prostoživečimi pticami. Vsa perutnina (15 živali) je bila usmrčena in neškodljivo uničena šesti dan po potrditvi prvega primera. Sledili sta predhodno čiščenje in razkuževanje na okuženem gospodarstvu. Ukrepi so bili dokončno ukinjeni 30 dni po koncu čiščenja in razkuževanja okuženega gospodarstva, to je 40. dan od pojava. Skupno je bilo zajetih na okuženem (polmer tri kilometre) in ogroženem območju

(polmer 10 kilometrov) 178 gospodarstev s perutnino, na katerih je rejenih 54.366 živali (UVHVVR, 2016, UVHVVR, 2024).

Tretji scenarij tveganja je pojav klasične prašičje kuge (KPK) pri domačih prašičih na območju sosednje države (Hrvaške). Leta 2007 je bil namreč zabeležen izbruh KPK na Hrvaškem v kraju Puščine, ki je od slovenske meje oddaljen približno šest kilometrov. Ogroženi desetkilometrski pas je segal tudi v nekatera naselja v RS. Od tu naprej je scenarij tveganja fiktiven.

Slika 3: Pojav KPK v na Hrvaškem in v Beli krajini. Vir: UVHVVR, 2016, UVHVVR, 2024

Ukrepi nadzora in omejevanja širjenja bolezni segajo tudi na območje jugovzhodnega dela države. Po izbruhu bolezni se poleg ukrepov na okuženem gospodarstvu določijo tudi okuženo in ogroženo območje ter ukrepi na teh območjih. V omenjeni situaciji (pojav bolezni v sosednji državi) se v RS določita okuženo in ogroženo območje, vendar se v tem primeru izbruh KPK šteje kot nizko tveganje. Zaradi narave bolezni in tendence širjenja je to zelo nevarna bolezen, ki povzroča gospodarsko in politično škodo. Na območju jugovzhodnega dela RS prašičereja ni najpomembnejša živinorejska panoga, vendar so posledice odrejenih ukrepov kljub temu zelo velike. Če bolezni ni mogoče omejiti, lahko pride do izbruhov tudi na preostalih območjih države,

saj ima bolezen veliko tendenco širjenja. Na naslednji sliki je izris okuženih in ogroženih območij. Na skupno 2011 gospodarstvih redijo 34.610 prašičev (UVHVVR, 2016, UVHVVR, 2024).

Na podlagi vseh treh scenarijev tveganja je bila narejena analiza tveganja in vrednoteni so bili vplivi na ljudi, gospodarski in okoljski vplivi ter vplivi na kulturno dediščino ter politični in družbeni vplivi. Pri ugotavljanju političnih in družbenih vplivov so bili ocenjeni oziroma upoštevani vplivi na delovanje državnih organov, vplivi na delovanje pomembnih infrastrukturnih sistemov, psihosocialni vplivi in finančna stabilnost.

Pri dveh scenarijih tveganja (SIP in KPK) ni bilo ugotovljenih vplivov na ljudi, glede višine političnih in družbenih vplivov pa so bili vsi trije scenariji tveganja uvrščeni v stopnjo 2 (od petih mogočih). Za višino gospodarskih in okoljskih vplivov in vplivov na kulturno dediščino je bilo ugotovljeno, da škoda in stroški ne bi presegali 100 milijonov evrov, ampak bi bili v vrednosti do nekaj milijonov evrov, kar vse tri scenarije tveganja uvršča v najnižjo, prvo stopnjo teh vplivov (UVHVVR, 2016, UVHVVR, 2024).

Za vse tri scenarije tveganja je bilo ocenjeno, da je teoretična verjetnost njihove pojavitve v razponu od pet do 25 let, kar ustreza četrti stopnji verjetnosti od petih glede na merila za ovrednotenje verjetnosti za nesrečo. Vsi trije scenariji in analize tveganja so bili ocenjeni kot srednje zanesljivi (UVHVVR, 2016, UVHVVR, 2024).

7 Mogoč potek in pričakovano širjenje posebno nevarnih bolezni živali

Glede na epizootiološko situacijo lahko v RS pričakujemo pojav bolezni, ki se v zadnjem obdobju pojavljajo v EU oziroma bližnjih državah. Na območju EU je to afriška prašičja kuga (APK), ki se širi z vzhoda Evrope proti osrednjim in zahodnim območjem. Zaradi načina širjenja, pri čemer ima veliko vlogo populacija divjih prašičev, predstavlja nadzor nad boleznijo težavo za prizadete države.

Dodatno nevarnost predstavljajo tudi klasična prašičja kuga (KPK), aviarna influenca (AI), atipična kokošja kuga (AKK), slinavka in parkljevka (SIP), ki se je v Evropi znova pojavila po 40 letih ter kuga drobnice.

V zadnjih letih se povečuje pojavnost vektorsko prenosljivih bolezni, pri čemer se nekatere pojavljajo tudi na geografskih območjih, kjer v preteklosti niso bile prisotne. Zaradi načina prenosa (krvosesne mušice) jih je težko omejiti. Pomembni so preventivni ukrepi, v nekaterih primerih tudi cepljenje.

Reje govedi, prašičev in perutnine so skoncentrirane v severovzhodnem delu države, reja drobnice pa je omejena na njen južni in zahodni del. Tveganje za vnos bolezni so trgovanje in uvoz živali ter proizvodov, mednarodna potovanja in turizem (mesni in mlečni izdelki, obutev) ter prostoživeče živali.

8 Verjetnost nastanka verižnih nesreč

Ob izrednem odstranjevanju trupel živali (sežig, zakop) pri pojavu posebno nevarnih bolezni živali se morajo upoštevati določbe 19. člena Uredbe (ES) št. 1069/2009 o določitvi zdravstvenih pravil za živalske stranske proizvode in pridobljene proizvode, ki niso namenjeni prehrani ljudi, ter razveljavitvi Uredbe ES št. 1774/2002, v povezavi s 27. členom Zakona o veterinarskih merilih skladnosti in 22. členom Pravilnika o živalskih stranskih proizvodih, ki niso namenjeni prehrani ljudi (Uradni list RS, št. 35/2015, 82/18, 200/20 – ZNUAPK in 64/23). Ob ustreznem upoštevanju navedenega je verjetnost nastanka verižne nesreče ob pojavu posebno nevarne bolezni živali zelo majhna (UVHVVR, 2019).

9 Veterinarski ukrepi za preprečevanje, zatiranje in izkoreninjenje posebno nevarnih bolezni živali

Ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali se bodo izvajali ukrepi za preprečevanje, zatiranje in izkoreninjenje teh bolezni ter ukrepi in naloge za zaščito, reševanje in pomoč. Odrejanje veterinarskih ukrepov in nadzor nad njihovim izvajanjem opravlja UVHVVR. Ukrepe izvajajo uradni veterinarji UVHVVR, veterinarske organizacije in Nacionalni veterinarski inštitut.

V skladu s pravilnikom, ki ureja kužne bolezni živali, in pravilniki, ki urejajo ukrepe za ugotavljanje, preprečevanje in zatiranje nekaterih posebno nevarnih bolezni živali ter v skladu z zakonodajo EU, mora UVHVVR pripraviti načrte ukrepov ob pojavu določenih posebno nevarnih bolezni živali, v katerih so podrobno opredeljeni nacionalni ukrepi, ki so nujni za ohranjanje visoke ravni osveščenosti in pripravljenosti, ter ukrepi za varovanje okolja, ki jih je treba izvesti ob pojavu določene posebno nevarne bolezni živali (UVHVVR, 2019).

Namen omenjenih načrtov je olajšati oziroma natančneje opredeliti delo in ukrepanje veterinarske ter drugih služb ob pojavu določenih posebno nevarnih bolezni pri živalih. Za posamezno bolezen so v načrtu ukrepov natančno opredeljeni pot obveščanja, ukrepanje ob sumu na bolezen, ob poznejši potrditvi ali izključitvi bolezni, diagnostika, mogoči načini pokončanja živali itn. (UVHVVR, 2019).

Načrt ukrepov, ki jih pripravi UVHVVR, odobri Evropska komisija, ki ji je treba sporočati tudi kakršne koli spremembe (UVHVVR, 2019).

9.1 Veterinarski ukrepi

9.1.1 Zgodnje odkrivanje virov okužbe

Vsak, ki posumi na bolezen živali, mora obvestiti veterinarsko organizacijo, ki na podlagi anamnestičnih podatkov, kliničnega pregleda oziroma epizootioloških razmer določi predpisane ukrepe.

9.1.2 Obveščanje o posebno nevarnih boleznih živali

Veterinar mora takoj ob sumu na posebno nevarno bolezen živali to sporočiti na glavni urad UVHVVR in s pisnim navodilom imetniku živali določiti ukrepe za preprečevanje oziroma zmanjšanje možnosti širjenja bolezni.

9.1.3 Epizootiološka poizvedba

Z epizootiološko poizvedbo lahko ugotovimo mogoč vir okužbe in poti vnosa oziroma širjenja bolezni. Na podlagi rezultatov epizootiološke poizvedbe lahko UVHVVR določi dodatne ukrepe.

9.1.4 Cepljenje

S cepljenjem zaščitimo dovzetne vrste živali proti boleznim. Načeloma je preventivno cepljenje proti posebno nevarnim boleznim živali prepovedano. Cepljenje je dovoljeno v primerih, ki jih za posamezno bolezen določa pravilnik. V večini primerov gre za cepljenje v nujnih primerih (hitro širjenje bolezni v državi, velika nevarnost za vnos iz drugih držav članic EU ali tretjih držav), v nekaterih primerih pa se lahko izvaja tudi preventivno cepljenje, s katerim zaščitimo populacijo pred pojavom bolezni. V RS se takšno cepljenje npr. izvaja proti atipični kokošji kugi. Prav tako je obvezno cepljenje psov proti steklini (UVHVVR, 2025).

9.1.5 Čiščenje in razkuževanje, dezinsekcija ter deratizacija

Razkuževanje je odstranitev in uničevanje povzročiteljev bolezni s predmetov, snovi (iztrebki, gnoj, krma idr.) ter okolja. Obvezno je razkuževanje izločkov, predmetov in prostorov, kjer je bila žival, ki je zbolela za eno od posebno nevarnih bolezni živali, saj obstaja neposredna nevarnost za širjenje bolezni. Preden se izvede učinkovito razkuževanje, je treba opremo in prostore dobro očistiti.

Dezinsekcija je zatiranje in uničevanje mrčesa (insektov). Obvezna je dezinsekcija predmetov, prostorov in okolice, kadar je prenašalec posebno nevarne bolezni živali mrčes (komarji, krvosesne mušice, klopi ipd.). Dezinsekcija se izvaja tudi, ko lahko mrčes bolezen prenaša mehanično.

Deratizacija je zatiranje podgan, miši in drugih škodljivih glodavcev, ki se periodično izvaja kot preventivni ukrep. Ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali se pogosteje izvaja zaradi nevarnosti mehaničnega raznašanja povzročiteljev bolezni.

9.1.6 Odstranitev in usmrtitev okuženih živali

Ta ukrep, ki ga je treba izvesti ob pojavu določene posebno nevarne bolezni živali, spada med ukrepe za preprečevanje širjenja bolezni. Okužene živali je treba čim prej usmrtiti in neškodljivo odstraniti. Za neškodljivo odstranjevanje živalskih trupel so odgovorni izvajalci gospodarske javne službe ravnanja z živalskimi stranskimi proizvodi v skladu s predpisi, ki urejajo varovanje okolja. Koncesijo za opravljanje te dejavnosti ima v državi le en obrat z najvišjo dnevno zmogljivostjo 200 ton (UVHVVR, 2019). Če bi količina trupel presegala zmogljivosti obrata oziroma zaradi nepredvidenih okoliščin ne bi mogli trupla uničevati v obratu, so možni tudi drugi načini odstranjevanja – zakopavanje ali sežig. Tako za zakopavanje kot sežiganje je treba imeti mehanizacijo (delovni stroji za izkopavanje jam in prevoz trupel, priprava grmade), sodelovati mora osebje, usposobljeno za ravnanje s stroji, treba je imeti sredstva za razkuževanje trupel (na primer apno), material za sežig (les, slama), druge delovne stroje in osebje. Pri tem je pri izbiri ustrezne lokacije zakopavanja ali morebitnega sežiga trupel živali na prostem (na primer izogibanje vodovarstvenim območjem itn.) zelo pomembno sodelovanje različnih služb.

Ob pojavu aviarne influence (AI) je treba še posebej zaščititi osebje, ki sodeluje pri izvajanju ukrepov, saj se ljudje lahko okužijo z virusom aviarne influence (AI) in zbolijo. Za ljudi so lahko nevarne še druge zoonoze, kot na primer pojav mrzlice doline Rift (RVF), ki pa se v RS še ni pojavila (UVHVVR, 2019).

Ukrepi in naloge za zaščito, reševanje in pomoč so razdelani v načrtih zaščite ter reševanja ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali.

10 Razvrščanje gospodarstev, občin in izpostav URSZR (regij) v razrede ogroženosti zaradi pojava posebno nevarnih bolezni živali

Konceptualno to poglavje sledi prejšnjim verzijam ocene ogroženosti in je praktično v celoti prevzeto iz verzije ocene 4.0. Podlaga za izračun ogroženosti so podatki o številu rejnih živali po občinah in gospodarstvih. Večina posebno nevarnih bolezni živali se širi med rejnimi živalmi, nekatere pa se lahko nanje prenesejo tudi od prostoživečih divjih živali. Večje število živali na nekem območju navadno pomeni večje tveganje za izbruh in širjenje bolezni. Spremljanje stanja oziroma števila rejnih živali RS je razmeroma dobro urejeno, zato so ti podatki primerni tako za oblikovanje meril ogroženosti kot za samo ugotavljanje ogroženosti. Osvežena merila ogroženosti in vnovično ugotavljanje ogroženosti zaradi pojava posebno nevarnih bolezni živali temelji na podrobnih podatkih UVHVVR o staležu rejnih živali za leto 2024, ki so v prilogi te ocene.

Preglednica 3: Populacija rejnih živali v RS v obdobju 2006–2025. Vir: MKO, Statistični urad RS, UVHVVR, 2016,UVHVVR, 2019, UVHVVR, 2025, UVHVVR, 2026

Vrsta živali / Leto	GOVEDO	PRAŠIČI	DROBNICA	PERUTNINA	KOPITARJI
2006	467.700	476.834	158.288	3.292.826	19.249
2007	477.939	512.563	159.326	3.056.662	19.249
2008	466.844	466.196	160.425	4.575.277	19.623
2009	470.211	415.230	168.004	n. p.	n. p.
2010	465.720	354.230	164.575	3.292.826	19.623
2011	462.401	350.721	155.059	6.597.774	n.p.
2012	456.742	302.951	152.041	n. p.	24.285
2013	461.461	276.223	149.230	n. p.	28.126
2014	466.268	283.571	138.097	n. p.	26.081
2015	482.951	297.821	137.109	5.258.561	25.420
2016	486.118	261.267	137.124	6.115.817	26.328
2017	476.913	245.642	146.586	6.410.070	25.384
2018	472.975	244.513	148.823	n. p.	25.300
2019	478.010	248.869	150.997	7.086.623	n. p.
2020	482.018	236.293	142.283	6.339.964	26.425
2021	479.070	253.827	148.251	6.524.981	26.647
2022	460.821	245.799	156.636	6.118.659	27.444
2023	454.028	216.465	146.715	5.909.351	28.008
2024	452.500	185.383	113.706	6.544.384	28.311
2025	453.901	184.089	113.106	n. p.	24.762

Preglednica 4: Podatki o številu rejnih živali in gospodarstev v RS za leta 2019, 2024 in 2025. Vir: UVHVVR, 2025

Vrsta živali	Leto	Število živali	Število gospodarstev	Povprečno število živali na gospodarstvo	Povprečno število živali na občino
Govedo	2019	478.010	30.067	16	2254
	2024	452.500	25.612	18	2134
	2025	453.901	24.916	18	2141
Prašiči	2019	248.869	14.329	17	1174

Vrsta živali	Leto	Število živali	Število gospodarstev	Povprečno število živali na gospodarstvo	Povprečno število živali na občino
	2024	185.383	10.767	17	875
	2025	184.089	11.409	16	868
Drobnica	2019	150.997	8674	17	712
	2024	113.706	8084	14	536
	2025	113.106	8113	14	534
Perutnina	2019	7.086.623	28.697	247	33.427
	2024	6.544.384	23.016	284	30.869
	2025	n. p.	n. p.		
Kopitarji	2019	n. p.	n. p.		
	2024	28.311	8877	3	134
	2025	24.762	6720	4	117

Ob upoštevanju podatkov iz preglednice 3 je bil v obdobju 2010–2020 opazen precejšen upad števila prašičev ter manjši porast staleža govedi, pri drobnici in perutnini pa so bile spremembe, zlasti relativno, le manjše. Nekatera večja gospodarstva (farme), predvsem to velja za prašiče in perutnino, so prekinila, ukinila rejo ali pa znatno zmanjšala čredo. Predvsem pri perutnini so se od izdaje verzije ocene 2.0 pojavila nova, tudi večja gospodarstva. Pri govedu, prašičih in perutnini je bil v večjem delu države opazen tudi trend zmanjšanja števila gospodarstev, čeprav se je glede na podatke iz preglednice 3 število živali malo povečalo (govedo), nekoliko povečalo (perutnina) ali bistveno zmanjšalo (prašiči). Število drobnice je po letu 2011 upadalo, po letu 2015 pa spet začelo naraščati, vendar še ni doseglo številke iz leta 2011. Se je pa v primerjavi z letom 2011 nekoliko povečalo število gospodarstev, ki redijo drobnico.

Novejši podatki UVHHVR o staležu rejnih živali za obdobje od leta 2019 do 2025 pri perutnini in govedu ne izkazujejo večjih oziroma pomembnejših sprememb oziroma le manjše zmanjševanje staleža. Podobno velja tudi za drobnico, kjer pa je bilo večje zmanjšanje zabeleženo leta 2024. Nekaj bolj opazen trend zmanjševanja staleža je bil v zadnjih letih ugotovljen tudi pri prašičih. Stalež prašičev je danes trikrat nižji kot pred tridesetimi leti, kar je največji upad med kategorijami rejnih živali.

Gospodarstva, občine in regije so razvrščene v posamezne razrede ogroženosti na podlagi števila ali deleža rejnih živali (goveda, prašičev, drobnice, perutnine). Gre za že

ustaljeno razvrstitev v pet razredov ogroženosti. Prvi razred ogroženosti pomeni najnižjo (zelo majhno) ogroženost, peti razred pa najvišjo (zelo veliko).

Preglednica 5: Razredi ogroženosti, v katere se uvrščajo nosilci načrtovanja (gospodarstva, občine, regije)

Razred ogroženosti	Ogroženost
1	zelo majhna
2	majhna
3	srednja
4	velika
5	zelo velika

Merila za razvrščanje občin, regij in gospodarstev v razrede ogroženosti se med seboj razlikujejo. Pri gospodarstvih je to podatek o številu živali, ki jih redijo, pri občinah število živali v občini glede na »povprečno« občino, pri regijah pa delež posamezne vrste rejnih živali glede na število teh živali v vsej RS. Vrednosti meril ogroženosti oziroma za razvrščanje v razrede ogroženosti se bistveno ne razlikujejo od meril v prejšnjih dveh ocenah ogroženosti, le pragovi za razrede ogroženosti so bili nekoliko spremenjeni glede na spremenjene (zmanjšane) staleže rejnih živali, kar velja predvsem za prašiče in drobnico in predvsem na ravni občin. Pri tem pa ni bil cilj, da bi z novim razvrščanjem v razrede ogroženosti dosegli povečanje ali vsaj bistvene spremembe števila nosilcev načrtovanja (gospodarstva, občine, regije) v višjih razredih ogroženosti.

Z nazivom »regije« so v tem poglavju ocene ogroženosti mišljene izpostave URSZR. Regije so ozemeljsko in glede vključenosti občin vanje enake izpostavam URSZR.

Preglednica 6: Povezava med Izpostavami URSZR in regijami

Izpostava URSZR	Regija
Kranj	Gorenjska
Nova Gorica	Severnoprimorska
Novo mesto	Dolenjska
Slovenj Gradec	Koroška
Postojna	Primorsko-notranjska
Koper	Obalna
Ljubljana	Ljubljanska
Maribor	Vzhodnoštajerska
Ptuj	Podravska
Murska Sobota	Pomurska
Celje	Zahodnoštajerska
Brežice	Posavska
Trbovlje	Zasavska

10.1 Razvrščanje gospodarstev

Meja za osnovno ločnico (to je meja med drugim in tretjim razredom ogroženosti, kar glede na aktualno prakso praviloma prek državnih načrtov zaščite in reševanja pomeni tudi bistveno razliko v zvezi z aktivnostmi načrtovanja zaščite in reševanja) pri gospodarstvih je bila postavljena pri 400 glavah govedi, kar je zaradi nekoliko zmanjšanega staleža goveda enako kot v verzijah ocene 1.0 in 2.0, in manjša kot je bila uporabljena v verzijah ocene 3.0 in 3.1 (450). Pri oblikovanju te meje za govedo in meje med tema dvema razredoma ogroženosti za druge rejne živali smo se, kot doslej, smiselno opirali na bivšo Uredbo o izvedbi ukrepov kmetijske politike za leto 2010 (Uradni list RS, št. 17/10), in sicer prilogo 1 o koeficientih za izračun glav velike živine za posamezne vrste rejnih živali. Faktor, s katerimi smo »uravnotežili« posamezne vrste rejnih živali glede na izhodiščno govedo, je za prašiče 4 (v verzijah ocene 1.0 in 2.0 je bil uporabljen faktor 5), za drobnico 6 in za perutnino okvirno 150 (v verzijah ocene 1.0 in 2.0 je bil uporabljen faktor 200). Iz tega izhaja, da je meja med drugim in tretjim razredom ogroženosti gospodarstev za prašiče 1600 živali, za drobnico 2400 in za perutnino 60.000 živali. Določanje meje razredov od osnovne ločnice navzdol za

gospodarstva in občine je bilo okvirno oblikovano s količnikom 2, pragovi zgornjih treh razredov pa so bili oblikovani z večkratnikom 3 glede na osnovno ločnico. Zaradi nekoliko nižjega izhodišča so vrednosti pragov razredov ogroženosti malo nižje kot v verzijah ocene 3.0 in 3.1.

Na podlagi navedenega so kriteriji za uvrstitev kmetijskih gospodarstev za vse obravnavane vrste rejnih živali v razrede ogroženosti prikazani v preglednici 6.

Preglednica 7: Število živali kot merilo za razvrstitev gospodarstev v razrede ogroženosti

Vrsta živali in število	1. razred ogroženosti	2. razred ogroženosti	3. razred ogroženosti	4. razred ogroženosti	5. razred ogroženosti
Govedo	do 200	nad 200 do 400	nad 400 do 1200	nad 1200 do 3600	nad 3600
Prašiči	do 800	nad 800 do 1600	nad 1600 do 4800	nad 4800 do 14.400	nad 14.400
Drobnica	do 1200	nad 1200 do 2400	nad 2400 do 7200	nad 7200 do 21.600	nad 21.600
Perutnina	do 30.000	nad 30.000 do 60.000	nad 60.000 do 180.000	nad 180.000 do 540.000	nad 540.000

Kot je razvidno iz naslednje preglednice, se je število gospodarstev, ki spadajo v tretji ali višji razred ogroženosti (41) v primerjavi s stanjem leta 2020 in 2024 (31), povečalo, predvsem zaradi višjega števila večjih gospodarstev, ki redijo govedo (doslej 8, leta 2025 18). Pri drobnici takšnih gospodarstev ni, pri prašičih jih je sedem, pri perutnini pa 16. Nekaj sprememb je tudi pri teritorialni razporeditvi teh gospodarstev.

Natančnejši pregled teh gospodarstev je v preglednici 14 v prilogi te ocene.

Preglednica 8: Število gospodarstev, uvrščenih v 3., 4. in 5. razred ogroženosti

Vrsta rejnih živali	**Število gospodarstev v 3. razredu ogroženosti, občine**	**Število gospodarstev v 4. razredu ogroženosti, občine**	**Število gospodarstev v 5. razredu ogroženosti, občine**	**Število vseh gospodarstev v 3., 4. in 5. razredu ogroženosti**	**Regije, v katerih so gospodarstva v 3., 4. in 5. razredu ogroženosti**
Govedo	18 (Kočevje, Sveta Trojica v Sl. goricah, Slovenska Bistrica, Lenart, Moravske Toplice (2x), Gornja Radgona, Krško, Križevci, Črnomelj, Sevnica, Radovljica, Hoče-Slivnica, Šmartno pri Litiji, Trnovska vas, Markovci, Radlje ob Dravi)	0	0	18	Ljubljanska, Vzhodnoštajerska, Pomurska, Posavska, Dolenjska, Gorenjska, Podravska, Koroška
Prašiči	4 (Beltinci, Ljutomer, Središče ob Dravi, Gornja Radgona)	3 (Kočevje, Murska Sobota, Krško)	0	7	Ljubljanska, Pomurska, Posavska, Podravska
Drobnica	0	0	0	0	/
Perutnina	12 (Pivka (2x), Šentjur, Dobrovnik, Ptuj (2x), Gornji Petrovci, Duplek, Hajdina,	3 (Kamnik, Kidričevo, Križevci)	1 (Videm)	16	Podravska, Ljubljanska, Pomurska, Primorsko-notranjska, Zahodnoštajerska, Vzhodnoštajerska

Vrsta rejnih živali	Število gospodarstev v 3. razredu ogroženosti, občine	Število gospodarstev v 4. razredu ogroženosti, občine	Število gospodarstev v 5. razredu ogroženosti, občine	Število vseh gospodarstev v 3., 4. in 5. razredu ogroženosti	Regije, v katerih so gospodarstva v 3., 4. in 5. razredu ogroženosti
	Domžale, Gorišnica, Markovci)				
SKUPAJ	34	6	1	41	

Glede na merila za razvrščanje gospodarstev v razrede ogroženosti je v RS 41 gospodarstev, ki spadajo v tretji ali višji razred ogroženosti, 34 od teh spada v tretji razred ogroženosti.

10.2 Razvrščanje občin

Razvrščanje občin v pet razredov ogroženosti je izvedeno posamezno po vrstah živali (govedo, prašiči, drobnica in perutnina) in skupno. Podrobnejši podatki o številu posameznih vrst živali po občinah, »parcialna« uvrstitev v razrede ogroženosti in v nekaterih primerih tudi prisotnost večjih ali velikih gospodarstev v občinah je razvidna iz preglednic v poglavju 15 (preglednice 15–18). Pri razvrstitvi v parcialne razrede ogroženosti so upoštevana merila iz preglednice 9. Končna razvrstitev občine v razred ogroženosti upošteva najvišjo parcialno razvrstitev občine v razred ogroženosti po posameznih vrstah živali. Merila ogroženosti se v primerjavi s prejšnjimi verzijami ocene niso bistveno spremenila pri perutnini in pri govedu oziroma so vrednosti pragov razredov ogroženosti samo malo nižje, pri drobnici in pri prašičih pa je zaradi zmanjšanega staleža živali prišlo do nekaj večjega zmanjšanja vrednosti pragov razredov ogroženosti.

Poglavitna vrednost za oblikovanje razredov za ugotavljanje ogroženosti občin je število posamezne vrste živali v »povprečni« občini. Tudi tu je temeljna ločnica mejnik med drugim in tretjim razredom ogroženosti. Določanje meje razredov od osnovne ločnice navzdol za občine je bilo, tako kot za gospodarstva, okvirno oblikovano s količnikom 2, pragovi zgornjih treh razredov pa so bili oblikovani s večkratnikom 3 glede na osnovno ločnico. Občine, ki imajo večje število posamezne vrste rejne živali

kot v »povprečni« občini, so posledično uvrščene v tretji ali višji razred ogroženosti. Uporablja pa se lahko še dodatno merilo, in sicer za tiste občine, ki imajo eno ali več gospodarstev, ki so uvrščena v tretji ali višji razred ogroženosti in so glede absolutnega števila rejnih živali bodisi glede na določeno vrsto živali bodisi skupno uvrščena v nižje razrede ogroženosti. Takšna občina je tako glede predmetne vrste rejne živali kot tudi skupno avtomatično uvrščena v tretji razred ogroženosti. V tej verziji ocene je bila na ta način ogroženost korigirana navzgor pri treh občinah (občini Markovci in Trnovska vas v Podravski regiji in občina Križevci v Pomurski regiji).Ta popravek je bil, kot že omenjeno, upoštevan tako pri parcialni ogroženosti za posamezno vrsto rejnih živali (v vseh treh primerih pri govedu) kot pri skupni ogroženosti občin.

Iz preglednice na začetku tega poglavja je razvidno, da je v »povprečni« občini ob upoštevanju podatkov za leto 2024 2134 glav govedi, 875 glav prašičev, 536 glav drobnice in 30.869 glav perutnine. Ločnica med drugim in tretjim razredom ogroženosti je bila v istem vrstnem redu postavljena pri 2150, 900, 550 in 31.000 glavah rejnih živali. To se ne razlikuje dosti od prejšnjih dveh verzij te ocene, razen pri prašičih, kjer je prišlo do znatnega znižanja števila rejnih živali, zato je bilo treba znižati tudi vrednosti meril ogroženosti zanje.

Preglednica 9: Število živali kot merilo za uvrstitev občin v razrede ogroženosti

Vrsta živali in število	1. razred ogroženosti	2. razred ogroženosti	3. razred ogroženosti	4. razred ogroženosti	5. razred ogroženosti
Govedo	do 1075	nad 1075 do 2150	nad 2150 do 6450	nad 6450 do 19.350	nad 19.350
Prašiči	do 450	nad 450 do 900	nad 900 do 2700	nad 2700 do 8100	nad 8100
Drobnica	do 275	nad 275 do 550	nad 550 do 1650	nad 1650 do 4950	nad 4950
Perutnina	do 15.500	nad 15.500 do 31.000	nad 31.000 do 93.000	nad 93.000 do 279.000	nad 279.000

Izjema: Če je v občini gospodarstvo, ki spada v 3, 4. ali 5. razred ogroženosti (po merilih ogroženosti za gospodarstva), je občina za tisto vrsto živali, če že ni uvrščena v tretji ali višji razred ogroženosti po merilih ogroženosti za občine, avtomatično uvrščena v tretji razred ogroženosti.

Iz preglednice 10 je razvidna razvrstitev občin posamezno – parcialno po vrstah živali in razred ogroženosti občine kot celote.

Preglednica 10: Razvrstitev občin v razrede ogroženosti po posameznih vrstah živali (parcialno) in skupno

Regija	Občina	Govedo	Prašiči	Drobnica	Perutnina	Razred ogroženosti občine 2025 in 2026	Razred ogroženosti občine 2020 in 2024
GORENJSKA	Bled	2	1	3	1	3	3
(18 občin)	Bohinj	2	1	3	1	3	3
	Cerklje na Gorenjskem	3	1	2	1	3	3
	Gorenja vas - Poljane	3	1	3	2	3	3
	Gorje	1	1	2	1	2	2
	Jesenice	1	1	3	1	3	3
	Jezersko	1	1	3	1	3	3
	Kranj	4	1	1	1	4	4
	Kranjska Gora	1	1	3	1	3	3
	Naklo	3	1	1	1	3	3
	Preddvor	2	1	3	1	3	2
	Radovljica	3	1	3	1	3	3
	Šenčur	3	1	2	2	3	3
	Škofja Loka	3	1	2	1	3	3
	Tržič	2	1	3	1	3	3
	Železniki	2	1	3	1	3	3
	Žiri	2	1	1	1	2	2
	Žirovnica	1	1	2	1	2	2
SEVERNOPRIMORSKA	Ajdovščina	3	2	3	3	3	3
(13 občin)	Bovec	1	1	4	1	4	4
	Brda	1	1	1	1	1	1
	Cerkno	2	1	4	1	4	4
	Idrija	3	1	3	1	3	3
	Kanal	1	1	3	1	3	2
	Kobarid	1	1	4	1	4	4
	Miren - Kostanjevica	1	1	1	1	1	1
	Nova Gorica	2	2	3	1	3	3
	Renče - Vogrsko	1	1	1	1	1	1
	Šempeter - Vrtojba	1	1	1	1	1	1
	Tolmin	3	1	4	1	4	4
	Vipava	1	1	1	2	2	3
DOLENJSKA	Črnomelj	3	3	4	1	4	5
(15 občin)	Dolenjske	1	1	1	1		1

Regija	Občina	Govedo	Prašiči	Drobnica	Perutnina	Razred ogroženosti občine 2025 in 2026	Razred ogroženosti občine 2020 in 2024
	Toplice					1	
	Metlika	2	1	4	3	4	4
	Mirna	1	1	2	1	2	2
	Mirna Peč	2	2	1	1	2	3
	Mokronog - Trebelno	2	1	2	1	2	3
	Novo mesto	2	2	4	2	4	4
	Semič	1	1	4	1	4	4
	Straža	2	2	1	1	2	1
	Šentjernej	3	3	2	1	3	3
	Šentrupert	2	1	3	2	3	3
	Škocjan	3	3	2	1	3	3
	Šmarješke Toplice	2	1	1	1	2	2
	Trebnje	4	1	3	1	4	4
	Žužemberk	2	1	2	1	2	3
KOROŠKA	Črna na Koroškem	1	1	3	1	3	2
(12 občin)	Dravograd	3	1	3	2	3	3
	Mežica	1	1	1	1	1	1
	Mislinja	3	1	2	1	3	3
	Muta	2	1	2	1	2	2
	Podvelka	2	1	2	1	2	3
	Prevalje	2	1	1	1	2	3
	Radlje ob Dravi	3	1	2	4	4	4
	Ravne na Koroškem	2	1	2	1	2	2
	Ribnica na Pohorju	1	1	1	2	2	2
	Slovenj Gradec	4	2	3	1	4	4
	Vuzenica	2	1	2	3	3	3
PRIMORSKO-NOTRANJSKA	Bloke	2	1	1	1	2	2
(10 občin)	Cerknica	2	1	3	1	3	3
	Divača	1	1	4	2	4	4
	Hrpelje - Kozina	1	1	2	1	2	3
	Ilirska Bistrica	3	1	4	3	4	4
	Komen	1	1	2	1	2	2
	Loška dolina	1	1	2	1	2	2
	Pivka	3	1	4	5	5	5
	Postojna	3	2	3	1	3	3
	Sežana	1	2	3	1	3	3
OBALNA	Ankaran	1	1	1	1	1	1
(4 občine)	Izola	1	1	1	1	1	1
	Koper	1	1	3	1	3	3
	Piran	1	1	1	1	1	1

Regija	Občina	Govedo	Prašiči	Drobnica	Perutnina	Razred ogroženosti občine 2025 in 2026	Razred ogroženosti občine 2020 in 2024
LJUBLJANSKA	Borovnica	1	1	1	1	1	1
(32 občin)	Brezovica	3	2	2	1	3	3
	Dobrepolje	2	1	1	1	2	2
	Dobrova - Polhov Gradec	3	1	3	1	3	3
	Dol pri Ljubljani	2	1	1	1	2	2
	Domžale	3	1	1	3	3	3
	Grosuplje	3	1	1	1	3	3
	Horjul	2	1	2	1	2	2
	Ig	3	1	2	1	3	3
	Ivančna Gorica	4	2	3	1	4	4
	Kamnik	3	1	4	4	4	5
	Kočevje	3	5	4	1	5	5
	Komenda	2	1	1	1	2	2
	Kostel	1	1	2	1	2	2
	Litija	3	1	3	1	3	3
	Ljubljana	3	1	3	3	3	3
	Logatec	3	1	2	1	3	3
	Log-Dragomer	1	1	1	1	1	1
	Loški Potok	1	1	1	1	1	1
	Lukovica	3	1	3	3	3	3
	Medvode	3	1	1	1	3	3
	Mengeš	1	1	1	2	2	2
	Moravče	3	1	2	1	3	3
	Osilnica	1	1	1	1	1	1
	Ribnica	2	1	2	1	2	2
	Sodražica	1	1	1	1	1	1
	Škofljica	2	1	1	1	2	2
	Šmartno pri Litiji	3	1	3	1	3	3
	Trzin	1	1	1	1	1	1
	Velike Lašče	2	1	2	1	2	2
	Vodice	2	1	1	1	2	2
	Vrhnika	3	1	2	1	3	3
VZHODNOŠTAJERSKA	Benedikt	2	3	1	1	3	3
(22 občin)	Cerkvenjak	1	3	2	1	3	3
	Duplek	2	2	1	4	4	2
	Hoče - Slivnica	3	3	1	1	3	3
	Kungota	2	1	3	2	3	3
	Lenart	3	3	2	1	3	3
	Lovrenc na Pohorju	1	1	2	1	2	2
	Makole	2	1	1	1	2	2
	Maribor	2	2	3	1	3	3
	Miklavž na Drav. polju	1	2	1	1	2	2
	Oplotnica	3	1	1	3	3	3

Regija	Občina	Govedo	Prašiči	Drobnica	Perutnina	Razred ogroženosti občine 2025 in 2026	Razred ogroženosti občine 2020 in 2024
	Pesnica	3	3	3	1	3	3
	Poljčane	2	1	1	2	2	2
	Rače - Fram	3	2	1	3	3	3
	Ruše	1	1	1	1	1	1
	Selnica ob Dravi	2	1	2	1	2	2
	Slovenska Bistrica	4	4	3	4	4	4
	Starše	2	1	1	2	2	3
	Sveta Ana	3	4	1	1	4	4
	Sveta Trojica v Slov. goricah	3	2	1	1	3	3
	Sveti Jurij v Slov. goricah	3	2	1	1	3	3
	Šentilj	2	1	3	1	3	3
PODRAVSKA	Cirkulane	1	1	2	1	2	2
(19 občin)	Destrnik	2	4	1	4	4	4
	Dornava	1	3	1	3	3	3
	Gorišnica	1	3	1	3	3	3
	Hajdina	1	3	1	4	4	3
	Juršinci	2	1	1	3	3	3
	Kidričevo	3	4	1	5	5	5
	Majšperk	3	1	2	3	3	3
	Markovci	3*	4	1	4	4	5
	Ormož	3	4	2	4	4	4
	Podlehnik	1	1	3	1	3	2
	Ptuj	3	3	1	4	4	4
	Središče ob Dravi	2	4	1	3	4	4
	Sveti Andraž v Slov. goricah	1	3	1	4	4	4
	Sveti Tomaž	2	1	1	1	2	3
	Trnovska vas	3*	2	1	3	3	3
	Videm	3	2	3	5	5	5
	Zavrč	1	1	2	1	2	2
	Žetale	1	1	1	2	2	2
POMURSKA	Apače	1	4	1	3	4	3
(27 občin)	Beltinci	1	4	1	1	4	4
	Cankova	1	3	1	1	3	3
	Črenšovci	1	2	1	3	3	3
	Dobrovnik	1	2	1	4	4	4
	Gornja Radgona	3	5	1	1	5	4
	Gornji Petrovci	1	3	2	4	4	4
	Grad	1	2	1	1	2	2
	Hodoš	1	1	1	1	1	1
	Kobilje	1	1	1	1	1	1
	Križevci	3*	4	1	4	4	4

Regija	Občina	Govedo	Prašiči	Drobnica	Perutnina	Razred ogroženosti občine 2025 in 2026	Razred ogroženosti občine 2020 in 2024
	Kuzma	1	1	1	1	1	1
	Lendava	1	1	2	1	2	1
	Ljutomer	3	5	3	1	5	5
	Moravske Toplice	3	4	2	3	4	4
	Murska Sobota	2	5	1	1	5	5
	Odranci	1	2	1	1	2	2
	Puconci	3	4	1	4	4	4
	Radenci	1	3	1	1	3	3
	Razkrižje	1	1	1	1	1	2
	Rogašovci	1	3	1	1	3	3
	Sveti Jurij ob Ščavnici	3	4	1	2	4	4
	Šalovci	1	2	1	1	2	2
	Tišina	1	4	1	1	4	4
	Turnišče	1	2	1	2	2	2
	Velika Polana	1	1	1	1	1	1
	Veržej	1	2	1	1	2	3
ZAHODNOŠTAJERSKA	Bistrica ob Sotli	2	2	1	1	2	2
(33 občin)	Braslovče	2	2	2	3	3	3
	Celje	3	1	2	1	3	3
	Dobje	1	1	1	1	1	1
	Dobrna	1	1	2	1	2	1
	Gornji Grad	2	1	2	3	3	3
	Kozje	3	2	2	1	3	3
	Laško	3	2	3	3	3	3
	Ljubno	2	1	3	3	3	3
	Luče	2	1	3	1	3	3
	Mozirje	2	1	1	1	2	2
	Nazarje	2	1	2	1	2	2
	Podčetrtek	3	2	2	1	3	3
	Polzela	3	1	2	3	3	3
	Prebold	1	1	1	2	2	2
	Radeče	1	1	2	1	2	1
	Rečica ob Savinji	1	1	1	3	3	4
	Rogaška Slatina	3	2	3	1	3	3
	Rogatec	1	1	1	1	1	1
	Slovenske Konjice	4	3	2	3	4	4
	Solčava	1	1	2	1	2	2
	Šentjur	4	2	4	4	4	4
	Šmarje pri Jelšah	4	3	3	1	4	4
	Šmartno ob Paki	2	1	2	3	3	3
	Šoštanj	3	1	2	1	3	3

Regija	Občina	Govedo	Prašiči	Drobnica	Perutnina	Razred ogroženosti občine 2025 in 2026	Razred ogroženosti občine 2020 in 2024
	Štore	1	1	1	1	1	1
	Tabor	1	1	2	3	3	2
	Velenje	3	1	3	1	3	3
	Vitanje	3	1	1	1	3	3
	Vojnik	3	1	3	1	3	3
	Vransko	2	1	3	1	3	2
	Zreče	3	1	3	1	3	3
	Žalec	3	2	2	3	3	3
POSAVSKA	Brežice	3	3	4	1	4	4
(4 občine)	Kostanjevica na Krki	1	1	1	1	1	1
	Krško	4	5	4	2	5	5
	Sevnica	4	3	4	2	4	4
ZASAVSKA	Hrastnik	1	1	2	3	3	2
(3 občine)	Trbovlje	1	1	1	1	1	2
	Zagorje ob Savi	3	1	4	2	4	4

*Izjeme: Če je občina razvrščena v prvi ali drugi razred ogroženosti in ima na svojem območju večje ali veliko gospodarstvo, ki je razvrščeno v tretji ali višji razred ogroženosti, je neposredno uvrščena v tretji razred ogroženosti. Takšne so bile občine leta 2025 tri: Markovci in Trnovska vas v Podravski regiji in občina Križevci v Pomurski regiji. V vseh treh primerih so vzrok večja kmetijska gospodarstva, ki redijo govedo.

Naslednja preglednica prikazuje, kako so občine znotraj regij uvrščene v posamezne razrede ogroženosti.

Preglednica 11: Število občin po regijah in skupno, razvrščenih po razredih ogroženosti

Regija	1. razred ogroženosti	2. razred ogroženosti	3. razred ogroženosti	4. razred ogroženosti	5. razred ogroženosti	Skupno število občin	Razred ogroženosti regije
Gorenjska	0	3	14	1	0	18	3
Severnoprimorska	4	1	4	4	0	13	3
Dolenjska	1	6	3	5	0	15	3
Koroška	1	5	4	2	0	12	2
Primorsko-notranjska	0	4	3	2	1	10	3
Obalna	3	0	1	0	0	4	1
Ljubljanska	6	10	13	1	2	32	3
Vzhodnoštajerska	1	6	12	3	0	22	3
Podravska	0	4	6	7	2	19	5
Pomurska	5	6	4	9	3	27	5
Zahodnoštajerska	3	7	20	3	0	33	3

Regija	1. razred ogroženosti	2. razred ogroženosti	3. razred ogroženosti	4. razred ogroženosti	5. razred ogroženosti	Skupno število občin	Razred ogroženosti regije
Posavska	1	0	0	2	1	4	3*
Zasavska	1	0	1	1	0	3	2*
SKUPAJ OBČIN	26	52	85	40	9	212	

* ob upoštevanju dodatnih kriterijev na strani 58

Iz preglednic 10 in 11 lahko povzamemo, da je občin v najvišjem, petem razredu, devet. Največ takih občin je v severovzhodnem delu RS, v Pomurski in Podravski regiji – več kot polovica od vseh občin, ki so uvrščene v najvišji razred ogroženosti. Občine v Pomurski regiji so v najvišjem razredu predvsem zaradi velikega števila prašičev, občine v Podravski regiji pa zaradi velikega števila perutnine. Posamezni primeri takih občin so tudi v nekaterih drugih regijah (Ljubljanski, Posavski in Primorsko-notranjski – vzrok je prisotnost velikih gospodarstev prašičev oziroma perutnine). V četrti razred je razvrščenih 40 občin, največ teh občin je v Pomurski (9), Podravski (7) in Dolenjski regiji (5). V oba najvišja razreda spada skupno 49 občin. V tretji razred ogroženosti spada 85 občin, 52 v drugi razred, 26 pa v prvi razred ogroženosti. Gledano na splošno so spremembe glede na prejšnji verziji ocene (3.0 in 3.1) razmeroma majhne.

Splošna ugotovitev je, da je dinamika sprememb števila posameznih vrst rejnih živali po občinah pri vseh vrstah rejnih živali opazna in obenem različna. Še najmanj sprememb in posledično tudi sprememb glede ogroženosti občin je pri govedu, le malce več pri perutnini. Malo več sprememb je pri drobnici in prašičih (predvsem pri slednjih tudi na račun manjših vrednosti za merila ogroženosti in tudi zaradi manjšega števila prašičev v RS).

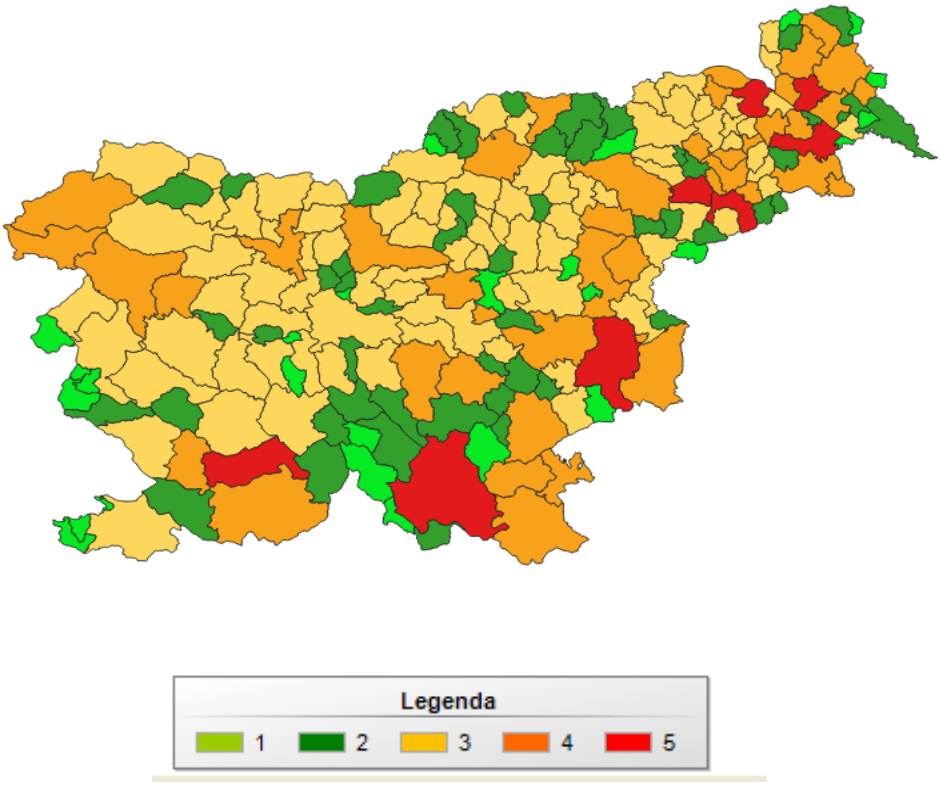
Gledano po občinah so spremembe ponekod kar precejšnje. Sprememba skupnega razreda ogroženosti se je v primerjavi z letom 2020 zgodila v 29 občinah, kar je 14 odstotkov vseh občin. V večini primerov je šlo za spremembo v velikosti enega razreda navzgor (14 občin) ali navzdol (prav tako 14 občin), v enem primeru pa za dva navzgor (občina Duplek v Vzhodnoštajerski regiji, zaradi staleža perutnine). Zanimiv je tudi podatek, da je v Dolenjski regiji spremembo razreda ogroženosti doletelo kar šest od 15 občin, predvsem zaradi razmeroma dinamičnih sprememb v staležu drobnice in deloma goveda na tem območju. V večini regij so tovrstne spremembe doletele eno ali

dve občini, v eni regiji (Obalni) pa ni bilo sprememb. V Zasavski regiji so sicer samo dve občini doletele spremembe razreda ogroženosti, kar pa predstavlja glede na majhno število občin v tej regiji (tri) odstotkovno najvišji delež občin s spremembo razreda ogroženosti po regijah (67 odstotkov). Sprememb razredov ogroženosti pri parcialni ogroženosti – glede na posamezno vrsto rejnih živali – je še več. Te spremembe so razvidne iz preglednic v Prilogi ocene.

Na takšne spremembe ima velik vpliv ukinitev, bistveno znižanje staleža živali, prekinitev delovanja posameznih gospodarstev z velikim številom živali ali na novo vzpostavljena gospodarstva z velikim številom živali. Na te spremembe so v določeni meri vplivala tudi vrednostno nekoliko spremenjena merila ogroženosti in stalež živali, če se je v posamezni občini gibal blizu vrednosti praga razreda in je že majhna sprememba v staležu lahko vplivala na spremembo razreda ogroženosti.

Takole pa rezultati iz prejšnjih dveh preglednic izgledajo na sliki.

Slika 4: Ogroženost občin zaradi pojava posebno nevarnih bolezni živali

1- zelo majhna, 2- majhna, 3- srednja, 4- velika 1, 5- zelo velika

Podrobnejši podatki o številu živali po posameznih vrstah rejnih živali so v prilogi te ocene.

10.3 Razvrščanje regij

Razvrščanje regij v posamezne razrede ogroženosti je, tako kot v prejšnjih verzijah te ocene, izvedeno predvsem glede na število živali (izraženo v odstotkih) v posamezni regiji in glede na skupno število posamezne vrste živali v RS. Določena regija obsega območje posamezne izpostave URSZR, kot je razloženo že v začetku tega poglavja.

Preglednica 12: Odstotek živali v regiji glede na skupno število živali RS kot merilo za uvrščanje regij v razrede ogroženosti

1. razred	2. razred	3. razred	4. razred	5. razred
Do 5 %	Nad 5–10 %	Nad 10–20 %	Nad 20–30 %	Nad 30 %

Dodatna kriterija za uvrščanje regij v posamezne razrede ogroženosti sta še:

- če je več kot polovica občin v regiji uvrščena v 4. in 5. razred, potem se regiji dodeli najmanj 3. razred ogroženosti. To velja tudi za določanje parcialne ogroženosti po posameznih kategorijah rejnih živali in ne le za skupno ogroženost, kot v predhodnih verzijah ocene.

- regija ne sme imeti za več kot dva razreda nižjo stopnjo ogroženosti kot občina z najvišjo stopnjo ogroženosti znotraj regije. To velja tudi za določanje parcialne ogroženosti po posameznih kategorijah rejnih živali in ne le za skupno ogroženost, kot v predhodnih verzijah ocene.

Kljub nekaterim spremembam staleža živali in nekoliko spremenjenim kriterijem se skupna ogroženost regij v primerjavi s prejšnjimi verzijami te ocene ni spremenila.

Iz preglednic 13 in 14 izhaja, da sta najbolj ogroženi regiji s stališča pojava posebno nevarnih bolezni živali in z vidika koncentracije števila živali Pomurska (5. razred; z vidika prašičev) in Podravska regija (5. razred; z vidika perutnine). V četrti razred se ni uvrstila nobena regija. Večina regij je v tretjem razredu: Gorenjska, Severnoprimorska, Dolenjska, Primorsko-notranjska, Ljubljanska, Zahodnoštajerska, Vzhodnoštajerska in

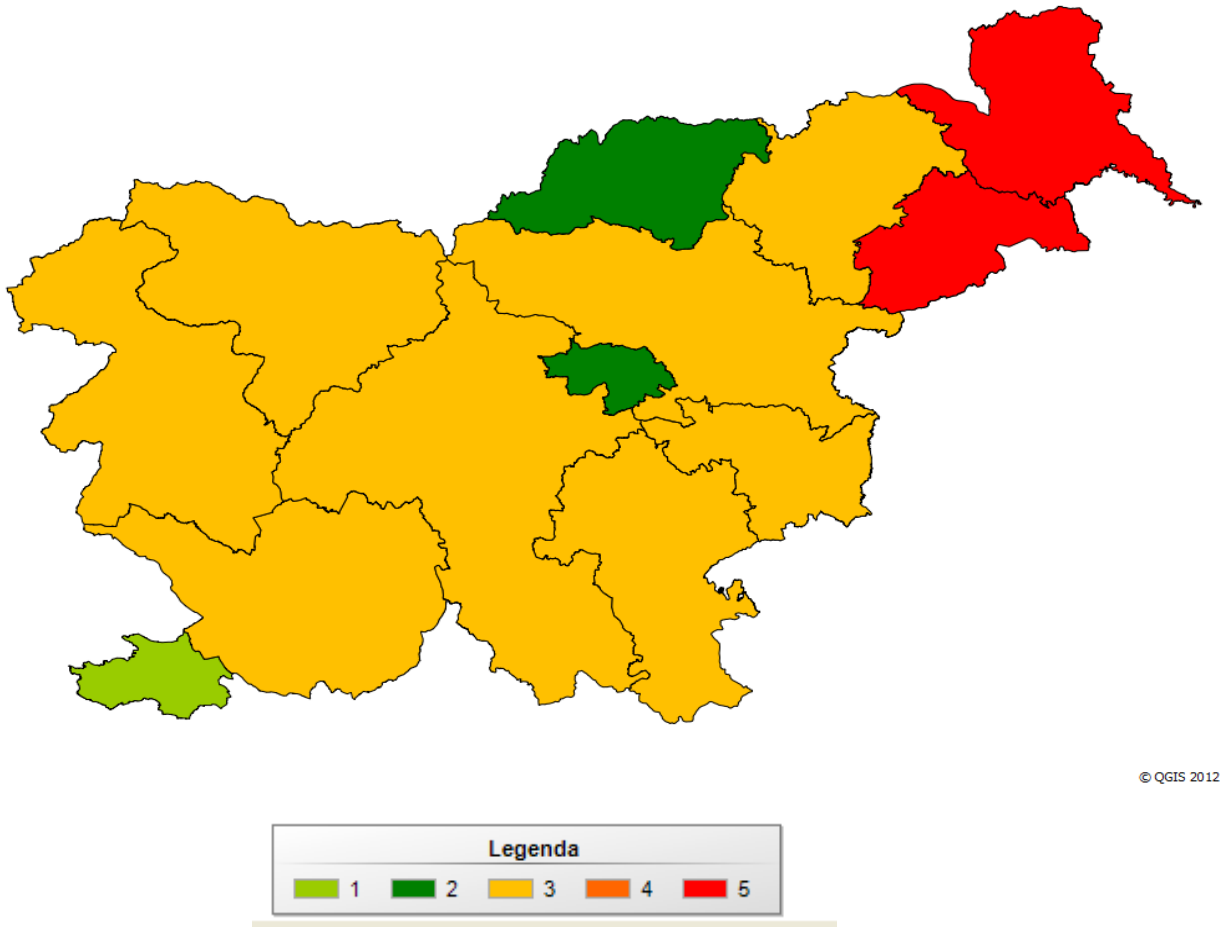
Posavska regija. V drugem razredu sta Zasavska in Koroška regija, v prvem razredu pa je Obalna regija. Ta razvrstitev je enaka kot v verzijah ocene 3.0 in 3.1 ter 4.0.

Preglednica 13: Število regij po razredih ogroženosti

Razred	Število regij	Regija
1	1	Obalna
2	2	Zasavska, Koroška
3	8	Gorenjska, Severnoprimorska, Dolenjska, Primorsko-notranjska, Ljubljanska, Vzhodnoštajerska, Posavska, Zahodnoštajerska
4	0	/
5	2	Pomurska, Podravska
Skupaj	13	

Rezultati iz prejšnje preglednice tako izgledajo na sliki:

Slika 5: Ogroženost regij zaradi pojava posebno nevarnih bolezni živali

1- zelo majhna, 2- majhna, 3- srednja, 4- velika, 5- zelo velika

Struktura ogroženosti regij glede na posamezne vrste živali je prikazana v preglednici 13.

Preglednica 14: Razvrstitev regij v razrede ogroženosti po posameznih vrstah živali in skupno

Regija	**Govedo**	**Prašiči**	**Drobnica**	**Perutnina**	**Skupno**
Gorenjska	3	1	2	1	**3**
Severnoprimorska	1	1	3	1	**3**
Dolenjska	2	1	3	1	**3**
Koroška	2	1	1	2*	**2**
Primorsko-notranjska	1	1	3	3*	**3**
Obalna	1	1	1	1	**1**

Regija	Govedo	Prašiči	Drobnica	Perutnina	Skupno
Ljubljanska	3	3*	3	2	**3**
Vzhodnoštajerska	3	3	2	2	**3**
Podravska	2	3	1	5	**5**
Pomurska	2	5	1	3	**5**
Zahodnoštajerska	3	2	3	3	**3**
Posavska	2*	3*	2	1	**3***
Zasavska	1	1	2*	1	**2***

*ob upoštevanju dodatnih kriterijev. Regije kjer sta dodatna kriterija vplivala na povišanje parcialne ogroženosti, so Koroška, Primorsko-notranjska, Ljubljanska, Posavska in Zasavska. Pri Posavski in Zasavski regiji je upoštevanje dodatnih kriterijev privedlo tudi do povečane skupne ogroženosti za en razred glede na razred, v katerega bi se uvrstili le po odstotkih živali glede na število živali v RS. Tako smo izničili vpliv »majhnosti« nekaterih regij, zaradi katere bi padle v nižji razred.

Relativne spremembe v deležu posameznih rejnih živali glede na slovensko populacijo posameznih rejnih živali niso velike, večinoma se v primerjavi s stanjem leta 2020 gibljejo v velikosti do nekaj odstotnih točk navzgor ali navzdol.

11 Predlogi ukrepov za preprečitev, ublažitev in zmanjšanje posledic posebno nevarnih bolezni živali

Preventivni ukrepi, ukrepi za pripravljenost ter drugi ukrepi so ukrepi, s katerimi se dolgoročno lahko zmanjšata tudi tveganje in ogroženost zaradi posebno nevarnih bolezni živali. Pristojna ministrstva in organi bi lahko v okviru svojih pristojnosti največjo pozornost do cilja zmanjšanja tveganja in ogroženosti zaradi posebno nevarnih bolezni živali (še naprej) namenila predvsem naslednjim dejavnostim:

– učinkovitemu sistemu za zgodnje odkrivanje bolezni,
– učinkovitemu sistemu spremljanja in usklajenemu delovanju veterinarskih ter drugih služb,
– hitremu in učinkovitemu ukrepanju ob pojavu bolezni, še posebno ob tistih, ki se pojavljajo kot epizootije in zoonoze (MNZ, 2020),
– stalnemu izboljševanju Ocene tveganja za posebno nevarne bolezni živali in dopolnjevanju Ocene zmožnosti obvladovanja tveganja za posebno nevarne bolezni živali,
– pripravi in dopolnitvam scenarijev tveganja v oceni tveganja iz prejšnje alineje,
– stalnemu dopolnjevanju načrtov ukrepov ob pojavu določenih posebno nevarnih bolezni živali,
– pravočasni in ustrezni pripravi na morebitni prihod novih, tudi posebno nevarnih bolezni živali, ki jih v RS še ni bilo, a obstaja realna možnost, da se pojavijo tudi pri nas (npr. afriška prašičja kuga (APK), tudi s simulacijskimi vajami,
– ozaveščanju imetnikov živali o ustreznem obnašanju, da do bolezni ne pride (biovarnost, načrti biovarnosti),
– ustreznemu načrtovanju odziva na posebno nevarne bolezni živali v okviru sistema VNDN na ravni države in občin,
– ustrezni usposobljenosti sil za zaščito in reševanje in pomoč pri posredovanju ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali,
– nakupu in uporabi namenske zaščitne ter reševalne opreme sil za zaščito in reševanje pri posredovanju ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali,
– doslednemu izpolnjevanju obveznosti nosilcev ogroženosti glede na ugotovitve te ocene ogroženosti in z vidika obveznosti iz načrtovanja po državnem načrtu zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarne bolezni živali in po Uredbi o vsebini in izdelavi načrtov za zaščito in reševanje,

– izvajanju ustreznega inšpekcijskega nadzora nad pravočasnostjo in ustreznostjo izpolnjevanja nalog, ki izhajajo iz državnega načrta za zaščito in reševanje ob pojavu posebno nevarne bolezni živali.

12 Zaključek ocene ogroženosti

Bolezni živali so bolezni, ki jih povzročajo biološki agensi in se neposredno oziroma posredno prenašajo z okužene oziroma bolne živali na zdravo, lahko pa tudi na ljudi (zoonoze). Med te bolezni spadajo številne bolezni z zelo različnimi simptomi, velikokrat specifičnimi glede na virulentnost povzročitelja (sposobnost povzročitelja, da povzroči bolezen). Znaki bolezni se lahko pojavijo kmalu po okužbi, v nekaj dneh (na primer influenca), ali pa se bolezen razvija počasi, lahko tudi več mesecev ali let (na primer tuberkuloza). Med njimi so bolezni, ki so lokalizirane in zajamejo le določen organ ali pa so generalizirane in je prizadeto vse telo. Povzročitelji bolezni živali so virusi, bakterije, paraziti, glivice, plesni in prioni.

Med posebno nevarne bolezni živali spadajo slinavka in parkljevka (SIP), goveja kuga, kuga drobnice, pljučna kuga goved, nalezljiva plevropnevmonija koz, vozličasti dermatitis, mrzlica doline Rift (RVF), osepnice ovc in koz, konjska kuga, okužba z Burkholderia mallei (smrkavost), afriška prašičja kuga (APK), klasična prašičja kuga (KPK), aviarna influenca (AI) in atipična kokošja kuga (AKK).

V RS so se po podatkih UVHVVR v preteklosti pojavile te epizootije nevarnih bolezni živali:

- atipična kokošja kuga (AKK) leta 1966 na območju takratne občine Ptuj,
- slinavka in parkljevka (SIP) leta 1968 na območju takratnih občin Sežana, Postojna, Koper, Nova Gorica, Ajdovščina, Ilirska Bistrica, Logatec, Cerknica in Ljubljana;
- manjši izbruhi atipične kokošje kuge (AKK) leta 1991,
- manjši pojav klasične prašičje kuge (KPK) leta 1992 ter nazadnje leta 1996,
- visoko patogena aviarna influenca (ptičja gripa, HPAI) pri prostoživečih pticah leta 2006 v severovzhodnem delu RS (Koblerjev zaliv, Maribor, Dogoše, Spodnji Duplek, Starše in Ptujsko jezero). Aviarna influenca se je znova pojavila leta 2017, 5. januarja tistega leta je bila namreč potrjena visoko patogena aviarna influenca pri prostoživečih pticah. Ugotovljen takratni podtip bolezni H5N8 prizadene tako prostoživeče ptice (predvsem vodne) kot domačo perutnino. Prvi primer bolezni je bil potrjen pri treh poginjenih labodih grbcih (Cygnus olor), najdenih v ribniku v Pragerskem (občina Slovenska Bistrica). Od leta 2020 je v manjšem obsegu ves čas

prisotna. Prvi primeri HPAI pri perutnini in pticah v ujetništvu (v živalskem vrtu) so bili potrjeni v letih 2021 in 2023 (slednjega leta v ljubljanskem živalskem vrtu). Leta 2021 je bila AI potrjena v manjši dvoriščni reji perutnine (100 živali) v občini Slovenska Bistrica. Izvedeni so bili vsi predpisani ukrepi (usmrtitev vse perutnine na okuženem gospodarstvu, neškodljiva odstranitev trupel, čiščenje in razkuževanje, določitev zaščitnega in ogroženega območja, omejitve premikov itn.). Leta 2023 je bila prisotnost virusa AI ugotovljena v prosti reji kokoši nesnic (približno 1000 živali) v občini Cerklje na Gorenjskem. Odrejeni so bili ukrepi v skladu z Uredbo 2016/429/EU in DA 2020/687/EU: usmrtitev vse perutnine na okuženem gospodarstvu, neškodljiva odstranitev trupel, čiščenje in razkuževanje, določitev zaščitnega in ogroženega območja, omejitve premikov itn. (UVHVVR, 2024). Leta 2024 so do maja še dvakrat odkrili pojav te bolezni pri prostoživečih pticah (labodih grbcih), in sicer v začetku februarja na območju občin Markovci, Hajdina in Ptuj ter aprila v Prekmurju (UHVVR, spletna stran), jeseni pa poleg pri prostoživečih pticah še v dvoriščni reji v občini Ptuj. Oktobra in v začetku novembra 2025 so HPAI tipa A, podtip H5N1 najprej odkrili pri treh labodih grbcih v občini Velenje, nato pri poginjenem rumenonogem galebu v Ljubljani ter pri labodu grbcu v Kopru. Decembra 2025 so HPAI tipa A, podtip H5N1, najprej odkrili pri enem labodu grbcu v občini Lenart, kasneje še pri treh labodih grbcih v in sivi čaplji na jezeru Komarnik, prav tako v občini Lenart, pri enem labodu grbcu v ribniku v Pragerskem v občini Slovenska Bistrica, pri enem labodu v medvoški občini, pri treh labodih grbcih v občini Radeče ter pri dveh poginjenih labodih grbcih v Novem mestu (UVHVVR, 2025, UVHVVR, spletna stran). V začetku leta 2026 je bila bolezen ponovno odkrita v novomeški občini, pri dveh labodih grbcih in eni raci, ter pri labodih grbcih v občini Slovenska Bistrica, marca 2026 pa še pri prostoživeči kanji v občini Straža (UVHVVR, 2026, UVHVVR, spletna stran),

- atipična kokošja kuga (AKK) februarja leta 2025. Bolezen se je pojavila v občini Pesnica na eni manjših rej kokoši nesnic, v kateri je bilo okoli 160 kokoši. Od teh sta poginili približno dve tretjini živali. Na gospodarstvu so bili izvedeni vsi nujni ukrepi za preprečevanje širjenja bolezni, poleg občine žarišča je okoliške občine (Šentilj, Kungota, Lenart, Maribor, Sveta Ana, Sveti Jurij v Slovenskih goricah) je UVHVVR določilo kot območja z omejitvami, kjer so se izvajali ukrepi za preprečevanje, odkrivanje in zatiranje bolezni (UVHVVR, spletna stran).

V RS so bile z ukrepi zdravstvenega varstva živali v preteklosti zatrte oziroma uspešno nadzorovane bolezni živali, ki bi lahko povzročile večjo gospodarsko škodo in bile nevarne tudi za zdravje ljudi (na primer izbruha slinavke in parkljevke (SIP) ni bilo vse

od leta 1968), saj je bil izveden uspešen sistem nadzora ter izvajanja predpisanih ukrepov.

Odsotnost bolezni pri živalih je ključna za zagotavljanje zdravja ljudi in živali ter varne hrane. Posledice pojava bolezni živali se kažejo kot izguba dohodka na ravni posameznika oziroma gospodarstva (pogini in usmrtitve živali) ter na ravni občine in države (omejitve pri trgovanju oziroma izvozu, pomanjkanje surovin za industrijo, omejen turizem idr.).

Poleg bolezni, ki jih poznamo že desetletja in stoletja, se pojavljajo nove oziroma se stare pojavljajo v novi, spremenjeni obliki. Prav tako se zaradi spremenjenih podnebnih razmer in prilagoditve povzročiteljev stare bolezni širijo na območja, na katerih jih v preteklosti ni bilo.

Zaradi obsežnega prometa z živalmi in njihovimi proizvodi, sprememb v okolju, velikih koncentracij živali na določenih območjih ter drugih dejavnikov, kot so podnebne spremembe, pomenijo posebno nevarne bolezni živali grožnjo za zdravje živali v RS. To od nas zahteva pripravo in načrtovanje ukrepov ob pojavu posameznih posebno nevarnih bolezni živali.

Zaščita živali pred posebno nevarnimi boleznimi obsega sistem družbenih, skupinskih in posameznih dejavnosti ter ukrepov za njihovo preprečevanje, obvladovanje in zatiranje ter odstranjevanje njihovih posledic.

Uspešno preprečevanje in obvladovanje posebno nevarnih bolezni živali temelji na učinkovitem sistemu spremljanja in usklajenega delovanja veterinarskih ter drugih služb. Najpomembnejše je hitro in učinkovito ukrepanje ob pojavu bolezni živali, še posebno tistih, ki se pojavljajo kot epizootije. Poleg delovanja veterinarskih služb lahko tudi imetniki živali veliko naredijo za preprečevanje vnosa in širjenja bolezni živali.

Drugi del ocene ogroženosti predstavlja razvrščanje gospodarstev, občin in regij v pet razredov ogroženosti z vidika bolezni živali. Ti so bili izračunani na podlagi najnovejših dostopnih podatkov o številu goveda, prašičev, drobnice in perutnine ter ob predpostavki, da pomeni večje število živali na nekem območju in obenem prisotnost gospodarstev z velikim številom živali večjo nevarnost za pojav in širjenje bolezni ter posledično težje zatiranje ter izkoreninjenje določene bolezni.

V RS smo leta 2025 ugotovili 41 gospodarstev, ki bi glede na številčnost živali bili najbolj ogroženi oziroma bi lahko predstavljali največji vir ogroženosti za pojav in širjenje posebno nevarnih bolezni živali.

Na podlagi števila živali v posamezni občini glede na število živali v »povprečni« občini in ob upoštevanju prisotnosti večjih ter velikih gospodarstev smo v razrede ogroženosti razvrstili tudi občine. V primerjavi s stanjem leta 2020 nismo ugotovili večjih razlik v ogroženosti. Občin v najvišjem, petem razredu, je devet. Največ takih občin je v severovzhodnem delu RS, predvsem v Pomurski in Podravski regiji. Občine v Pomurski regiji so v najvišjem razredu predvsem zaradi velikega števila prašičev, občine v Podravski regiji pa zaradi velikega števila perutnine, obenem pa je to tudi območje, kjer je veliko gospodarstev z velikim številom živali. Posamezni primeri takih občin so tudi v nekaterih drugih regijah, povezani pa so predvsem s prisotnostjo večjih kmetijskih gospodarstev. V četrti razred je razvrščenih 40 občin, največ iz Pomurske, Zahodnoštajerske, Podravske in Dolenjske regije. V oba najvišja razreda spada skupno 49 občin. V tretji razred ogroženosti spada 85 občin. V drugi razred je uvrščenih 52 občin, v prvi, najnižji razred ogroženosti pa 26 občin.

Najbolj ogroženi regiji s stališča ogroženosti zaradi pojava posebno nevarnih bolezni živali sta Pomurska in Podravska, in sicer predvsem zaradi visokega števila prašičev in perutnine. V teh regijah je tudi največ gospodarstev z velikim številom živali. Večina regij je razvrščenih v tretji razred ogroženosti od petih, manj pa so ogrožene Zasavska, Koroška in Obalna regija.

Nedavni pojavi posebno nevarnih bolezni živali (visoko patogena aviarna influenca (AI oziroma HPAI), atipična kokošja kuga (AKK)), bolezni, ki grozijo, da se bodo pojavile tudi v RS (npr. afriška prašičja kuga (APK)), in morebitne posledice nevarnih bolezni živali, ki so se v RS že pojavile, kot so slinavka in parkljevka (SIP) ter klasična prašičja kuga (KPK), ter vse bolj intenzivne podnebne spremembe, ki lahko spremenijo načine in območja pojavljanja nekaterih bolezni, opominjajo, da so posebno nevarne bolezni živali pomemben in stalen dejavnik, ki v RS lahko ogrožajo zdravje živali in posredno ljudi. To je razvidno tudi iz te ocene ogroženosti, zato je treba veljavni državni načrt zaščite in reševanja ob pojavu teh bolezni, ki je temeljni načrt zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali v RS, redno posodabljati.

13 Razlaga okrajšav

AI	Aviarna influenca
APK	Afriška prašičja kuga
AKK	Atipična kokošja kuga
DSNB	Državno središče za nadzor bolezni
EU	Evropska unija
HPAI	Visoko patogena aviarna influenca
IVZ	Inštitut RS za varovanje zdravja
KPK	Klasična prašičja kuga
LPAI	Nizko patogena aviarna influenca
MKGP	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (do leta 2026)
MKO	Ministrstvo za kmetijstvo in okolje
MNZ	Ministrstvo za notranje zadeve
MOP	Ministrstvo za okolje in prostor
NIJZ	Nacionalni inštitut za javno zdravje
RS	Republika Slovenija
SIP	Slinavka in parkljevka
ZIRS	Zdravstvena inšpekcija Republike Slovenije
VD	Vozličasti dermatitis
VTEC	E-coli
VURS	Veterinarska uprava Republike Slovenije
WOAH	World Organisation for Animal Health – Svetovna organizacija za zdravje živali
URSZR	Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
UVHVVR	Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin

14 Viri podatkov in vsebin za pripravo ocene ogroženosti

1) UVHVVR, 2016. Ocena tveganja za posebno nevarne bolezni živali, verzija 2.0, Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, MKGP, 2016.
2) UVHVVR, 2019; informacije in podatki, ki so bili pripravljeni ali pridobljeni na UVHVVR za potrebe priprave verzije ocene ogroženosti 3.0.
3) UVHVVR, 2024. Ocena tveganja za posebno nevarne bolezni živali, verzija 3.0, Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, MKGP, 2024.
4) UVHVVR, 2025; informacije in podatki, ki so bili pripravljeni ali pridobljeni na UVHVVR za potrebe priprave verzije ocene ogroženosti 4.0 in 4.1.
5) UVHVVR, 2026; informacije in podatki, ki so bili pripravljeni ali pridobljeni na UVHVVR za potrebe priprave verzije ocene ogroženosti 4.1.
6) UVHVVR, spletna stran; spletna stran UVHVVR v okviru GOV.SI.
7) MKO; podatki takratnega Ministrstva za kmetijstvo in okolje, ki so bili uporabljeni v prvi in drugi verziji te ocene ogroženosti.
8) MNZ, 2020; pripombe, prejete na predlog ocene, verzija 3.0.
9) MOP, 2020; pripombe, prejete na predlog ocene, verzija 3.0.
10) Statistični urad RS. Spletna stran Statističnega urada RS: http://www.stat.si/; podatki, ki so bili uporabljeni za prvo in drugo verzijo te ocene ogroženosti.

15 Priloge

- Pregled gospodarstev, ki so uvrščena v tretji ali višji razred ogroženosti,
- Preglednice o številu goveda, prašičev, drobnice in perutnine leta 2024.

Preglednica 15: Pregled gospodarstev v RS, ki so glede na merila ogroženosti za gospodarstva uvrščena v tretji ali višji razred ogroženosti. Za govedo in prašiče je upoštevano stanje staleža 31. 12. 2024, za perutnino pa 1. 2. 2024. Vir (razen za podatke v zadnjem stolpcu): UVHVVR, 2025.

Naslov gospodarstva	Občina	Regija	Število živali	Razred ogroženosti
GOVEDO				
Mlaka pri Kočevju 37	Kočevje	Ljubljanska	820	3
Spodnje Verjane 7	Sveta Trojica v Slov. goricah	Vzhodnoštajerska	692	3
Ptujska cesta 1, Pragersko	Slovenska Bistrica	Vzhodnoštajerska	605	3
Šetarova	Lenart	Vzhodnoštajerska	566	3
Noršinci 61	Moravske Toplice	Pomurska	544	3
Spodnja Ščavnica 15	Gornja Radgona	Pomurska	525	3
Velika vas pri Krškem 31	Krško	Posavska	495	3
Križevci pri Ljutomeru	Križevci	Pomurska	482	3
Cerkvišče 7	Črnomelj	Dolenjska	482	3
Hudo Brezje 16	Sevnica	Posavska	461	3
Poljče 50	Radovljica	Gorenjska	448	3
Miklavška cesta 45, Spodnje Hoče	Hoče - Slivnica	Vzhodnoštajerska	444	3
Noršinci 62	Moravske Toplice	Pomurska	442	3
Zavrstnik 1	Šmartno pri Litiji	Ljubljanska	438	3
Trnovska vas 33	Trnovska vas	Podravska	426	3
Sobetinci 43	Markovci	Podravska	404	3
Spodnja Vižinga	Radlje ob Dravi	Koroška	403	3
Studenec 28	Postojna	Primorsko-notranjska	401	3
PRAŠIČI				
Željne 80	Kočevje	Ljubljanska	11.690	4
Jezera 49	Murska Sobota	Pomurska	9344	4
Pristava pri Leskovcu 30	Krško	Posavska	5569	4
Ižakovci 188	Beltinci	Pomurska	3580	3
Cven 107	Ljutomer	Pomurska	3106	3
Bercetova ulica 26, Središče ob Dravi	Središče ob Dravi	Podravska	2822	3
Spodnja Ščavnica 53	Gornja Radgona	Pomurska	2802	3

Naslov gospodarstva	Občina	Regija	Število živali	Razred ogroženosti
PERUTNINA				
Sela 41	Videm	Podravska	761.734	5
Korenova cesta 2, Podgorje	Kamnik	Ljubljanska	231.455	4
Starošince 10	Kidričevo	Podravska	200.000	4
Bučečovci	Križevci	Pomurska	199.800	4
Kal 1	Pivka	Primorsko-notranjska	160.000	3
Voglajna 8	Šentjur	Zahodnoštajerska	130.530	3
Dobrovnik 115b	Dobrovnik	Pomurska	121.180	3
Grajena	Ptuj	Podravska	85.000	3
Peskovci 22	Gornji Petrovci	Pomurska	82.630	3
Ciglence 23	Duplek	Vzhodnoštajerska	78.600	3
Gerečja vas 4	Hajdina	Podravska	76.000	3
Ob Dravi 9, Ptuj	Ptuj	Podravska	72.000	3
Dolnja Košana 27	Pivka	Primorsko-notranjska	72.000	3
Breznikova cesta 116, Ihan	Domžale	Ljubljanska	70.557	3
Zagojiči 30	Gorišnica	Podravska	70.000	3
Zabovci 39	Makovci	Podravska	64.000	3

Preglednica 16: Podatki o številu goveda po občinah. Stanje staleža: 31.12. 2024. Vir: UVHVVR, 2025 (podatki v drugem, tretjem in četrtem stolpcu)

Regija	Občina	Število gospo-darstev	Število goveda	Razred ogroženo-sti občine 2015	Razred ogroženo-sti občine 2020, 2024	Razred ogroženo-sti občine 2025, 2026
GORENJSKA	Bled	60	1413	2	2	2
(18 občin)	Bohinj	157	1581	2	2	2
	Cerklje na Gorenjskem	191	6326	3	3	3
	Gorenja vas - Poljane	377	5190	3	3	3
	Gorje	58	851	1	1	1
	Jesenice	56	520	1	1	1
	Jezersko	13	176	1	1	1
	Kranj	276	10.728	4	4	4
	Kranjska Gora	81	777	1	1	1
	Naklo	56	2289	3	3	3
	Preddvor	61	1494	2	2	2
	Radovljica	160	2843	3	3	3
	Šenčur	92	3445	3	3	3
	Škofja Loka	253	5759	3	3	3
	Tržič	123	1150	2	2	2
	Železniki	185	1635	2	2	2
	Žiri	102	1182	2	2	2
	Žirovnica	35	597	1	1	1
Gorenjska regija	SKUPAJ					
SEVERNOPRIMORSKA	Ajdovščina	232	3249	3	3	3
(13 občin)	Bovec	20	223	1	1	1
	Brda	10	69	1	1	1
	Cerkno	241	1867	3	3	2
	Idrija	281	3504	3	3	3
	Kanal	65	795	1	1	1
	Kobarid	81	1032	2	2	1
	Miren - Kostanjevica	10	75	1	1	1
	Nova Gorica	105	1656	2	2	2
	Renče - Vogrsko	4	7	1	1	1
	Šempeter - Vrtojba	3	9	1	1	1
	Tolmin	232	3469	3	3	3
	Vipava	72	957	2	1	1

Regija	Občina	Število gospo-darstev	Število goveda	Razred ogroženo-sti občine 2015	Razred ogroženo-sti občine 2020, 2024	Razred ogroženo-sti občine 2025, 2026
Severnoprimorska regija	SKUPAJ					
DOLENJSKA	Črnomelj	174	3666	3	3	3
(15 občin)	Dolenjske Toplice	52	886	1	1	1
	Metlika	70	1220	2	2	2
	Mirna	54	951	1	1	1
	Mirna Peč	107	3729	3	3	2
	Mokronog - Trebelno	157	2456	3	3	2
	Novo mesto	337	4898	3	3	2
	Semič	88	1060	1	1	1
	Straža	37	1335	1	1	2
	Šentjernej	197	4180	3	3	3
	Šentrupert	92	1667	2	2	2
	Škocjan	145	2765	3	3	3
	Šmarješke Toplice	69	1406	2	2	2
	Trebnje	367	9041	4	4	4
	Žužemberk	192	1943	2	2	2
Dolenjska regija	SKUPAJ					
KOROŠKA	Črna na Koroškem	93	711	1	1	1
(12 občin)	Dravograd	248	3773	3	3	3
	Mežica	49	650	1	1	1
	Mislinja	216	2504	3	3	3
	Muta	98	1646	2	2	2
	Podvelka	107	1448	2	2	2
	Prevalje	123	2094	3	3	2
	Radlje ob Dravi	145	3608	3	3	3
	Ravne na Koroškem	126	1892	2	2	2
	Ribnica na Pohorju	43	472	1	1	1
	Slovenj Gradec	414	7118	4	4	4
	Vuzenica	93	1366	2	2	2
Koroška regija	SKUPAJ					
PRIMORSKO-NOTRANJSKA	Bloke	85	1242	2	2	2
(10 občin)	Cerknica	216	2046	2	2	2
	Divača	52	631	1	1	1

Regija	Občina	Število gospo-darstev	Število goveda	Razred ogroženo-sti občine 2015	Razred ogroženo-sti občine 2020, 2024	Razred ogroženo-sti občine 2025, 2026
	Hrpelje - Kozina	52	737	1	1	1
	Ilirska Bistrica	249	3011	3	3	3
	Komen	31	329	1	1	1
	Loška dolina	66	797	1	1	1
	Pivka	137	2400	2	3	3
	Postojna	152	3662	3	3	3
	Sežana	67	619	1	1	1
Primorsko-notranjska regija	SKUPAJ					
OBALNA	Ankaran	0	0	1	1	1
(4 občine)	Izola	4	20	1	1	1
	Koper	56	626	1	1	1
	Piran	5	20	1	1	1
Obalna regija	SKUPAJ					
LJUBLJANSKA	Borovnica	50	628	1	1	1
(32 občin)	Brezovica	116	2442	3	3	3
	Dobrepolje	98	1323	2	2	2
	Dobrova - Polhov Gradec	229	4153	3	3	3
	Dol pri Ljubljani	90	1198	2	2	2
	Domžale	162	4268	3	3	3
	Grosuplje	208	5214	3	3	3
	Horjul	97	1496	2	2	2
	Ig	126	2218	3	3	3
	Ivančna Gorica	465	7024	4	4	4
	Kamnik	512	5979	3	3	3
	Kočevje	89	4114	3	3	3
	Komenda	39	1585	2	2	2
	Kostel	11	81	1	1	1
	Litija	402	5080	3	3	3
	Ljubljana	303	4375	3	3	3
	Logatec	215	3744	3	3	3
	Log - Dragomer	14	743	1	1	1
	Loški Potok	71	544	1	1	1
	Lukovica	230	2609	3	3	3
	Medvode	120	2627	3	3	3

Regija	Občina	Število gospo-darstev	Število goveda	Razred ogroženo-sti občine 2015	Razred ogroženo-sti občine 2020, 2024	Razred ogroženo-sti občine 2025, 2026
	Mengeš	16	272	1	1	1
	Moravče	256	3023	3	3	3
	Osilnica	6	37	1	1	1
	Ribnica	139	1960	2	2	2
	Sodražica	34	274	1	1	1
	Škofljica	60	1217	2	2	2
	Šmartno pri Litiji	220	3444	3	3	3
	Trzin	6	144	1	1	1
	Velike Lašče	125	1498	2	2	2
	Vodice	65	2064	3	2	2
	Vrhnika	152	3352	3	3	3
Ljubljanska regija	SKUPAJ					
VZHODNOŠTAJERSKA	Benedikt	71	1868	2	2	2
(22 občin)	Cerkvenjak	55	584	1	1	1
	Duplek	59	1475	2	2	2
	Hoče - Slivnica	74	2571	3	3	3
	Kungota	71	1546	2	2	2
	Lenart	115	3539	3	3	3
	Lovrenc na Pohorju	62	708	1	1	1
	Makole	83	1251	1	2	2
	Maribor	98	1655	2	2	2
	Miklavž na Drav. polju	11	559	1	1	1
	Oplotnica	130	2728	3	3	3
	Pesnica	152	4545	3	3	3
	Poljčane	63	1084	1	1	2
	Rače - Fram	91	3946	3	3	3
	Ruše	16	447	1	1	1
	Selnica ob Dravi	77	1313	2	2	2
	Slovenska Bistrica	472	12.187	4	4	4
	Starše	18	1272	2	3*	2
	Sveta Ana	72	2348	3	3	3
	Sveta Trojica v Slov. goricah	69	2407	3	3	3
	Sveti Jurij v Slov. goricah	113	2200	3	3	3
	Šentilj	74	1868	2	2	2

Regija	Občina	Število gospo-darstev	Število goveda	Razred ogroženo-sti občine 2015	Razred ogroženo-sti občine 2020, 2024	Razred ogroženo-sti občine 2025, 2026
Vzhodnoštajerska regija	SKUPAJ					
PODRAVSKA	Cirkulane	24	148	1	1	1
(19 občin)	Destrnik	43	1130	2	2	2
	Dornava	20	471	1	1	1
	Gorišnica	17	724	1	1	1
	Hajdina	13	336	1	1	1
	Juršinci	32	1098	2	2	2
	Kidričevo	78	5809	3	3	3
	Majšperk	119	2596	3	3	3
	Markovci	10	653	1	1	3*
	Ormož	199	4576	3	3	3
	Podlehnik	35	929	1	1	1
	Ptuj	48	2185	2	2	3
	Središče ob Dravi	41	1263	2	2	2
	Sveti Andraž v Slov. goricah	29	847	1	1	1
	Sveti Tomaž	84	2087	3	3	2
	Trnovska vas	37	1272	2	1	3*
	Videm	83	2260	1	2	3
	Zavrč	9	58	1	1	1
	Žetale	85	856	1	1	1
Podravska regija	SKUPAJ					
POMURSKA	Apače	29	715	1	1	1
(27 občin)	Beltinci	21	804	1	1	1
	Cankova	25	941	2	2	1
	Črenšovci	16	406	1	1	1
	Dobrovnik	3	56	1	1	1
	Gornja Radgona	126	4745	3	3	3
	Gornji Petrovci	28	625	1	1	1
	Grad	9	216	1	1	1
	Hodoš	7	170	1	1	1
	Kobilje	5	71	1	1	1
	Križevci	42	2018	3	3	3*
	Kuzma	9	325	1	1	1
	Lendava	18	472	3*	1	1

Regija	Občina	Število gospo-darstev	Število goveda	Razred ogroženo-sti občine 2015	Razred ogroženo-sti občine 2020, 2024	Razred ogroženo-sti občine 2025, 2026
	Ljutomer	116	2772	3	3	3
	Moravske Toplice	64	2856	3	3	3
	Murska Sobota	22	1186	2	2	2
	Odranci	4	85	1	1	1
	Puconci	87	2279	3	3	3
	Radenci	27	954	1	1	1
	Razkrižje	5	23	1	1	1
	Rogašovci	28	860	1	1	1
	Sveti Jurij ob Ščavnici	84	3036	3	3	3
	Šalovci	32	312	1	1	1
	Tišina	31	785	2	1	1
	Turnišče	7	192	1	1	1
	Velika Polana	6	102	1	1	1
	Veržej	22	532	1	1	1
Pomurska regija	SKUPAJ					
ZAHODNOŠTAJERSKA	Bistrica ob Sotli	71	1639	2	2	2
(33 občin)	Braslovče	88	2084	3	3	2
	Celje	210	2865	3	3	3
	Dobje	70	873	1	1	1
	Dobrna	115	936	1	1	1
	Gornji Grad	123	1893	2	2	2
	Kozje	219	3295	3	3	3
	Laško	551	5454	3	3	3
	Ljubno	119	1268	2	2	2
	Luče	109	1139	2	2	2
	Mozirje	130	1769	2	2	2
	Nazarje	76	1195	2	2	2
	Podčetrtek	164	2218	3	3	3
	Polzela	103	2723	3	3	3
	Prebold	58	758	1	1	1
	Radeče	103	1092	2	1	1
	Rečica ob Savinji	69	1054	2	2	1
	Rogaška Slatina	229	3110	3	3	3
	Rogatec	103	1027	1	1	1
	Slovenske Konjice	377	8107	4	4	4

Regija	Občina	Število gospo-darstev	Število goveda	Razred ogroženo-sti občine 2015	Razred ogroženo-sti občine 2020, 2024	Razred ogroženo-sti občine 2025, 2026
	Solčava	41	357	1	1	1
	Šentjur	777	10.651	4	4	4
	Šmarje pri Jelšah	474	7443	4	4	4
	Šmartno ob Paki	66	1308	1	1	2
	Šoštanj	204	4353	3	3	3
	Štore	90	814	1	1	1
	Tabor	67	1006	2	1	1
	Velenje	262	3036	3	3	3
	Vitanje	194	2727	3	3	3
	Vojnik	302	2930	3	3	3
	Vransko	137	1757	2	2	2
	Zreče	219	2378	3	3	3
	Žalec	256	4796	3	3	3
Zahodnoštajerska regija	SKUPAJ					
POSAVSKA	Brežice	258	4616	3	3	3
(4 občine)	Kostanjevica na Krki	53	513	1	1	1
	Krško	490	7456	3	4	4
	Sevnica	610	8754	4	4	4
Posavska regija						
ZASAVSKA	Hrastnik	101	898	1	1	1
(3 občine)	Trbovlje	94	756	1	1	1
	Zagorje ob Savi	422	4292	3	3	3
Zasavska regija	SKUPAJ					
REPUBLIKA SLOVENIJA	SKUPAJ	**25.612**	**452.500**			

* Izjeme: Če je občina razvrščena v prvi ali drugi razred ogroženosti in ima na svojem območju večje gospodarstvo, ki je uvrščeno v tretji ali višji razred ogroženosti, je neposredno uvrščena v tretji razred ogroženosti. Taka je bila le občina Starše v Vzhodnoštajerski regiji (leta 2020 in 2024), leta 2015 pa občina Lendava. Trenutno so take občine Trnovska vas in Markovci v Podravski regiji ter občina Križevci v Pomurski regiji.

Merila za uvrstitev občin glede na število živali v razrede ogroženosti (upoštevajoč podatke o rejnih živalih v letu 2024):

razred 1	do 1075 živali
razred 2	nad 1075 do 2150 živali
razred 3	nad 2150 do 6450 živali
razred 4	nad 6450 do 19.350 živali
razred 5	nad 19.350 živali

Preglednica 17: Podatki o številu prašičev po občinah. Stanje staleža: 31. 12. 2024. Vir: UVHVVR, 2025 (podatki v drugem, tretjem in četrtem stolpcu)

Regija	Občina	Število gospo-darstev	Število prašičev	Razred ogroženo-sti občine 2015	Razred ogroženo-sti občine 2020, 2024	Razred ogroženo-sti občine 2025, 2026
GORENJSKA	Bled	8	12	1	1	1
(18 občin)	Bohinj	16	21	1	1	1
	Cerklje na Gorenjskem	31	117	1	1	1
	Gorenja vas - Poljane	74	331	1	1	1
	Gorje	17	37	1	1	1
	Jesenice	18	42	1	1	1
	Jezersko	0	0	1	1	1
	Kranj	60	316	1	1	1
	Kranjska Gora	10	20	1	1	1
	Naklo	12	51	1	1	1
	Preddvor	5	19	1	1	1
	Radovljica	28	142	1	1	1
	Šenčur	18	405	2	2	1
	Škofja Loka	49	228	1	1	1
	Tržič	24	152	1	1	1
	Železniki	32	81	1	1	1
	Žiri	24	65	1	1	1
	Žirovnica	10	37	1	1	1
Gorenjska regija	SKUPAJ					
SEVERNOPRIMORSKA	Ajdovščina	130	877	1	1	2
(13 občin)	Bovec	9	20	1	1	1
	Brda	26	114	1	1	1
	Cerkno	70	186	1	1	1
	Idrija	86	223	1	1	1
	Kanal	25	201	1	1	1
	Kobarid	44	146	1	1	1
	Miren - Kostanjevica	15	42	1	1	1
	Nova Gorica	97	667	1	1	2
	Renče - Vogrsko	19	281	1	1	1
	Šempeter - Vrtojba	9	48	1	1	1
	Tolmin	36	232	1	1	1

Regija	Občina	Število gospo-darstev	Število prašičev	Razred ogroženo-sti občine 2015	Razred ogroženo-sti občine 2020, 2024	Razred ogroženo-sti občine 2025, 2026
	Vipava	32	130	1	1	1
Severnoprimorska regija	SKUPAJ					
DOLENJSKA	Črnomelj	107	2220	3	3	3
(15 občin)	Dolenjske Toplice	25	79	1	1	1
	Metlika	79	421	1	1	1
	Mirna	8	21	1	1	1
	Mirna Peč	23	459	1	1	2
	Mokronog - Trebelno	42	224	1	1	1
	Novo mesto	138	498	2	1	2
	Semič	29	242	1	1	1
	Straža	20	596	1	1	2
	Šentjernej	150	1739	3	3	3
	Šentrupert	21	59	1	1	1
	Škocjan	70	926	2	3	3
	Šmarješke Toplice	42	352	1	1	1
	Trebnje	87	325	1	1	1
	Žužemberk	39	110	1	1	1
Dolenjska regija	SKUPAJ					
KOROŠKA	Črna na Koroškem	26	118	1	1	1
(12 občin)	Dravograd	53	413	1	1	1
	Mežica	24	123	1	1	1
	Mislinja	50	133	1	1	1
	Muta	38	132	2	1	1
	Podvelka	24	47	1	1	1
	Prevalje	52	242	1	1	1
	Radlje ob Dravi	51	207	1	1	1
	Ravne na Koroškem	42	211	1	1	1
	Ribnica na Pohorju	14	27	1	1	1
	Slovenj Gradec	106	708	1	2	2
	Vuzenica	11	195	1	1	1
Koroška regija	SKUPAJ					
PRIMORSKO- NOTRANJSKA	Bloke	21	64	1	1	1
(10 občin)	Cerknica	56	161	1	1	1
	Divača	20	67	1	1	1

Regija	Občina	Število gospo-darstev	Število prašičev	Razred ogroženo-sti občine 2015	Razred ogroženo-sti občine 2020, 2024	Razred ogroženo-sti občine 2025, 2026
	Hrpelje - Kozina	30	87	1	1	1
	Ilirska Bistrica	151	470	1	1	2
	Komen	26	68	1	1	1
	Loška dolina	22	43	1	1	1
	Pivka	101	247	1	1	1
	Postojna	60	594	1	1	2
	Sežana	43	522	1	1	2
Primorsko-notranjska regija	SKUPAJ					
OBALNA	Ankaran	3	7	1	1	1
(4 občine)	Izola	1	4	1	1	1
	Koper	36	160	1	1	1
	Piran	7	17	1	1	1
Obalna regija	SKUPAJ					
LJUBLJANSKA	Borovnica	8	14	1	1	1
(32 občin)	Brezovica	25	533	1	1	2
	Dobrepolje	28	95	1	1	1
	Dobrova - Polhov Gradec	41	184	1	1	1
	Dol pri Ljubljani	22	211	1	1	1
	Domžale	47	114	1	1	1
	Grosuplje	50	189	1	1	1
	Horjul	31	93	1	1	1
	Ig	13	22	1	1	1
	Ivančna Gorica	111	463	1	1	2
	Kamnik	96	212	1	1	1
	Kočevje	38	10.861	5	5	5
	Komenda	6	10	1	1	1
	Kostel	2	15	1	1	1
	Litija	76	315	1	1	1
	Ljubljana	75	322	1	1	1
	Logatec	77	185	1	1	1
	Log - Dragomer	4	8	1	1	1
	Loški Potok	11	28	1	1	1
	Lukovica	60	220	1	1	1
	Medvode	24	88	1	1	1
	Mengeš	3	35	1	1	1

Regija	Občina	Število gospo-darstev	Število prašičev	Razred ogroženo-sti občine 2015	Razred ogroženo-sti občine 2020, 2024	Razred ogroženo-sti občine 2025, 2026
	Moravče	39	152	1	1	1
	Osilnica	5	14	1	1	1
	Ribnica	31	69	1	1	1
	Sodražica	9	20	1	1	1
	Škofljica	3	4	1	1	1
	Šmartno pri Litiji	39	163	1	1	1
	Trzin	0	0	1	1	1
	Velike Lašče	35	287	1	1	1
	Vodice	8	23	1	1	1
	Vrhnika	41	143	1	1	1
Ljubljanska regija	SKUPAJ					
VZHODNOŠTAJERSKA	Benedikt	58	1196	3	3	3
(22 občin)	Cerkvenjak	54	1956	3	3	3
	Duplek	62	635	2	2	2
	Hoče - Slivnica	41	1533	3	3	3
	Kungota	28	217	1	1	1
	Lenart	101	2619	3	3	3
	Lovrenc na Pohorju	19	69	1	1	1
	Makole	28	94	1	1	1
	Maribor	60	782	2	3	2
	Miklavž na Drav. polju	10	724	1	2	2
	Oplotnica	55	290	1	1	1
	Pesnica	99	1249	3	3	3
	Poljčane	29	293	1	1	1
	Rače - Fram	51	621	3	3	2
	Ruše	2	22	1	1	1
	Selnica ob Dravi	29	214	1	1	1
	Slovenska Bistrica	197	2718	3	3	4
	Starše	30	438	3	2	1
	Sveta Ana	62	5268	4	4	4
	Sveta Trojica v Slov. goricah	60	729	2	3	2
	Sveti Jurij v Slov. goricah	72	863	3	3	2
	Šentilj	60	365	2	3	1
Vzhodnoštajerska regija	SKUPAJ					

Regija	Občina	Število gospo-darstev	Število prašičev	Razred ogroženo-sti občine 2015	Razred ogroženo-sti občine 2020, 2024	Razred ogroženo-sti občine 2025, 2026
PODRAVSKA	Cirkulane	19	83	1	1	1
(19 občin)	Destrnik	48	4435	3	4	4
	Dornava	32	1096	3	3	3
	Gorišnica	41	1583	3	3	3
	Hajdina	36	2449	3	3	3
	Juršinci	41	347	2	2	1
	Kidričevo	89	4115	4	4	4
	Majšperk	43	350	1	1	1
	Markovci	41	2830	3	3	4
	Ormož	187	2259	4	4	3
	Podlehnik	32	256	1	1	1
	Ptuj	54	710	3	3	2
	Središče ob Dravi	40	3882	3	4	4
	Sveti Andraž v Slov. goricah	36	1241	3	3	3
	Sveti Tomaž	62	406	2	2	1
	Trnovska vas	47	733	3	3	2
	Videm	74	632	3	3	2
	Zavrč	6	34	1	1	1
	Žetale	31	99	1	1	1
Podravska regija	SKUPAJ					
POMURSKA	Apače	57	4935	3	3	4
(27 občin)	Beltinci	62	5757	5	4	4
	Cankova	33	1293	3	3	3
	Črenšovci	43	285	3	2	2
	Dobrovnik	23	99	1	1	2
	Gornja Radgona	129	9533	4	4	5
	Gornji Petrovci	60	976	2	2	3
	Grad	45	489	2	2	2
	Hodoš	12	96	1	1	1
	Kobilje	7	20	1	1	1
	Križevci	74	5589	5	4	4
	Kuzma	25	178	2	1	1
	Lendava	51	225	2	1	1
	Ljutomer	182	10.688	5	5	5

Regija	Občina	Število gospo-darstev	Število prašičev	Razred ogroženo-sti občine 2015	Razred ogroženo-sti občine 2020, 2024	Razred ogroženo-sti občine 2025, 2026
	Moravske Toplice	122	2907	4	4	4
	Murska Sobota	64	12.296	5	5	5
	Odranci	26	466	2	2	2
	Puconci	129	4541	4	4	4
	Radenci	44	2431	3	3	3
	Razkrižje	25	342	2	1	1
	Rogašovci	60	1137	3	3	3
	Sveti Jurij ob Ščavnici	89	6100	4	4	4
	Šalovci	88	619	3	2	2
	Tišina	73	3230	4	4	4
	Turnišče	41	893	2	2	2
	Velika Polana	19	102	1	1	1
	Veržej	28	651	2	3	2
Pomurska regija	SKUPAJ					
ZAHODNOŠTAJERSKA	Bistrica ob Sotli	41	869	3	2	2
(33 občin)	Braslovče	42	494	1	2	2
	Celje	71	259	1	1	1
	Dobje	23	93	1	1	1
	Dobrna	30	80	1	1	1
	Gornji Grad	53	111	1	1	1
	Kozje	68	542	2	2	2
	Laško	115	775	1	1	2
	Ljubno	61	154	1	1	1
	Luče	46	123	1	1	1
	Mozirje	35	135	1	1	1
	Nazarje	21	48	1	1	1
	Podčetrtek	75	590	2	2	2
	Polzela	35	133	1	1	1
	Prebold	27	124	1	1	1
	Radeče	21	108	1	1	1
	Rečica ob Savinji	32	87	1	1	1
	Rogaška Slatina	140	596	1	1	2
	Rogatec	61	207	1	1	1
	Slovenske Konjice	141	1136	2	3	3
	Solčava	12	38	1	1	1

Regija	Občina	Število gospo-darstev	Število prašičev	Razred ogroženo-sti občine 2015	Razred ogroženo-sti občine 2020, 2024	Razred ogroženo-sti občine 2025, 2026
	Šentjur	187	831	2	3	2
	Šmarje pri Jelšah	192	1599	3	3	3
	Šmartno ob Paki	24	74	1	1	1
	Šoštanj	56	365	1	1	1
	Štore	22	64	1	1	1
	Tabor	26	188	1	1	1
	Velenje	81	206	1	1	1
	Vitanje	48	104	1	1	1
	Vojnik	72	235	1	1	1
	Vransko	26	73	1	1	1
	Zreče	67	423	1	1	1
	Žalec	92	696	2	2	2
Zahodnoštajerska regija	SKUPAJ					
POSAVSKA	Brežice	296	2652	4	4	3
(4 občine)	Kostanjevica na Krki	37	184	1	1	1
	Krško	320	9427	5	5	5
	Sevnica	152	1202	3	3	3
Posavska regija						
ZASAVSKA	Hrastnik	15	45	1	1	1
(3 občine)	Trbovlje	11	63	1	1	1
	Zagorje ob Savi	76	264	1	1	1
Zasavska regija	SKUPAJ					
REPUBLIKA SLOVENIJA	SKUPAJ	**10.767**	**185.383**			

Merila za uvrstitev občin glede na število živali v razrede ogroženosti (upoštevajoč podatke o rejnih živalih v letu 2024):

razred 1	do 450 živali
razred 2	nad 450 do 900 živali
razred 3	nad 900 do 2700 živali
razred 4	nad 2700 do 8100 živali
razred 5	nad 8100 živali

Preglednica 18: Podatki o številu drobnice po občinah. Stanje staleža: 31. 12. 2024. Vir: UVHVVR, 2025 (podatki v drugem, tretjem in četrtem stolpcu)

Regija	Občina	Število gospo-darstev	Število drobnice	Razred ogroženo-sti občine 2015	Razred ogroženo-sti občine 2020, 2024	Razred ogroženo-sti občine 2025, 2026
GORENJSKA	Bled	22	592	3	3	3
(18 občin)	Bohinj	65	699	2	3	3
	Cerklje na Gorenjskem	21	323	1	2	2
	Gorenja vas - Poljane	72	951	3	3	3
	Gorje	22	281	2	2	2
	Jesenice	51	864	3	3	3
	Jezersko	17	572	2	3	3
	Kranj	32	185	1	1	1
	Kranjska Gora	44	821	3	3	3
	Naklo	13	41	1	1	1
	Preddvor	23	601	1	2	3
	Radovljica	46	626	2	3	3
	Šenčur	13	316	1	2	2
	Škofja Loka	45	513	2	2	2
	Tržič	61	882	3	3	3
	Železniki	48	632	3	3	3
	Žiri	28	209	1	1	1
	Žirovnica	24	483	2	2	2
Gorenjska regija	SKUPAJ					
SEVERNOPRIMORSKA	Ajdovščina	60	928	3	3	3
(13 občin)	Bovec	55	3036	4	4	4
	Brda	8	183	1	1	1
	Cerkno	108	1698	4	4	4
	Idrija	83	1214	3	3	3
	Kanal	37	598	3	2	3
	Kobarid	102	2305	4	4	4
	Miren - Kostanjevica	7	103	1	1	1
	Nova Gorica	60	940	2	3	3
	Renče - Vogrsko	10	233	1	1	1
	Šempeter - Vrtojba	4	29	1	1	1
	Tolmin	193	2904	4	4	4
	Vipava	12	266	2	2	1

Regija	Občina	Število gospo-darstev	Število drobnice	Razred ogroženo-sti občine 2015	Razred ogroženo-sti občine 2020, 2024	Razred ogroženo-sti občine 2025, 2026
Severnoprimorska regija	SKUPAJ					
DOLENJSKA	Črnomelj	297	4949	5	5	4
(15 občin)	Dolenjske Toplice	18	275	2	1	1
	Metlika	84	1908	4	4	4
	Mirna	27	319	1	2	2
	Mirna Peč	11	68	1	1	1
	Mokronog - Trebelno	31	380	2	2	2
	Novo mesto	172	1989	4	4	4
	Semič	82	1803	4	4	4
	Straža	17	123	1	1	1
	Šentjernej	57	543	2	3	2
	Šentrupert	47	623	2	3	3
	Škocjan	30	324	1	1	2
	Šmarješke Toplice	21	209	2	2	1
	Trebnje	64	896	3	3	3
	Žužemberk	42	546	3	3	2
Dolenjska regija	SKUPAJ					
KOROŠKA	Črna na Koroškem	52	614	2	2	3
(12 občin)	Dravograd	65	806	3	3	3
	Mežica	12	207	1	1	1
	Mislinja	38	296	2	1	2
	Muta	34	299	2	2	2
	Podvelka	52	483	2	3	2
	Prevalje	29	230	2	2	1
	Radlje ob Dravi	61	530	3	2	2
	Ravne na Koroškem	40	292	2	1	2
	Ribnica na Pohorju	21	247	1	1	1
	Slovenj Gradec	108	981	3	3	3
	Vuzenica	27	308	2	2	2
Koroška regija	SKUPAJ					
PRIMORSKO- NOTRANJSKA	Bloke	14	259	1	1	1
(10 občin)	Cerknica	40	642	3	3	3
	Divača	35	2104	4	4	4
	Hrpelje - Kozina	21	352	2	3	2

Regija	Občina	Število gospo-darstev	Število drobnice	Razred ogroženo-sti občine 2015	Razred ogroženo-sti občine 2020, 2024	Razred ogroženo-sti občine 2025, 2026
	Ilirska Bistrica	97	3427	4	4	4
	Komen	25	409	2	2	2
	Loška dolina	25	412	1	2	2
	Pivka	60	2004	4	4	4
	Postojna	31	752	3	3	3
	Sežana	40	1099	3	3	3
Primorsko-notranjska regija	SKUPAJ					
OBALNA	Ankaran	0	0	1	1	1
(4 občine)	Izola	9	58	1	1	1
	Koper	61	625	3	3	3
	Piran	10	55	1	1	1
Obalna regija	SKUPAJ					
LJUBLJANSKA	Borovnica	7	107	1	1	1
(32 občin)	Brezovica	12	327	1	1	2
	Dobrepolje	21	224	2	1	1
	Dobrova - Polhov Gradec	45	759	2	3	3
	Dol pri Ljubljani	15	83	1	1	1
	Domžale	21	149	1	1	1
	Grosuplje	26	197	1	1	1
	Horjul	23	362	1	2	2
	Ig	18	319	1	1	2
	Ivančna Gorica	107	1480	3	1	3
	Kamnik	147	1845	4	4	4
	Kočevje	83	3620	4	4	4
	Komenda	4	34	1	1	1
	Kostel	18	539	2	2	2
	Litija	122	1176	3	3	3
	Ljubljana	53	896	2	2	3
	Logatec	42	472	2	2	2
	Log - Dragomer	5	34	1	1	1
	Loški Potok	21	220	1	1	1
	Lukovica	53	684	3	3	3
	Medvode	18	211	2	2	1
	Mengeš	4	10	1	1	1

Regija	Občina	Število gospo-darstev	Število drobnice	Razred ogroženo-sti občine 2015	Razred ogroženo-sti občine 2020, 2024	Razred ogroženo-sti občine 2025, 2026
	Moravče	42	358	1	1	2
	Osilnica	4	30	1	1	1
	Ribnica	37	293	2	2	2
	Sodražica	9	143	1	1	1
	Škofljica	9	64	1	1	1
	Šmartno pri Litiji	71	761	3	3	3
	Trzin	1	3	1	1	1
	Velike Lašče	35	457	2	2	2
	Vodice	18	274	1	1	1
	Vrhnika	23	454	2	2	2
Ljubljanska regija	SKUPAJ					
VZHODNOŠTAJERSKA	Benedikt	20	143	1	1	1
(22 občin)	Cerkvenjak	24	306	1	2	2
	Duplek	27	211	1	1	1
	Hoče - Slivnica	23	258	2	2	1
	Kungota	41	567	3	3	3
	Lenart	30	397	1	2	2
	Lovrenc na Pohorju	21	378	2	2	2
	Makole	21	235	1	1	1
	Maribor	55	755	3	3	3
	Miklavž na Drav. polju	1	1	1	1	1
	Oplotnica	21	249	1	1	1
	Pesnica	73	1031	3	3	3
	Poljčane	12	195	1	1	1
	Rače - Fram	11	185	1	1	1
	Ruše	14	259	1	1	1
	Selnica ob Dravi	32	430	2	2	2
	Slovenska Bistrica	79	767	3	3	3
	Starše	4	8	1	1	1
	Sveta Ana	21	129	1	1	1
	Sveta Trojica v Slov. goricah	19	211	1	1	1
	Sveti Jurij v Slov. goricah	29	227	1	1	1
	Šentilj	55	589	2	3	3
Vzhodnoštajerska regija	SKUPAJ					

Regija	Občina	Število gospo-darstev	Število drobnice	Razred ogroženo-sti občine 2015	Razred ogroženo-sti občine 2020, 2024	Razred ogroženo-sti občine 2025, 2026
PODRAVSKA	Cirkulane	37	529	2	2	2
(19 občin)	Destrnik	19	221	1	1	1
	Dornava	12	108	1	1	1
	Gorišnica	4	45	1	1	1
	Hajdina	2	8	1	1	1
	Juršinci	23	200	1	1	1
	Kidričevo	4	25	1	1	1
	Majšperk	34	461	2	2	2
	Markovci	5	24	1	1	1
	Ormož	44	519	3	2	2
	Podlehnik	48	582	1	2	3
	Ptuj	35	273	1	2	1
	Središče ob Dravi	5	30	1	1	1
	Sveti Andraž v Slov. goricah	10	121	1	1	1
	Sveti Tomaž	9	103	1	1	1
	Trnovska vas	9	46	1	1	1
	Videm	58	572	3	2	3
	Zavrč	26	349	2	2	2
	Žetale	30	265	1	1	1
Podravska regija	SKUPAJ					
POMURSKA	Apače	11	66	1	1	1
(27 občin)	Beltinci	15	72	1	1	1
	Cankova	8	31	1	1	1
	Črenšovci	7	21	1	1	1
	Dobrovnik	3	21	1	1	1
	Gornja Radgona	29	143	1	1	1
	Gornji Petrovci	21	317	1	2	2
	Grad	15	143	1	1	1
	Hodoš	3	44	1	1	1
	Kobilje	1	2	1	1	1
	Križevci	10	43	1	1	1
	Kuzma	17	137	1	1	1
	Lendava	35	282	1	1	2
	Ljutomer	63	831	2	3	3

Regija	Občina	Število gospo-darstev	Število drobnice	Razred ogroženo-sti občine 2015	Razred ogroženo-sti občine 2020, 2024	Razred ogroženo-sti občine 2025, 2026
	Moravske Toplice	40	376	1	2	2
	Murska Sobota	9	64	1	1	1
	Odranci	1	4	1	1	1
	Puconci	37	217	1	1	1
	Radenci	11	98	1	1	1
	Razkrižje	10	47	1	1	1
	Rogašovci	24	206	1	1	1
	Sveti Jurij ob Ščavnici	30	192	1	1	1
	Šalovci	17	274	1	1	1
	Tišina	13	49	1	1	1
	Turnišče	4	74	1	1	1
	Velika Polana	3	40	1	1	1
	Veržej	2	7	1	1	1
Pomurska regija	SKUPAJ					
ZAHODNOŠTAJERSKA	Bistrica ob Sotli	18	162	1	1	1
(33 občin)	Braslovče	28	296	1	1	2
	Celje	58	501	2	2	2
	Dobje	6	44	1	1	1
	Dobrna	32	346	2	1	2
	Gornji Grad	15	418	3	3	2
	Kozje	42	411	2	2	2
	Laško	144	1408	3	3	3
	Ljubno	45	767	4	3	3
	Luče	33	596	3	3	3
	Mozirje	26	204	1	1	1
	Nazarje	19	402	3	2	2
	Podčetrtek	43	377	2	2	2
	Polzela	33	413	2	2	2
	Prebold	23	265	1	1	1
	Radeče	41	327	1	1	2
	Rečica ob Savinji	12	227	2	2	1
	Rogaška Slatina	45	583	3	3	3
	Rogatec	14	184	1	1	1
	Slovenske Konjice	41	476	2	2	2
	Solčava	22	350	2	2	2

Regija	Občina	Število gospo-darstev	Število drobnice	Razred ogroženo-sti občine 2015	Razred ogroženo-sti občine 2020, 2024	Razred ogroženo-sti občine 2025, 2026
	Šentjur	137	1812	3	4	4
	Šmarje pri Jelšah	79	894	3	3	3
	Šmartno ob Paki	10	358	2	2	2
	Šoštanj	42	443	2	2	2
	Štore	20	239	2	1	1
	Tabor	24	297	1	1	2
	Velenje	68	628	3	3	3
	Vitanje	18	193	1	1	1
	Vojnik	73	617	3	3	3
	Vransko	33	628	2	2	3
	Zreče	49	612	3	3	3
	Žalec	50	410	2	2	2
Zahodnoštajerska regija	SKUPAJ					
POSAVSKA	Brežice	179	2239	4	4	4
(4 občine)	Kostanjevica na Krki	24	254	1	1	1
	Krško	174	2005	4	4	4
	Sevnica	184	1798	4	4	4
Posavska regija						
ZASAVSKA	Hrastnik	39	350	2	1	2
(3 občine)	Trbovlje	18	273	2	2	1
	Zagorje ob Savi	130	2027	4	4	4
Zasavska regija	SKUPAJ					
REPUBLIKA SLOVENIJA	SKUPAJ	**8084**	**113.706**			

Merila za uvrstitev občin glede na število živali v razrede ogroženosti (upoštevajoč podatke o rejnih živalih v letu 2024):

razred 1	do 275 živali
razred 2	nad 275 do 550 živali
razred 3	nad 550 do 1650 živali
razred 4	nad 1650 do 4950 živali
razred 5	nad 4950 živali

Preglednica 19: Podatki o številu perutnine po občinah. Stanje staleža: 1. 2. 2024. Vir: UVHVVR, 2025 (podatki v drugem, tretjem in četrtem stolpcu)

Regija	Občina	Število gospo-darstev	Število perutnine	Razred ogroženo-sti občine 2015	Razred ogroženo-sti občine 2020, 2024	Razred ogroženo-sti občine 2025, 2026
GORENJSKA	Bled	47	1047	1	1	1
(18 občin)	Bohinj	103	1412	1	1	1
	Cerklje na Gorenjskem	102	4832	1	1	1
	Gorenja vas-Poljane	255	15.827	1	1	2
	Gorje	37	948	1	1	1
	Jesenice	41	1070	1	1	1
	Jezersko	9	233	1	1	1
	Kranj	141	10.603	1	1	1
	Kranjska Gora	49	1151	1	1	1
	Naklo	38	1786	1	1	1
	Preddvor	30	1254	1	1	1
	Radovljica	72	2489	1	1	1
	Šenčur	53	24.949	1	2	2
	Škofja Loka	150	8349	1	1	1
	Tržič	88	1722	1	1	1
	Železniki	141	2050	1	1	1
	Žiri	74	974	1	1	1
	Žirovnica	28	455	1	1	1
Gorenjska regija	SKUPAJ					
SEVERNOPRIMORSKA	Ajdovščina	166	39.013	3	3	3
(13 občin)	Bovec	10	151	1	1	1
	Brda	3	60	1	1	1
	Cerkno	205	1928	1	1	1
	Idrija	244	2907	1	1	1
	Kanal	33	460	1	1	1
	Kobarid	44	403	1	1	1
	Miren - Kostanjevica	20	420	3	1	1
	Nova Gorica	89	1921	3	3	1
	Renče - Vogrsko	16	276	1	1	1
	Šempeter - Vrtojba	11	390	1	1	1
	Tolmin	103	1178	1	1	1
	Vipava	51	16.242	3	3	2

Regija	Občina	Število gospodarstev	Število perutnine	Razred ogroženosti občine 2015	Razred ogroženosti občine 2020, 2024	Razred ogroženosti občine 2025, 2026
Severnoprimorska regija	SKUPAJ					
DOLENJSKA	Črnomelj	444	8060	1	1	1
(15 občin)	Dolenjske Toplice	73	4304	1	1	1
	Metlika	259	49.374	2	1	3
	Mirna	62	1757	1	1	1
	Mirna Peč	104	1244	2	1	1
	Mokronog - Trebelno	160	2106	1	2	1
	Novo mesto	501	17.410	1	2	2
	Semič	141	1903	1	1	1
	Straža	56	970	1	1	1
	Šentjernej	275	11.617	1	1	1
	Šentrupert	104	25.049	1	1	2
	Škocjan	146	2150	1	1	1
	Šmarješke Toplice	84	1653	1	1	1
	Trebnje	416	6216	1	1	1
	Žužemberk	216	2795	1	1	1
Dolenjska regija	SKUPAJ					
KOROŠKA	Črna na Koroškem	74	1405	1	1	1
(12 občin)	Dravograd	171	19.672	2		2
	Mežica	39	597	1	1	1
	Mislinja	155	2214	1	1	1
	Muta	50	746	2	2	1
	Podvelka	80	11.425	1	1	1
	Prevalje	97	1533	1	1	1
	Radlje ob Dravi	103	146.095	4	4	4
	Ravne na Koroškem	86	1550	1	1	1
	Ribnica na Pohorju	35	29.573	1	2	2
	Slovenj Gradec	167	15.159	1	1	1
	Vuzenica	60	64.563	2	3	3
Koroška regija	SKUPAJ					
PRIMORSKO-NOTRANJSKA	Bloke	22	304	1	1	1
(10 občin)	Cerknica	69	1251	2	1	1
	Divača	65	15.545	1	1	2
	Hrpelje - Kozina	43	13.698	1	1	1

Regija	Občina	Število gospo-darstev	Število perutnine	Razred ogroženo-sti občine 2015	Razred ogroženo-sti občine 2020, 2024	Razred ogroženo-sti občine 2025, 2026
	Ilirska Bistrica	236	80.043	4	3	3
	Komen	46	748	2	1	1
	Loška dolina	25	639	1	2	1
	Pivka	86	460.340	5	5	5
	Postojna	77	1234	2	2	1
	Sežana	110	1577	3	3	1
Primorsko-notranjska regija	SKUPAJ					
OBALNA	Ankaran	3	80	1	1	1
(4 občine)	Koper	11	188	1	1	1
	Piran	107	3148	1	1	1
	Izola	20	355	1	1	1
Obalna regija	SKUPAJ					
LJUBLJANSKA	Borovnica	28	517	1	1	1
(32 občin)	Brezovica	58	7565	1	1	1
	Dobrepolje	127	2551	1	1	1
	Dobrova - Polhov Gradec	136	3372	1	1	1
	Dol pri Ljubljani	42	1153	1	1	1
	Domžale	111	89.371	3	3	3
	Grosuplje	196	3743	1	1	1
	Horjul	49	1554	1	1	1
	Ig	39	1839	1	1	1
	Ivančna Gorica	420	8459	1	1	1
	Kamnik	198	235.975	5	5	4
	Kočevje	16	616	3	1	1
	Komenda	11	3188	1	1	1
	Kostel	4	165	1	1	1
	Litija	308	4042	1	1	1
	Ljubljana	123	50.800	1	3	3
	Logatec	167	3741	1	1	1
	Log - Dragomer	12	191	1	1	1
	Loški Potok	15	127	1	1	1
	Lukovica	177	42.649	3	3	3
	Medvode	42	1368	1	1	1
	Mengeš	11	16.422	2	2	2
	Moravče	172	2347	1	1	1

Regija	Občina	Število gospo-darstev	Število perutnine	Razred ogroženo-sti občine 2015	Razred ogroženo-sti občine 2020, 2024	Razred ogroženo-sti občine 2025, 2026
	Osilnica	3	46	1	1	1
	Ribnica	105	1817	1	1	1
	Sodražica	16	341	1	1	1
	Škofljica	30	1290	1	1	1
	Šmartno pri Litiji	173	8822	1	1	1
	Trzin	4	150	1	1	1
	Velike Lašče	33	512	1	1	1
	Vodice	32	1120	1	1	1
	Vrhnika	80	2451	1	1	1
Ljubljanska regija	SKUPAJ					
VZHODNOŠTAJERSKA	Benedikt	95	1955	1	1	1
(22 občin)	Cerkvenjak	82	12.531	2	1	1
	Duplek	90	96.011	1	2	4
	Hoče - Slivnica	76	2681	1	1	1
	Kungota	92	15.803	1	1	2
	Lenart	163	10.448	3	1	1
	Lovrenc na Pohorju	45	2225	1	1	1
	Makole	48	10.842	2	1	1
	Maribor	149	4189	1	1	1
	Miklavž na Drav. polju	24	2154	1	1	1
	Oplotnica	69	44.170	3	1	3
	Pesnica	216	5832	2	2	1
	Poljčane	49	22.682	1	2	2
	Rače - Fram	69	91.114	4	3	3
	Ruše	16	436	1	1	1
	Selnica ob Dravi	66	6260	1	1	1
	Slovenska Bistrica	314	242.889	5	4	4
	Starše	71	23.736	1	2	2
	Sveta Ana	142	15.306	1	1	1
	Sveta Trojica v Slov. goricah	99	2247	1	1	1
	Sveti Jurij v Slov. goricah	154	2845	1	1	1
	Šentilj	137	2390	1	1	1
Vzhodnoštajerska regija	SKUPAJ					
PODRAVSKA	Cirkulane	76	1609	1	1	1

Regija	Občina	Število gospo-darstev	Število perutnine	Razred ogroženo-sti občine 2015	Razred ogroženo-sti občine 2020, 2024	Razred ogroženo-sti občine 2025, 2026
(19 občin)	Destrnik	81	104.705	4	4	4
	Dornava	58	35.543	1	3	3
	Gorišnica	65	143.352	5	4	4
	Hajdina	59	126.390	4	3	4
	Juršinci	82	49.233	3	3	3
	Kidričevo	116	332.448	5	5	5
	Majšperk	104	43.168	4	3	3
	Markovci	88	96.375	3	5	4
	Ormož	391	150.841	2	4	4
	Podlehnik	54	14.923	1	1	1
	Ptuj	99	209.894	5	4	4
	Središče ob Dravi	75	41.294	1	3	3
	Sveti Andraž v Slov. goricah	58	163.535	1	4	4
	Sveti Tomaž	127	3049	4	1	1
	Trnovska vas	59	32.968	3	3	3
	Videm	166	777.528	5	5	5
	Zavrč	50	946	1	1	1
	Žetale	76	21.726	2	2	2
Podravska regija	SKUPAJ					
POMURSKA	Apače	96	47.665	3	3	3
(27 občin)	Beltinci	52	1620	1	1	1
	Cankova	26	443	1	1	1
	Črenšovci	75	33.409	1	3	3
	Dobrovnik	27	127.881	4	4	4
	Gornja Radgona	173	11.245	1	1	1
	Gornji Petrovci	27	147.546	3	4	4
	Grad	37	701	1	1	1
	Hodoš	4	79	1	1	1
	Kobilje	9	142	1	1	1
	Križevci	47	232.985	4	4	4
	Kuzma	7	311	1	1	1
	Lendava	104	10.118	1	1	1
	Ljutomer	212	14.850	1	2	1
	Moravske Toplice	119	85.696	1	2	3

Regija	Občina	Število gospo-darstev	Število perutnine	Razred ogroženo-sti občine 2015	Razred ogroženo-sti občine 2020, 2024	Razred ogroženo-sti občine 2025, 2026
	Murska Sobota	48	897	1	1	1
	Odranci	14	190	1	1	1
	Puconci	103	218.374	3	4	4
	Radenci	46	892	1	1	1
	Razkrižje	36	11.556	1	2	1
	Rogašovci	51	1137	1	1	1
	Sveti Jurij ob Ščavnici	109	18.034	2	2	2
	Šalovci	38	598	1	1	1
	Tišina	62	14.768	1	2	1
	Turnišče	23	27.489	1	2	2
	Velika Polana	30	747	1	1	1
	Veržej	18	327	1	1	1
Pomurska regija	SKUPAJ					
ZAHODNOŠTAJERSKA	Bistrica ob Sotli	83	1275	1	1	1
(33 občin)	Braslovče	72	32.860	2	2	3
	Celje	170	3249	1	1	1
	Dobje	37	1473	1	1	1
	Dobrna	68	1467	1	1	1
	Gornji Grad	42	39.357	3	3	3
	Kozje	210	3034	1	1	1
	Laško	391	33.538	3	2	3
	Ljubno	75	40.218	2	3	3
	Luče	87	819	1		1
	Mozirje	57	9081	3	1	1
	Nazarje	30	552	2	1	1
	Podčetrtek	174	4162	1	1	1
	Polzela	53	31.586	3	2	3
	Prebold	16	24.197	2	2	2
	Radeče	95	1241	1	1	1
	Rečica ob Savinji	37	57.119	1	4	3
	Rogaška Slatina	244	5865	2	1	1
	Rogatec	102	1402	1	1	1
	Slovenske Konjice	240	72.240	3	3	3
	Solčava	27	367	1	1	1
	Šentjur	363	238.009	4	4	4

Regija	Občina	Število gospo-darstev	Število perutnine	Razred ogroženo-sti občine 2015	Razred ogroženo-sti občine 2020, 2024	Razred ogroženo-sti občine 2025, 2026
	Šmarje pri Jelšah	421	7240	4	4	1
	Šmartno ob Paki	48	83.392	3	3	3
	Šoštanj	133	2325	1	1	1
	Štore	60	1020	1	1	1
	Tabor	20	36.619	1	2	3
	Velenje	186	2793	1	1	1
	Vitanje	116	1673	1	1	1
	Vojnik	195	2708	1	1	1
	Vransko	25	3918	1	1	1
	Zreče	152	2253	3	1	1
	Žalec	148	49.621	3	3	3
Zahodnoštajerska regija	SKUPAJ					
POSAVSKA	Brežice	862	14.745	2	2	1
(4 občine)	Kostanjevica na Krki	82	1174	1	1	1
	Krško	786	28.110	1	3	2
	Sevnica	485	15.950	2	2	2
Posavska regija						
ZASAVSKA	Hrastnik	59	32.181	1	2	3
(3 občine)	Trbovlje	61	7167	1	1	1
	Zagorje ob Savi	292	15.317	2	2	1
Zasavska regija	SKUPAJ					
REPUBLIKA SLOVENIJA	SKUPAJ	**23.016**	**6.544.384**			

Merila za uvrstitev občin glede na število živali v razrede ogroženosti (upoštevajoč podatke o rejnih živalih v letu 2024):

razred 1	do 15.500 živali
razred 2	nad 15.500 do 31.000 živali
razred 3	nad 31.000 do 93.000 živali
razred 4	nad 93.000 do 279.000 živali
razred 5	nad 279.000 živali

Preglednica 20: Število glav govedi in prašičev po regijah. Stanje staleža: 31. 12. 2024. Vir: UVHVVR, 2025 (razen za podatke v tretjem, četrtem, šestem in sedmem stolpcu)

Regija	Število glav govedi	% od glav govedi v RS	Parcialni razred ogroženosti	Število prašičev	% od prašičev v RS	Parcialni razred ogroženosti
Gorenjska	47.956	10,6	3	2076	1,1	1
Severnoprimorska	16.912	3,7	1	3167	1,7	1
Dolenjska	41.203	9,1	2	8271	4,5	1
Koroška	27.282	6,0	2	2556	1,4	1
Primorsko- notranjska	15.474	3,4	1	2323	1,4	1
Obalna	666	0,1	1	188	0,1	1
Ljubljanska	78.730	17,4	3	15.092	8,1	2
Vzhodnoštajerska	52.101	11,5	3	22.895	12,3	3
Podravska	29.298	6,5	2	27.540	14,8	3
Pomurska	27.538	6,1	2	75.878	40,9	5
Zahodnoštajerska	88.055	19,5	3	11.560	6,2	2
Posavska	21.339	4,7	1	13.465	7,3	2
Zasavska	5946	1,3	1	372	0,2	1
SKUPAJ	452.500	100		185.383	100	

Preglednica 21: Število in delež drobnice ter perutnine po regijah. Stanje staleža: 31. 12. 2024 (drobnica), 1. 2. 2024 (perutnina). Vir: UVHVVR, 2025 (razen za podatke v tretjem, četrtem ter šestem in sedmem stolpcu)

Regija	Število drobnice	% od drobnice v RS	Parcialni razred ogroženosti	Število perutnine	% od perutnine v RS	Parcialni razred ogroženosti
Gorenjska	9591	8,4	2	81.151	1,2	1
Severnoprimorska	14.437	12,7	3	65.349	1,0	1
Dolenjska	14.955	13,2	3	136.608	2,1	1
Koroška	5293	4,7	1	294.532	4,5	1
Primorsko - notranjska	11.460	10,1	3	575.379	8,8	2
Južnoprimorska	738	0,6	1	3771	0,1	1
Ljubljanska	16.585	14,6	3	498.304	7,6	2
Vzhodnoštajerska	7531	6,6	2	618.746	9,5	2
Podravska	4481	3,9	1	2.349.527	36,9	5
Pomurska	3801	3,3	1	1.009.700	15,4	3
Zahodnoštajerska	15.888	14,0	3	796.673	12,2	3
Posavska	6296	5,5	2	59.979	0,9	1
Zasavska	2650	2,3	1	54.665	0,8	1
SKUPAJ	113.706	100		6.544.384	100	